Pismeni prijevod na bosanski jezik

OKVIRNI SPORAZUM

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

EUROPSKE KOMISIJE

O

ARANŽMANIMA ZA PROVEDBU FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA II)

DATUM ( )

SADRŽAJ

ODJELJAK I OPĆE ODREDBE 8
Član 1. Tumačenje 8
Član 2. Djelimično nevaženje i nenamjerne praznine 8
Član 3. Definicije 9
Član 4. Svrha i obim 9
Član 5. Opća načela za finansijsku pomoć 10
Član 6. Načelo vlasništva 11
Član 7. Metode provedbe 12
Član 8. Sporazumi o finansiranju 12
Član 9. Sektorski sporazumi 13
ODJELJAK II PRAVILA ZA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPA II 13
NASLOV I SISTEMI UPRAVLJANJA I KONTROLE 13
Član 10. Uspostavljanje struktura i vlasti za indirektno upravljanje od strane Korisnika IPA II 13
Član 11. Funkcije i odgovornosti struktura i vlasti 14
NASLOV II POSEBNE ODREDBE U VEZI POVJERAVANJA ZADATAKA ZA PROVEDBU BUDŽETA KORISNIKU IPA II 15
Član 12. Uslovi za povjeravanje zadataka za provedbu budžeta Korisniku IPA II 15
Član 13. Povjeravanje zadataka provedbe budžeta 16
Član 14. Mjere u slučaju nesukladnosti strukture upravljanja i operativnih struktura s tačkama (a), (b) i (d) člana 12(3) i Priloga B ovog sporazuma 17
Član 15. Obustava ili raskid dijelova Sporazuma o finansiranju u vezi sa povjerenim zadacima za provedbu budžeta 17
ODJELJAK III PRAVILA ZA PROGRAMIRANJE 19
Član 16. Programiranje pomoći 19
Član 17. Usvajanje i izmjene i dopune programa 19
ODJELJAK IV PRAVILA ZA PROVEDBU 20
NASLOV I OPĆA PRAVILA I NAČELA PROVEDBE 20
Član 18. Pravila o nabavci i dodjeli grantova 20
Član 19. Pravila o državljanstvu i porijeklu za javne nabavke, grantove i druge postupke dodjele 21
Član 20. Učestvovanje u programima i agencijama Unije 22
Član 21. Provedbena načela za budžetsku podršku Korisniku IPA II 23
Član 22. Provedbena načela za *twinning* 23
NASLOV II TRANSPARENTNOST I VIDLJIVOST 22
Član 23. Informiranje, javnost i transparentnost 23
Član 24. Vidljivost i komunikacija 25
NASLOV III ZAŠTITA PODATAKA I POVJERLJIVOST 25
Član 25. Zaštita podataka 25
Član 26. Povjerljivost 26
NASLOV IV ODOBRAVANJE POGODNOSTI I OPOREZIVANJE 26
Član 27. Odobravanje pogodnosti za provedbu programa i izvršenje ugovora 26
Član 28. Pravila o porezima, carinama i drugim fiskalnim troškovima 26
ODJELJAK V PRAVILA ZA FINANSIJSKO UPRAVLJANJE KORIŠTENJEM POMOĆI IPA II 30
NASLOV I OPĆE ODREDBE 30
Član 29. Kvalificiranost izdataka 30
Član 30. Intenziteti pomoći i stopa doprinosa Unije 30

NASLOV II *PRAVILA U VEZI SA INDIREKTNIM UPRAVLJANJEM OD STRANE KORISNIKA IPA II* 31
Član 31. Kvalificiranost izdataka u okviru indirektnog upravljanja 31
Član 32. Revizorski trag 31
Član 33. Isplate iz doprinosa Unije 31
Član 34. Predfinansiranje 33
Član 35. Privremene isplate 33
Član 36. Provjera i prihvaćanje računovodstvenih postupaka 33
Član 37. Poravnanje završnog bilansa 34
Član 38. Razrješenje obaveza u odnosu na neiskorištena sredstva u slučaju višegodišnjih programa s podijeljenim obavezama 35
Član 39. Prekidi isplata 35
Član 40. Obustave isplata 35
Član 41. Povrat novca 36
Član 42. Finansijska poravnanja od strane Korisnika IPA II 36
Član 43. Finansijske ispravke od strane Komisije 36
Član 44. Procedura za finansijske ispravke i prihvaćanje obračuna 37
Član 45. Ponovna upotreba doprinosa Unije 37
Član 46. Otplata 37
NASLOV III *ZATVARANJE PROGRAMA* 38
Član 47. Zatvaranje programa pod indirektnim upravljanjem od strane Korisnika IPA II 38
Član 48. Zatvaranje programa pod direktnim i indirektnim upravljanjem kod subjekata koji nisu Korisnici IPA II 38
Član 49. Zadržavanje dokumentacije 38
NASLOV IV NADGLEDANJE, KONTROLA I REVIZIJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA 39
Član 50. Nadgledanje, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda 39
Član 51. Zaštita finansijskih interesa Unije 41
ODJELJAK VI PRAĆENJE, PROCJENA I IZVJEŠTAVANJE 43
NASLOV I *PRAĆENJE* 43
Član 52. Odbor za praćenje IPA-e 43
Član 53. Sektorski odbor za praćenje 44
Član 54. Ostale aktivnosti praćenja 45
NASLOV II *PROCJENA* 45
ČlanakČlan 55. Opća načela procjene pomoći u okviru IPA II 45
ČlanakČlan 56. Procjene od strane Komisije 47
ČlanakČlan 57. Procjene Korisnika IPA II pod indirektnim upravljanjem 47
NASLOV III *IZVJEŠTAVANJE* 47
ČlanakČlan 58. Opći zahtjevi izvještavanja Komisije 47
Član 59. Zahtjevi u vezi sa izvještavanjem Komisije prema indirektnom upravljanju od strane Korisnika IPA II sukladno članu 60., stav (5) Finansijske uredbe 47
Član 60. Izvještaji operativnih struktura pod indirektnim upravljanjem Korisnika IPA II 49
Član 61. Jezik 49
ODJELJAK VII ODREDBE O VIŠEGODIŠNJIM AKCIONIM PROGRAMIMA UZ PODIJELJENE OBAVEZE 49
Član 62. Načela provedbe višegodišnjih akcionih programa uz podijeljene obaveze primijenjene u okviru indirektnog upravljanja Korisnika IPA II 49
ODJELJAK VIII ODREDBE O PROGRAMIMA PREKOGRANIČNE SARADNJE 51
NASLOV I *OPĆE ODREDBE* 51
Član 63. Oblici prekogranične saradnje 51

Član 64. Dodatne definicije za prekograničnu saradnju 52
Član 65. Intenzitet pomoći i stopa pružanja pomoći u okviru IPA II 53
NASLOV II *PRAVILA ZA IZRADU PROGRAMA* 53
Član 66. Tematski prioriteti i koncentriranje prekogranične saradnje u okviru pomoći iz IPA II 53
Član 67. Geografska pokrivenost 53
Član 68. Priprema, procjena, odobrenje i izmjena i dopuna Programa prekogranične saradnje 53
Član 69. Bilateralni aranžmani između država učesnica za upravljanje programima prekogranične saradnje provedenim u okviru indirektnog upravljanja 54
NASLOV III *OPERACIJE* 55
Član 70. Odabir operacija 55
Član 71. Korisnici 55
Član 72. Tehnička pomoć 56
NASLOV IV *PROVEDBA* 56
Član 73. Načini provedbe 56
NASLOV V *PROGRAMSKE STRUKTURE I ORGANI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI* 57
Član 74. Strukture i organi za upravljanje prekograničnom saradnjom (PGS) 57
Član 75. DIPAK 57
Član 76. Operativne strukture 57
Član 77. Revizorski organ 59
Član 78. Zajednički odbor za praćenje (ZOP) 59
Član 79. Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS) 61
NASLOV VI *IZVJEŠTAVANJE* 62
Član 80. Godišnji i završni izvještaji o provedbi 62
ODJELJAK IX ZAVRŠNE ODREDBE 62
Član 81. Komunikacija 62
Član 82. Konsultacije 63
Član 83. Usaglašavanje razlika, arbitraža 63
Član 84. Sporovi s trećim stranama 63
Član 85. Obavijesti 64
Član 86. Dodaci 64
Član 87. Stupanje na snagu 64
Član 88. Primjenjivost Okvirnog sporazuma za IPA 64
Član 89. Izmjene i dopune 65
Član 90. Prestanak 65

Prilozi:

PRILOG A: Funkcije i odgovornosti struktura, organa i tijela sukladno članu 10. ovog okvirnog sporazuma

PRILOG B: Okvir unutrašnje kontrole

PRILOG C: Model Izjave o upravljanju

PRILOG D: Model Godišnjeg izvještaja o revizorskim aktivnostima

PRILOG E: Model Godišnjeg revizorskog mišljenja

PRILOG F: Model Revizorskog mišljenja na konačnu Izjavu o izdacima

PRILOG G: Model strategije revizije

PRILOG H: Prijava sumnje na prevaru i drugih nepravilnosti u vezi sa Instrumentom za pretpristupnu pomoć (IPA II)

PRILOG I: Tematski prioriteti za pomoć

PRILOG J: Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu saradnju

Europska komisija, u daljnjem tekstu »**Komisija**«, djelujući za i u ime Europske unije

s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina, u daljnjem tekstu "**IPA II Korisnik"**

s druge strane,

i zajednički nazvane »**ugovorne strane**«

budući da:

(1) su 11. marta 2014. godine Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 231/2014 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći[1] (u daljnjem tekstu „Uredba IPA II"). Ovaj instrument predstavlja pravnu osnovu za pružanje finansijske pomoći korisnicima navedenim u Prilogu I Uredbe IPA II (u daljnjem tekstu „Korisnici IPA II") za podršku prilikom usvajanja i provedbe političkih, institucionalnih, pravnih, upravnih, društvenih i ekonomskih reformi koje su potrebne tim korisnicima za poštivanje vrijednosti Unije te za usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije, a s ciljem članstva u Uniji.

(2) su 11. marta 2014. godine, Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 236/2014 koja postavlja zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenata Unije za finansiranje vanjskih djelovanja[2] (u daljnjem tekstu „Zajednička provedbena uredba").

(3) je 02. marta 2014. godine, Komisija usvojila Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 447/2014 o specifičnim pravilima za provedbu Uredbe (EU) 231/2014 Europskogparlamenta i Vijeća kojim se uspostavlja Instrument pretpristupne pomoći (IPA II)[3], (u daljnjem tekstu „Provedbena uredba IPA II"), kojom se utvrđuju primjenjive odredbe za upravljanje i kontrolu.

(4) je IPA II Korisnik podoban u okviru IPA II kao što je predviđeno u Uredbi o IPA II.

(5) Član 8. Uredbe o IPA II zahtijeva da Komisija i korisnici IPA II zaključe okvirne sporazume o provedbi pomoći.

(6) je stoga potrebno utvrditi pravila za provedbu finansijske pomoći Unije u okviru IPA II,

[1] Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA II) (OJ L 77, 15. marta 2014. godine, str. 11)
[2] Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine kojom se određuju zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenta Unije za finansiranje vanjskih djelovanja (OJ L 77, 15. marta 2014. godine, str. 95)
[3] Provedbena uredba komisije (EU) br. 447/2014 o specifičnim pravilima za provedbu Uredbe (EU) 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća kojim se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA II) (OJ L 132, 03. marta 2014. godine, str. 32)

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

ODJELJAK I OPĆE ODREDBE

Član 1. Tumačenje

(1) Pod uslovom da ne postoji izričito drugačija odredba u ovom sporazumu, termini korišteni u ovom sporazumu imaju isto značenje koje im je dato u Uredbi IPA II, u Zajedničkoj provedbenoj uredbi i Provedbenoj uredbi IPA II.

(2) Pod uslovom da ne postoji izričito drugačija odredba u ovom sporazumu, pozivanja na ovaj sporazum su pozivanja na Sporazum shodno njegovim povremenim izmjenama, dopunama ili zamjenama.

(3) Sva pozivanja na Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća ili na Uredbe Komisije su pozivanja na takve uredbe shodno njihovim povremenim izmjenama, dopunama ili zamjenama.

(4) Naslovi u ovom sporazumu nemaju nikakvo pravno značenje i ne utječu na njegovo tumačenje.

Član 2. Djelimično nevaženje i nenamjerne praznine

Ukoliko je odredba ovog sporazuma nevažeća ili postane nevažeća ili ukoliko ovaj sporazum sadrži nenamjerne praznine, to ne utječe na važnost drugih odredbi ovog sporazuma. Ugovorne strane zamjenjuju bilo koju nevažeću odredbu važećom odredbom koja je, što je moguće više, bliža svrsi i namjeri nevažeće odredbe. Ugovorne strane popunjavaju bilo koju nenamjernu prazninu odredbom ili ugovorom koji na najbolji način odgovaraju svrsi i namjeri ovog sporazuma sukladno Uredbi IPA II i Provedbenoj uredbi IPA II.

Član 3. Definicije

U svrhu ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „Program“ znači akcioni program, individualne, posebne mjere ili mjere podrške predviđene u članovima 2. i 3. Zajedničke provedbene uredbe;

(b) „Sektorski sporazum“ znači dogovor zaključen između Komisije i Korisnika IPA II a koji se odnosi na određeno područje politike ili program IPA II, koji navodi pravila i postupke koji se moraju poštivati a koji nisu sadržani u ovom sporazumu ili sporazumima o finaniranju;

(c) „Sporazum o finansiranju“ znači godišnji ili višegodišnji sporazum zaključen između Komisije i Korisnika IPA II za provedbu finansijke pomoći Unije putem akcije koja spada u okvir provedbene uredbe IPA II;

(d) „Države učesnice“ znače same Korisnike IPA II ili Korisnike IPA II skupa sa državama članicama ili s državama koje spadaju unutar okvira Europskog instrumenta za susjedstvo[4] koje učestvuju u višegodišnjem programu za prekograničnu saradnju koji su zajednički sastavile države učesnice;

(e) „Primalac“ označava Korisnika granta (uključujući ugovaraoca *twinninga*), ugovaraoca u okviru ugovora o uslugama, opskrbi ili radovima, Korisnika u okviru programa prekogranične saradnje, ugovornu stranu sporazuma o delegiranju u okviru indirektnog upravljanja ili svako fizičko ili pravno lice koje prima pomoć iz IPA II;

(f) „Finansijska godina“ znači razdoblje od 01. januara do 31. decembra jedne godine.

Član 4. Svrha i obim

(1) Da bi se poticala saradnja između ugovornih strana i pomoglo Korisniku IPA II u postupnom usklađivanju sa standardima i politikama Unije, uključujući *acquis*, s ciljem članstva u Uniji, ugovorne strane se slažu da provedu akcije u sljedećim područjima politika primjenljivim na Korisnike IPA II s obzirom na ostvarivanje ciljeva navedenih u članovima 1. i 2. Uredbe IPA II:

(a) Reforme u pripremi za članstvo u Uniji i povezana izgradnja institucija i kapaciteta;

(b) Socioekonomski i regionalni razvoj;

(c) Zapošljavanje, socijalne politike, obrazovanje, promicanje ravnopravnosti spolova, i razvoj ljudskih resursa;

(d) Poljoprivreda i ruralni razvoj;

(e) Regionalna i teritorijalna saradnja.

(2) Akcije se finansiraju i provode unutar pravnog, upravnog i tehničkog okvira propisanog u ovom sporazumu i detaljnije opisanog u Sektorskom sporazumu i/ili sporazumima o finansiranju, ukoliko postoje.

[4] Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine kojom se uspostavlja Europski instrument za susjedstvo (OJ L 77, 15. marta 2014. godine, str. 27)

(3) Kada Europski fond za regionalni razvoj pridonosi programima i mjerama koje su uspostavljene prema Uredbi IPA II za prekograničnu saradnju između Korisnika IPA II i država članica prema članu 9(2) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi sukladno Provedbenoj uredbi IPA II.

(4) Kada IPA II pomoć pridonosi programima i transnacionalne i međuregionalne saradnje ili mjerama utvrđenimu okviru Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[5] sukladno članu 9(3) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi prema toj uredbi.

(5) Kada pomoć IPA II pridonosi programima prekogranične saradnje ili mjerama utvrđenim u okviru Uredbe (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[6] sukladno članu 9(4) Uredbe IPA II, takva pomoć se provodi prema toj uredbi.

(6) Kada je to prikladno, pomoć IPA II može pridonositi programima i mjerama koje se uvode kao dio makroregionalne strategije.

(7) Uprava Korisnika IPA II poduzima sve potrebne korake da bi se olakšala provedba povezanih programa.

Član 5. Opća načela za finansijsku pomoć

(1) Sljedeća načela se primjenjuju na finansijsku pomoć Unije u okviru IPA II:

(a) Poštuje načela koherentnosti, komplementarnosti, koordinacije, partnerstva i koncentracije;

(b) Ona je sukladna politikama Unije i podupire postupno usklađivanje sa *acquis*;

(c) Poštuje budžetska načela utvrđena u Uredbi (EU Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[7] (u daljnjem tekstu „Finansijska uredba“) i Uredba o delegiranju Komisije (EU) br. 1268/2012 (u daljnjem tekstu „Pravila za primjenu finansijske uredbe“)[8];

(d) Ona je sukladna potrebama prepoznatim u procesu proširenja i kapacitetom apsorpcije Korisnika IPA II. Također uzima u obzir lekcije naučene iz prethodne pomoći;

(e) Snažno se potiče vlasništvo programiranja i provedbe pomoći od strane Korisnika IPA II te se obezbjeđuje prikladna vidljivost pomoći IPA II;

(f) Planiraju se radnje, sa jasnim i provjerljivim ciljevima, koje se trebaju ostvariti unutar određenog vremenskog roka; dobijeni rezultati trebaju se ocijeniti kroz specifične, mjerljive, dogovorene, realne i vremenski povezane (SMART) indikatore;

[5]Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta I Vijeća od 17. decembra 2013. godine o posebnim odredbama za podršku iz Europskog fonda za regionalni razvoj za Europski cilj teritorijalne saradnje (OJ L 347, 20. decembra 2013. godine, str. 259).
[6] Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja Europski instrument za susjedstvo (OJL 77, 15.3.2014, str. 27)
[7]Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2012. godine o finansijskim pravilima primjenjivim na opći proračun Unije i opozvane Uredbe Vijeća (EC, Euratom) br. 1605/2002 (OJ L 298, 26. oktobra 2012. godine, str. 1)
[8]Uredba o delegiranju Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. oktobra 2012. godine o pravilima primjene Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o finansijskim pravilima primjenjivim na opći proračun Unije (OJ L 362, 31. decembra 2012. godine, str. 1).

(g) Tokom provedbe pomoći sprječava se svaka diskriminacija na temelju spola, rase ili etničkog porijekla, religije ili uvjerenja, invalidnosti, dobi ili seksualne orijentacije;

(h) Ciljevi pretpristupne pomoći sukladni su sa načelima održivog razvoja, uključujući ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe.

(2) Korisniku IPA II pomoć se pruža sukladno okviru politike proširenja koji je definiran od strane Europskog vijeća i Vijeća te se uzima u obzir komunikacija o strategiji proširenja i izvještaji o napretku koji se nalaze u godišnjem paketu proširenja Komisije, kao i o relevantnim rezolucijama Europskog parlamenta.

Sukladno posebnim ciljevima navedenim u članu 2(1) Uredbe IPA II, tematski prioriteti za pružanje pomoći sukladno potrebama i kapacitetima Korisnika IPA II navedeni su u Prilogu I ovog sporazuma. Svaki od tih tematskih prioriteta može pridonijeti ostvarivanju više od jednog određenog cilja.

Sukladno određenom cilju navedenom u tački (d) člana 2(1) Uredbe IPA II, pomoć podupire prekograničnu saradnju, kako između Korisnika IPA II tako i između njih i država članica ili država pod Europskim instrumentom za susjedstvo, s ciljem njegovanja dobrosusjedskih odnosa, poticanja integracije Unije i promicanja socioekonomskog razvoja. Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu saradnju navedeni su u Dodatku J ovog sporazuma.

(3) Pomoć IPA II pruža se na temelju državnih ili višedržavnih indikativnih strateških dokumenata (u daljnjem tekstu „strateški dokumenti"), utvrđenih za vrijeme trajanja višegodišnjeg finansijskog okvira Unije za razdoblje od 2014. do 2020. godine od strane Komisije u saradnji s Korisnicima IPA II.

(4) Pružanje pomoći IPA II podliježe ispunjavanju obaveza Korisnika IPA II prema ovom sporazumu te prema sektorskim sporazumima i sporazumima o finansiranju, ukoliko postoje.

Član 6. Načelo vlasništva

(1) Vlasništvo nad programiranjem i provedbom pomoći IPA II prvenstveno ima Korisnik IPA II.

(2) Korisnik IPA II imenuje Državnog IPA koordinatora (DIPAK) koji je glavni partner Komisiji za sveukupni postupak strateškog planiranja, koordinacije programiranja, nadziranja provedbe, procjene i izvještavanja o pomoći IPA II.

DIPAK:

(a) obezbjeđuje koordinaciju unutar uprave Korisnika IPA II i s drugim donatorima i blisku vezu između korištenja pomoći IPA II i općeg postupka pristupanja;

(b) koordinira učestvovanje Korisnika IPA II u odgovarajućim teritorijalnim programima saradnje, i to u prekograničnim programima saradnje navedenim u članu 27. Provedbene uredbe IPA II, kao i, prema potrebi, u transnacionalnim ili međuregionalnim programima saradnje koji su uspostavljeni i provode se prema Uredbi (EU) br. 1299/2013 i u prekograničnim programima saradnje koji su uspostavljeni i provode se prema Uredbi (EU) br. 232/2014. DIPAK može po potrebi povjeriti ovaj zadatak koordinacije teritorijalnom koordinatoru saradnje ili operativnoj strukturi;

(c) nastoji da uprava Korisnika IPA II poduzme sve potrebne korake kako bi se olakšala provedba

povezanih programa.

(3) DIPAK je visoko pozicionirani predstavnik Vlade ili državne uprave Korisnika IPA II, s odgovarajućim ovlaštenjima.

(4) Da bi obezbijedili jaki temelj za upravljanje pretpristupnom pomoći i državnim fondovima, Komisija i Korisnik IPA II se angažiraju u dijalogu o upravljanju javnim finansijama. U tom pogledu, Komisija procjenjuje nivo usaglašenosti uprave Korisnika IPA II s načelima otvorenog i propisanog sistema upravljanja javnim finansijama. Kada uprava samo djelimično poštuje ta načela, Korisnik IPA II i Komisija dogovaraju potrebne mjere za rješavanje identificiranih nedostataka.

Član 7. Metode provedbe

Pomoć IPA II u Bosni i Hercegovini provodi Komisija kako je predviđeno u Finansijskoj uredbi u okviru:

(a) direktnog upravljanja od strane odjeljenja Komisije, uključujući osoblje u Delegacijama Unije i/ili kroz izvršne agencije kako je navedeno pod tačkom (a) člana 58(1) Finansijske uredbe;

(b) indirektnog upravljanja, gdje Komisija zadatke provedbe budžeta određenih programa ili akcija povjerava Korisniku IPA II kako je navedeno u podtački (i) tačke (c) člana 58(1) Finansijske uredbe, a pri tome zadržava cjelokupnu konačnu odgovornost za provedbu općeg budžeta sukladno članu 58(2) Finansijske uredbe;

(c) indirektnog upravljanja sa subjektima koji nisu Korisnici IPA II kako je navedeno pod podtačkama (ii), (iii), (v) do (vii) tačke (c) člana 58(1) Finansijske uredbe;

(d) podijeljenog upravljanja s državama članicama kako je navedeno pod tačkom (b) člana 58(1) Finansijske uredbe za prekogranične programe saradnje koje uključuju države članice Europske unije i koji se provode sukladno Provedbenoj uredbi IPA II.

Član 8. Sporazumi o finansiranju

(1) Gdje to zahtijeva odgovarajuća finansijska odluka, Komisija i Korisnik IPA II potpisuje Sporazum o finansiranju sukladno članu 6. Provedbene uredbe IPA II.

(2) Sporazumi o finansiranju između ostalog određuju uslove pod kojima se upravlja s pomoći IPA II, uključujući primjenjive metode provedbe, intenzitete pomoći, rokove za provedbu kao i pravila o prihvatljivosti troškova.

(3) Kada se programi provode pod indirektnim upravljanjem od strane Korisnika IPA II, sporazumi o finansiranju uključuju potrebne odredbe člana 40. Pravila primjene Finansijske uredbe te propisuju odredbe koje definiraju *ex-ante* kontrole o ključnoj dodjeli granta i postupcima nabave, ako postoje, a koje obavlja Delegacija Unije ili Komisija kao i kontrole i nadzor, ako postoje, koje provodi Delegacija Unije ili Komisija.

(4) Za programe prekogranične saradnje između IPA II Korisnika ili IPA II Korisnika i zemalja iz okvira Europskog instrumenta za susjedstvo može se potpisati jedan Sporazum o finansiranju od strane Komisije i svih zemalja koje učestvuju u određenom programu.

(5) Pravila za provedbu prekograničnih programa saradnje između jedne ili više država članica i jednog ili više Korisnika IPA II utvrđena su u Sporazumu o finansiranju za određeni prekogranični program

saradnje koji se potpisuje između Korisnika IPA II, Komisije, i, ako je primjenjivo, i države članice koja je domaćin upravljačkog organa tog prekograničnog programa saradnje.

(6) Sukladno članu 26. Uredbe (EU) br. 1299/2013 uslovi provedbe programa, koji reguliraju finansijsko upravljanje kao i programiranje, nadzor, procjenu i kontrolu učestvovanja trećih država, kroz doprinos resursa IPA II transnacionalnim i međuregionalnim programima saradnje koji su uspostavljeni i koji se provede pod tom uredbom između država članica i jednog ili više Korisnika IPA II, se utvrđuju u odgovarajućem programu saradnje, te također prema potrebi, u Sporazumu o finansiranju između Komisije, Vlada uključenih trećih država i države članice koja je domaćin upravljačkog organa relevantnog programa saradnje, a da se pri tome obezbjeđuje da su ti uslovi sukladni pravilima kohezijske politike Unije.

(7) Ovaj okvirni sporazum se primjenjuje na sve sektorske sporazume i sporazume o finansiranju potpisane između ugovornih strana za finansijsku pomoć u okviru IPA II. Tamo gdje postoje, sektorski sporazumi koji se odnose na određeno područje politike ili program primjenjuju se na sve sporazume o finansiranju koji su potpisani u okviru tog područja politike ili programa. Ako sporazum o finansranju ne postoji, primjenjuju se pravila uključena u ovaj sporazum.

Član 9. Sektorski sporazumi

Daljnje pojedinosti u vezi programa ruralnog razvoja u okviru područja politike poljoprivrede i ruralnog razvoja, koje nadopunjuju ovaj sporazum, su izloženi u odgovarajućim sektorskim sporazumima, koji će, između ostalog, odrediti mjere kojima se pomoć provodi.

ODJELJAK II PRAVILA ZA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA IPA II

NASLOV I SISTEMI UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 10. Uspostavljanje struktura i organa za indirektno upravljanje od strane Korisnika IPA II

(1) Korisnik IPA II uspostavlja sljedeće strukture i organe u slučaju indirektnog upravljanja:

(a) Državni IPA koordinator (DIPAK);

(b) Državni dužnosnik za ovjeravanje (DDO);

(c) Operativne strukture.

Operativna struktura za programe ruralnog razvoja u okviru područja politike poljoprivrede i ruralnog razvoja se sastoji od sljedećih zasebnih organa koji blisko sarađuju:

i. Upravljački organ je javni organ koji djeluje na državnom nivou, odgovoran je za pripremu i provedbu programa, uključujući odabir mjera i njihov publicitet, za koordinaciju, procjenu, nadzor i izvještavanje o odnosnom programu i kojim upravlja viši službenik s isključivim odgovornostima; i

ii. Agencija za ruralni razvoj IPA (IPARD) sa sličnim funkcijama kao agencija za plaćanje u državama članicama koja je odgovorna za publicitet, odabir projekata kao i za odobrenje, kontrolu i računovodstvo obaveza i plaćanja i izvršenje plaćanja.

(2) DDO uspostavlja strukturu upravljanja koja se sastoji od Državnog fonda i pomoćnog ureda za DDO.

(3) Korisnik IPA II obezbjeđuje rrevizorski organ.

(4) Korisnik IPA II obezbjeđuje odgovarajuće razdvajanje dužnosti između i unutar struktura i tijela spomenutih u stavovima (1) do (3). Dužnosti su razdvojene kada se različti zadaci koji se odnose na transakciju dodjeljuju različitom osoblju, kako bi se obezbijedilo da svaki zasebni zadatak bude ispravno proveden.

Član 11. Funkcije i odgovornosti struktura i organa

(1) Strukturama i organima spomenutim u članu 10. će se dodijeliti funkcije i odgovornosti kako je navedeno u Prilogu A ovog sporazuma i moraju biti sukladne okviru unutrašnje kontrole Priloga B ovog sporazuma.

Korisnik IPA II Komisiju odmah obavještava o svim bitnim promjenama u vezi struktura i organa spomenutih u članu 10.

(2) Dodjela funkcija i odgovornosti specifičnih za područje politike ili program mogu biti navedeni u sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju sukladno temeljnom pristupu koji je izabran za dodjelu funkcija i odgovornosti kako je navedeno u Prilogu A ovog sporazuma.

(3) Kada je određenim osobama i/ili subjektima kod indirektnog upravljanja od strane Korisnika IPA II data odgovornost za neku aktivnost u vezi upravljanja, provedbe, kontrole, nadzora, praćenja, procjene, izvještavanja ili revizije programa, Korisnik IPA II omogućava da takve osobe i/ili subjekti izvršavaju svoje zadatke povezane s tom odgovornosti. To posebno uključuje slučajeve kada ne postoji hijerarhijska veza između takvih osoba i/ili subjekata i organa koja učestvuju u toj aktivnosti. Korisnik IPA II tim osobama i/ili subjektima posebno obezbjeđuje ovlaštenja za uspostavu:

(a) formalnih radnih aranžmana između njih i odnosnih organa;

(b) odgovarajućeg sistema za razmjenu informacija između njih i odnosnih organa, uključujući ovlaštenje zahtijevanja informacija i prema potrebi pravo na pristup dokumentima i osoblju na licu mjesta;

(c) standarda koja se trebaju ispuniti i postupaka koji se trebaju slijediti.

NASLOV II POSEBNE ODREDBE U VEZI POVJERAVANJA ZADATAKA ZA PROVEDBU BUDŽETA KORISNIKU IPA II

Član 12. Uslovi za povjeravanje zadataka za provedbu budžeta Korisniku IPA II

(1) Komisija Korisniku IPA II povjerava zadatke za provedbu budžeta zaključivanjem Sporazuma o finansiranju.

(2) Prilikom upravljanja fondovima IPA II, Korisnik IPA II poštuje načela dobrog finansijskog upravljanja[9],

[9]Načelo čvrstog finansijskog upravljanja obuhvaća načela ekonomije, učinkovitosti i djelotvornosti. Načelo ekonomije zahtijeva da korišteni resursi budu dostupni pravovremeno, u dovoljnoj količini i kvalitetu i po najboljoj cijeni. Načelo učinkovitosti odnosi se na najbolji odnos između korištenih resursa i postignutih rezultata. Načelo djelotvornosti odnosi se na ostvarivanje određenih ciljeva i postizanje planiranih rezultata.

transparentnosti i nediskriminacije, te obezbjeđuje vidljivost pomoći IPA II. Korisnik IPA II obezbjeđuje stepen zaštite finansijskih interesa Europske unije jednak onima koji zahtijeva Finansijska uredba za upravljanje fondovima IPA II, uzimajući u obzir:

(a) Prirodu zadataka koji su im povjereni i uključene iznose;

(b) Uključene finansijske rizike;

(c) Nivo bezbijednosti koji potječe iz njihovih sistema, pravila i postupaka zajedno s mjerama koje je poduzela Komisija da bi nadzirala i podržavala provedbu zadataka koji su im povjereni.

(3) Da bi zaštitio finansijske interese Unije, Korisnik IPA II:

(a) postavlja i obezbjeđuje rad učinkovitog i djelotvornog sistema interne kontrole;

(b) koristi računovodstveni sistem koji pravodobno i na propisan način pruža tačne, potpune i pouzdane informacije i koji jasno razlikuje prihvaćene troškove i obavljena plaćanja;

(c) obezbjeđuje da strukture i organi navedeni u članu 10(1) i (2) podliježu nezavisnoj vanjskoj reviziji, koja se obavlja sukladno međunarodno priznatim standardima revizije od strane revizorskog organa koji je funkcionalno nezavisan od dotičnih struktura i vlasti;

(d) primjenjuje odgovarajuća pravila i procedure za obezbjeđivanje finansiranja iz IPA II pomoći kroz grantove, nabavku i finansijske instrumente.

(4) IPA II Korisnik nadalje:

(a) obezbjeđuje sukladno članu 23., *ex-post* objavu informacija o primaocima pomoći IPA II;

(b) obezbjeđuje razumnu zaštitu ličnih podataka kako je navedeno u Direktivi 95/46/EC Europskog parlamenta i Vijeća[10] i Uredbe (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[11].

(5) Kada se značajne promjene dese na sistemima i pravilima IPA II Korisnika ili na procedurama koje su u vezi s upravljanjem fondova Unije koje je povjereno IPA II Korisniku, IPA II Korisnik izvještava Komisiju bez odlaganja. Komisija ocjenjuje sporazume o finansiranju zaključene sa IPA II Korisnikom kako bi obezbijedila nastavak ispunjavanja zahtjeva navedenih u stavu 3.

Član 13. Povjeravanje zadataka za provedbu budžeta

1) DDO je odgovoran da, u ime Korisnika IPA II, preda Komisiji zahtjev za povjeravanje zadataka za provedbu budžeta u okviru datog programa ili mjere.

2) Prije podnošenja zahtjeva spomenutog u stavu 1, DDO obezbjeđuje da struktura upravljanja i odgovarajuće operativne strukture zadovoljavaju zahtjeve tačaka (a), (b) i (d) člana 12(3) i one Priloga

[10] Direktiva 95/46/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu ličnih podataka i na slobodno kretanje takvih podataka (OJ L 281, 23. novembra 1995. godine, str. 31)

[11] Uredba (EC) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. decembra 2000. godine o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu ličnih podataka od strane institucija i organa Zajednice i na slobodno kretanje takvih podataka (OJ L 8, 12. januara 2001. godine, str. 1)

B ovog sporazuma. Pri tome se DDO može osloniti na rezultate *ex-ante* procjene koja je provedena u vezi s državnom akreditacijom sukladno Uredbi Vijeća (EC) br. 1085/2006[12] ili prijašnjeg Sporazuma o finansiranju.

Kada se DDO ne može osloniti na prijašnju *ex-ante* procjenu, zahtjev se podržava revizorskim mišljenjem o strukturi upravljanja i operativnim strukturama(i), a koje daje vanjski revizor koji je nezavisan od struktura i organa prema članu 10(1) i (2) i temelji se na ispitivanjima provedenim sukladno međunarodno priznatim revizorskim standardima.

3) Zahtjevu se prilaže potvrda koju izdaje DDO, DIPAK i rukovodilac revizorskog organa da su oni spremni da izvršavaju funkcije i odgovornosti koje su im dodijeljene u Prilogu A ovog sporazuma.

4) Prije nego Komisija povjeri zadatke za provedbu budžeta pomoći IPA II, ona pregledava zahtjev spomenut u stavu 1. ovog člana i uspostavljene strukture i organe spomenute u članu 10., i, u svrhu *ex-ante* procjene prema članu 61(1) Finansijske uredbe, pribavlja dokaze da su zahtjevi navedeni pod tačkama (a) do (d) člana 12(3) i one iz Priloga B ovog sporazuma ispunjeni. Ovaj pregled može uključivati provjere od strane Komisije na licu mjesta. Za povjeravanje zadataka za provedbu budžeta pomoći IPA II, Komisija se može osloniti na *ex-ante* procjenu koja je provedena u odnosu na raniji Sporazum o finansiranju s Korisnikom IPA II ili na *ex-ante* procjenu provedenu u odnosu na prenošenje ovlaštenja upravljanja kako je odlučeno prema Uredbi (EC) br. 1085/2006. Na zahtjev Komisije, Korisnik IPA II pruža dodatne dokaze ako se te procjene ne odnose na sve zahtjeve.

Član 14. Mjere u slučaju nesukladnosti strukture upravljanja i operativnih struktura s tačkama (a), (b) i (d) člana 12(3) i Priloga B ovog sporazuma

1) Nakon što je Komisija dodjelila zadatke za provedbu budžeta, DDO nadzire stalno ispunjenje primjenjivih zahtjeva navedenih pod tačkama (a), (b) i (d) člana 12(3) i Priloga B ovog sporazuma od strane upravljačke strukture i operativnih struktura. U slučaju da ti zahtjevi ne budu ispunjeni, DDO bez odlaganja obavještava Komisiju uz kopiju DIPAK-u i poduzima sve odgovarajuće zaštitne mjere u vezi obavljenih plaćanja i potpisanih ugovora.

2) Nadalje, DDO poduzima sve potrebne korake da bi obezbijedio ponovno ispunjavanje zahtjeva navedenih u stavu 1.

Član 15. Obustava ili raskid dijelova Sporazuma o finansiranju u vezi povjerenih zadataka za provedbu budžeta

1) Komisija nadzire usaglašenost sa članovima 12(3) i 51(1) te može poduzeti potrebne korektivne mjere, uključujući obustavu ili raskid dijelova Sporazuma o finansiranju u bilo kojem trenutku, ukoliko zahtjevi više nisu ispunjeni.

2) Kada Komisija obustavi ili raskine dijelove Sporazuma o finansiranju u vezi povjerenih zadataka za provedbu budžeta, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) Komisija može prekinuti transfer sredstava Korisniku IPA II;

(b) Nove pravne obaveze na koje se obaveže operativna struktura nakon obavijesti o obustavi ili raskidu ne smatraju se prihvatljivim za pomoć IPA II;

[12] Uredba Vijeća (EC) br. 1085/2006 od 17.07.2006. godine kojom se uspostavlja Instrument za pretprstupnu pomoć (IPA) (OJ L 210, 31.07.2006. godine, str. 82)

(c) Ne dovodeći u pitanje bilo koje druge finansijske ispravke, Komisija može, kako je navedeno u članu 43., napraviti finansijske ispravke na transakcijama koje su pogođene prethodnom neusaglašenošću sa zahtjevima za povjeravanje zadataka za provedbu budžeta.

(3) Sektorski ili Sporazum o finansiranju može odrediti daljnje odredbe u vezi obustave ili raskida onih dijelova koji se tiču zadataka za provedbu budžeta.

ODJELJAK III PRAVILA ZA PROGRAMIRANJE

Član 16. Programiranje pomoći

1) Pomoć IPA II se pruža na temelju strateških dokumenata, utvrđenih za vrijeme trajanja višegodišnjeg finansijskog okvira Unije od strane Komisije u saradnji s Korisnikom IPA II. Ta pomoć se provodi kroz programe i mjere kako je navedeno u članovima 2. i 3. Zajedničke provedbene uredbe. Provedba je u pravilu u obliku godišnjih ili višegodišnjih programa, programa specifičnih za državu ili višedržavnih programa, kao i prekograničnih programa saradnje utvrđenih sukladno strateškim dokumentima te po potrebi sastavljenih od Korisnika IPA II i/ili Komisije, te usvojenih od Komisije.

2) Godišnji ili višegodišnji, državni ili višedržavni programi temelje se na akcionim dokumentima, osim ako je drugačije navedeno u ovom sporazumu. Akcioni dokumenti se pripremaju na državnom nivou od strane relevantnih organa određenih od strane Korisnika IPA II osim višedržavnih programa koji se pripremaju od strane Komisije u dogovoru s Korisnikom IPA II. DIPAK obezbjeđuje da su ciljevi navedeni u akcijama ili programima koje predlaže Korisnik IPA II usaglašeni s ciljevima u državnim strateškim dokumentima te da uzimaju u obzir relevantne makroregionalne i strategije koje se odnose na morske bazene. Kada Korisnik IPA II pripremi programske dokumente, DIPAK koordinira pripremu dokumenata te ih dostavlja Komisiji.

3) Sukladno članu 5(6) Uredbe IPA II, Komisija potiče koordinaciju relevantnih dionika prilikom pripreme pomoći. Sukladno načelu vlasništva u članu 6. ovog sporazuma, Korisnik IPA II obezbjeđuje da su odgovarajući dionici, uključujući organizacije civilnog društva i lokalne vlasti, bili ili jesu valjano konsultirani te da imaju pravovremeni pristup relevantnim informacijama, što im omogućava da igraju značajnu ulogu u postupku programiranja, u saradnji s Komisijom, gdje je to prikladno.

4) Pomoć može biti odobrena da bi se poduprlo učestvovanje Korisnika IPA II u programima Unije i agencijama Unije. Učestvovanje Korisnika IPA II u programima Unije slijedi specifične uslove koji su za svaki takav program navedeni u sporazumu koji se zaključuje između Komisije i Korisnika IPA II, sukladno sporazumima koji uspostavljaju opća načela za učestvovanje Korisnika IPA II u programima Unije.

5) Pomoć IPA II u okviru programa ruralnog razvoja u području politike poljoprivrede i ruralnog razvoja se pruža na temelju relevantnih prioriteta koji su utvrđeni u državnim strateškim dokumentima, kroz unaprijed određeni skup mjera koje su nadalje specificirane u Sektorskom sporazumu. Provedba je u obliku višegodišnjih programa ruralnog razvoja s podijeljenim obavezama sukladno članu 189(3) Finansijske uredbe, koji su sastavljeni na državnom nivou i pokrivaju čitavo razdoblje provedbe IPA II. Upravljački organ priprema program kako je navedeno pod tačkom (i) člana 10(1)(c) ovog sporazuma koji se nakon savjetovanja sa odgovorajućim zainteresiranim stranama dostavlja Komisiji.

   Pomoć u okviru programa ruralnog razvoja pridonosi ostvarivanju sljedećih ciljeva:

   (a) U pogledu prioriteta Unije za ruralni razvoj, razvojem ljudskog i fizičkog kapitala, povećanja sigurnosti hrane Korisnika IPA II te sposobnost poljoprivredno-prehrambenog sektora da se nosi s konkurentskim pritiskom te postepeno uskladi sektor sa standardima Unije, posebno onima koji se odnose na higijenu i okoliš, dok istovremeno stremi ka uravnoteženom teritorijalnom razvoju ruralnih područja.

   (b) Usmjeravanje investicione podrške kroz sisteme upravljanja i kontrole koji su usaglašeni s dobrim standardima upravljanja moderne javne uprave i gdje relevantne strukture države

primjenjuju standarde koji su jednaki onima u sličnim organizacijama u državama članicama Europske unije.

Član 17. Usvajanje i izmjene i dopune programa

(1) Nakon usvajanja programa, program po potrebi može biti izmijenjen sukladno članu 2. Zajedničke provedbene uredbe, kako bi se u obzir uzele nove informacije i rezultati u vezi s provedbom akcija o kojima je riječ, uključujući rezultate praćenja i procjenjivanja, kao i potrebu za usklađivanjem iznosa raspoložive pomoći. Svaki prijedlog za izmjenama i dopunama koji podnese Korisnik IPA II bit će propisno potkrijepljen i uključiti najmanje sljedeće informacije: tekst izmijenjenog i dopunjenog programa, razloge za predloženu izmjenu i dopunu, očekivane učinke izmjene i dopune i izmijenjene tabele finansijskih sredstava i akcija/aktivnosti/mjera, kada je predložena izmjena finansijske prirode.

(2) Korisnik IPA II predlaže izmjene i dopune programa kad god je potrebno radi usklađivanja s izmjenama relevantne legislative Unije, ili kada to zahtijevaju izmjene uslova za provedbu.

(3) Bit će primijenjene detaljne odredbe za pripremu, usvajanje i izmjene programa na način predviđen u relevantnim dokumentima i instrukcijama koje pripremi Komisija.

ODJELJAK IV PRAVILA ZA PROVEDBU

NASLOV I OPĆA PRAVILA I NAČELA PROVEDBE

Član 18. Pravila o nabavci i dodjeli grantova

(1) Upravljanje pomoći u okviru svih područja politike IPA II vršit će se prema pravilima za vanjsku akciju koja su sadržana u Naslovu IV, Dio II Finansijske uredbe i njenih Pravila primjene.
(2) Svi ugovori o uslugama, nabavci i radu, te sporazumi o grantu bit će dodijeljeni i provedeni sukladno procedurama i standardnom dokumentacijom koju propiše i objavi Komisija za provedbu vanjskih akcija i koja je na snazi u vrijeme pokretanja relevantne procedure, osim ako je drugačije predviđeno u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.
(3) Rezultati tenderskih procedura, kao i dodjele grantova i nagrada bit će objavljeni sukladno pravilima navedenim u stavu (1) i na način dodatno preciziran u članu 23.
(4) U slučaju indirektnog upravljanja od strane Korisnika IPA II, u roku od mjesec dana nakon stupanja na snagu odnosnog Sporazuma o finansiranju, DDO će Komisiji dostaviti plan nabavke/finansijskih predviđanja za program ili akciju koji se implementiraju u okviru Sporazuma o finansiranju. Ova obaveza se ne primjenjuje na IPA II pomoć za programe ruralnog razvoja u oblasti politike za poljoprivredu i ruralni razvoj.
(5) U vezi s nabavkom, državni zakoni Korisnika IPA II u koje je ugrađena Direktiva 2014/24/EU smatrat će se ekvivalentnim pravilima koje Komisija primjenjuje sukladno Finansijskoj uredbi. Komsija može prihvatiti da takvo državno pravo bude primijenjeno za provedbu IPA II pomoći, ovisno o uslovima relevantne odredbe Sporazuma o finansiranju.

Član 19. Pravila o državljanstvu i porijeklu za javne nabavke, grantove i druge postupke dodjele

(1) Učestvovanje u dodjeli ugovora o nabavci, dodjeli grantova i u drugim postupcima dodjele za akcije finansirane u okviru IPA II bit će otvoreno za sva fizička lica koja su državljani sljedećih zemalja, i pravne subjekte koji su pravosnažno osnovani u sljedećim zemljama (u daljnjem tekstu: „prihvatljive države"), te za međunarodne organizacije[13]:

(a) države članice, Korisnici IPA II, ugovorne strane Sporazuma o europskom privrednom području i partnerske države obuhvaćene Europskim instrumentom za susjedstvo, i

(b) države za koje je Komisija uspostavila recipročan pristup vanjskoj pomoći. Recipročan pristup se može odobriti na ograničeni period od najmanje godinu dana, kad god država odobrava prihvatljivost po jednakim uslovima subjektima iz Unije i iz zemalja prihvatljivih u okviru IPA II. Prije nego što Komisija donese odluku o recipročnom pristupu i o njegovom trajanju, konsultirat će Korisnika IPA II.

Pravni subjekti mogu obuhvatiti organizacije civilnog društva, kao što su nevladine, neprofitne organizacije i nezavisne političke fondacije, organizacije temeljene na zajednici i neprofitne agencije iz privatnog sektora, institucije i organizacije i mreže na lokalnom, državnom, regionalnom i međunarodnom nivou, sve dok su sposobne da imaju zakonita prava i dužnosti sukladno relevantnim nacionalnim zakonima.

(2) Ako se akcije zajedno sufinansiraju sa partnerom ili drugim donatorom, ili kroz fondaciju koju osnuje Komisija, države koje su prihvatljive prema propisima tog partnera, drugog donatora ili države članice ili koje su određene osnivačkim aktom fondacije također su prihvatljive.

Ako se akcije provode u indirektnom upravljanju kroz jedan od organa kojima su povjerene i koji su navedeni u tačkama (ii) do (viii) člana 58., stav (1), tačka (c) Finansijske uredbe, države koje su prihvatljive prema pravilima tog organa također su prihvatljive.

Ako su akcije zajedno finansirane iz IPA II i drugog instrumenta za vanjsku akciju, uključujući Europski razvojni fond, države određene i u IPA II i drugog instrumenta smatrat će se prihvatljivim u svrhu tih akcija.

U slučaju akcija globalne, regionalne ili prekogranične prirode koje finansira IPA II , države, teritorije i regije obuhvaćene tom akcijom mogu se smatrati prihvatljivim u svrhu te akcije.

(3) Sva roba kupljena u okviru ugovora o nabavci ili sukladno Sporazumu o grantu, finansiranom u okviru IPA II porijeklom je iz prihvatljive države.

Međutim, može biti porijeklom i iz bilo koje zemlje kada je iznos robe koja treba biti kupljena ispod praga za primjenu konkurentne pregovarane procedure. Za potrebe ovog člana, pojam „porijeklo" definiran je članom 23. i članom 24. Uredbe Vijeća (EEC) br. 2913/92[14].

[13] *Međunarodne organizacije* su međunarodne organizacije iz javnog sektora osnovane na temelju međuvladinih sporazuma, specijalizirane agencije koje takve organizacije uspostave i druge neprofitne organizacije izjednačene sa međunarodnim organizacijama odlukom Komisije.

[14] Uredba Vijeća (EEC) br. 2913/92 od 12. oktobra 1992. godine kojom se uspostavlja Carinski zakon Zajednice i drugi zakoni Zajednice kojima se uređuje pitanje nepreferencijalnog porijekla (OJ 1. 302, 19. oktobra 1992. godine- str. 1)

(4) Pravila iz ovog člana ne primjenjuju se i ne stvaraju ograničenja u pogledu državljanstva za fizička lica koja su zaposlena kod, ili su na drugi način pod zakonskim ugovorom sa prihvatljivim izvođačem ili, kada je primjenjivo, podizvođačem.
(5) U cilju unapređivanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupovine, prioritet će imati lokalni i regionalni ugovarači kada se Finansijskom uredbom propisuje dodjeljivanje ugovora na temelju direktnog sporazuma. U svim drugim slučajevima, učestvovanje lokalnih i regionalnih ugovarača bit će promovirano sukladno relevantnim odredbama Finansijske uredbe.
(6) Prihvatljivost, kako je definirana ovim članom, se može dodatno ograničiti u Sporazumu o finansiranju u pogledu državljanstva, geografske lokacije ili prirode aplikanata, kada takva ograničenja zahtijevaju posebna priroda i ciljevi akcije i kada su neophodni za njegovu učinkovitu provedbu, posebno za učestvovanje u postupcima dodjele u slučajevima akcija prekogranične saradnje na način predviđen članom 63.
(7) Ponuđače, aplikante i kandidate iz neprihvatljivih država ili robu neprihvatljivog porijekla Komisija može prihvatiti kao prihvatljive u hitnim slučajevima ili u slučaju da tih proizvoda i usluga nema na tržištima relevantnih država ili u drugim propisno potkrijepljenim slučajevima kada bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila realiziranje projekta, programa ili akcije ili ih prekomjerno otežala.
(8) Fizička i pravna lica kojima su dodijeljeni ugovori poštovat će važeće okolišno zakonodavstvo, uključujući multilateralne okolišne sporazume, kao i međunarodno dogovorene suštinske standarde rada.[15]

Član 20. Učestvovanje u programima i agencijama Unije

U slučaju učestvovanja u programima i agencijama Unije, provedba se sastoji od uplata u budžet programa ili agencije od strane korisnika IPA II. Odgovarajući program za zemlju ili više zemalja može predvidjeti doprinose za troškove učestvovanja korisnika IPA II u programima i agencijama Unije.

Član 21. Provedbena načela za budžetsku podršku Korisniku IPA II

(1) Komisija može odlučiti da odobri budžetsku podršku Korisniku IPA II. Takva podrška će se provesti pod direktnim upravljanjem. Dopunska podrška uz budžetsku podršku se može pružiti pod direktnim upravljanjem, pod indirektnim upravljanjem sa Korisnikom IPA II ili pod indirektnim upravljanjem sa drugim subjekatima, osim Korisnika IPA II, ako je primjenjivo.
(2) Isplata budžetske podrške bit će uslovljena zadovoljavajućim napretkom učinjenim ka ostvarivanju ciljeva dogovorenih sa Korisnikom IPA II i predviđenih u Sporazumu o finansiranju.
(3) Detaljne odredbe u vezi sa kriterijem prihvatljivosti kojim se obuhvaća stabilni makroekonomski okvir, dobro upravljanje javnim finansijama, transparentnost i nadzor nad budžetom i državne/sektorske politike i reforme, kao i procjena rizika i priprema, provedba i daljnje praćenje budžetske podrške precizirani su u relevantnim dokumentima i instrukcijama koje pripremi Komisija i koje su primjenjive u svrhu provedbe pomoći IPA II kroz budžetsku podršku.

[15]Osnovni standardi rada ILO, Konvencije o slobodi udruživanja i kolektivnog pregovaranja, eliminiranje prisilnog i obaveznog rada, eliminiranje diskriminacije u zapošljavanju i profesiji, te ukidanje dječijeg rada.

Član 22. Provedbena načela za *twinning*

(1) Akcije se mogu provesti kroz *twinning*, pri čemu se izabrane administracije država članica slažu da pruže traženu ekspertizu javnog sektora. *Twinning* će biti uspostavljen kao grant za pokriće troškova kojima se izlože uključena(e) država(e) članica(e) i posebno može obezbijediti dugoročni angažman savjetnika za pretpristupanje koji bi puno radno vrijeme davao savjete administraciji Korisnika IPA II, u daljnjem tekstu: rezidentni *twinning* savjetnik (RTS). Korisnik IPA-e će RTS-u staviti na raspolaganje odgovarajuće uredske kapacitete.

Grant za *twinning* bit će ustanovljen sukladno relevantnim odredbama iz Dijela I, Naslov VI o grantovima Finansijske uredbe i njenih Pravila provedbe.

(2) Priručnik za *twinning* koji se primjenjuje na sve *twinninge* utvrdila je Komisija i redovno se ažurira.

NASLOV II TRANSPARENTNOST I VIDLJIVOST

Član 23. Informiranje, javnost i transparentnost

(1) Korisnik IPA II se obavezuje da će povećati transparentnost i odgovornost u pružanju pomoći, uključujući objelodanjivanje informacija o obimu i raspodjelipomoći, obezbjeđujući da podaci budu usporedivi na međunarodnom nivou, te da mogu biti lako dostupni, razmijenjeni i objavljeni. Svaki akter koji provodi IPA II pomoć treba ispuniti zahtjeve o informiranju, javnosti i transparentnosti, i obezbijediti odgovarajuću vidljivost EU-ovih akcija.

(2) U slučaju indirektnog upravljanja od strane Korisnika IPA II, operativne strukture bit će odgovorne za objavljivanje informacija o primaocima IPA II pomoći, na sljedeći način:

(a) Objavljivanje će se izvršiti sukladno standardnim predočavanjem, na za to određenom i lako dostupnom mjestu na internetskoj stranici Korisnika IPA II. Ukoliko je nemoguće izvršiti takvo objavljivanje putem interneta, informacije će biti objavljene na neki drugi odgovarajući način, uključujući službene novine Korisnika IPA II.

(b) Objavljivanje će se izvršiti najkasnije 30. juna naredne godine u odnosu na finansijsku godinu u kojoj su sredstva dodijeljena.

(c) Korisnik IPA II će Komisiji dostaviti adresu internetske stranice na kojoj je informacija objavljena. Ako su informacije objavljene na neki drugi odgovarajući način, Korisnik IPA II će Komisiji dati pune detalje o korištenom načinu. Upućivanje na tu lokaciju bit će objavljeno na za to određenom mjestu na internetskoj stranici Komisije.

(d) Operativne strukture će obezbijediti da primalac bude informiran o tome da će biti unesen u objavljenu listu primalaca. Svi lični podaci uneseni u tu listu bit će obrađeni sukladno zahtjevima Uredbe (EC) br. 45/2001, i uz dužno poštivanje zahtjeva povjerljivosti i bezbjednosti.

Korisnik IPA II će objaviti ime i lokaciju primaoca, dodijeljeni iznos i prirodu i svrhu dodijeljenog ugovora. Lokacija pravnog lica bit će adresa tog lica. Lokacija fizičkog lica bit

će regija na nivou NUTS-a 2[16].

Informacije navedene u drugom stavu bit će objavljene samo u slučaju nagrada, grantova i ugovora koji su dodijeljeni kroz natječaje, postupke za dodjelu granta ili postupke javne nabavke. Informacije za ugovore ispod praga predviđenog u članu 137. stav (2) Pravila provedbe Finansijske uredbe neće biti objavljene.

Što se tiče podataka u vezi sa relevantnim fizičkim licem, imena će biti zamijenjena sa „fizičko lice" dvije godine nakon završetka finansijske godine u kojoj su sredstva bila dodijeljena. Isto se odnosi i na lične podatke u vezi sa pravnim licima u čijem zvaničnom nazivu se nalazi ime jednog ili više fizičkih lica.

Odustat će se od objavljivanje imena fizičkih lica ako bi se takvim objavljivanjem riskiralo kršenje njihovih ljudskih prava ili naškodilo njihovim komercijalnim interesima.

Korisnik IPA II će Komisiji koja mora prethodno dati odobrenje za tu listu predočiti listu podataka koji trebaju biti objavljeni u vezi sa fizičkim licima, uz opravdanje za predložena odustajanja od objavljivanja. Kada je potrebno, Komisija će popuniti informacije o lokalitetu fizičkog lica ograničenog na regiju na nivou NUTS 2.

Od objavljivanja ugovora može se odustati ako se takvim objavljivanjem riskira narušavanje komercijalnih interesa ugovarača ili korisnika grantova. Korisnik IPA II će listu s takviim opravdanjima predočiti Komisiji koja mora odobriti odustajanje od takvog objavljivanja.

(3) U slučaju indirektnog upravljanja od strane korisnika IPA II, relevantni organi će, sukladno procedurama i standardnoj dokumentaciji koju propiše i objavi Komisija za provedbu vanjskih akcija, koji su na snazi u vrijeme pokretanja procedure o kojoj se radi, pripremiti obavijest o dodjeli ugovora, čim ugovor bude potpisan i poslati ga Komisiji na objavljivanje, osim ako je drugačije predviđeno Finansijskom uredbom i detaljno precizirano u Sektorskim sporazumima. Korisnik IPA II također može objaviti obavijest o dodjeli u relevantnim medijima.

(4) Strategije i programi, kao i njihove izmjene bit će javni dokumenti, gdje je primjenjivo, i dostupni široj javnosti i civilnom društvu.

Član 24. Vidljivost i komunikacija

(1) Komisija i IPA II Korisniku dogovorit će jedinstveni plan aktivnosti za vidljivost i komunikaciju, kako bi stavili na raspolaganje i aktivno objavili informacije o programima i akcijama u okviru pomoći iz IPA II u Bosni i Hercegovini. Postupci za provedbu takvih aktivnosti bit će precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(2) U slučaju direktnog upravljanja, za provedbu aktivnosti navedenih u stavu (1) bit će odgovorna Komisija, uz pomoć Korisnika IPA II.

(3) U slučaju indirektnog upravljanja od strane Korisnika IPA II i za programe prekogranične saradnje navedene u tačkama (b) i (c) člana 63., stav (2), za provedbu aktivnosti iz stava (1)

[16] NUTS znači Nomenklatura teritorijalnih statističkih jedinica, a nivo NUTS 2 znači klasu administrativnih jedinica s prosječnom veličinom populacije između 800,000 i 3 miliona.

bit će odgovorna(e) operativna(e) struktura(e) Korisnika IPA-e.

(4) Aktivnosti u vezi sa vidljivošću i komunikacijom pokazat će kako određena akcija doprinosi dogovorenim programskim ciljevima i procesu pristupanja, a cilj će im biti jačanje svijesti šire javnosti, kao i podrška finansiranim aktivnostima i zacrtanim ciljevima. Aktivnosti vidljivosti i komunikacije imaju za cilj da istaknu relevantnim ciljnim grupama dodatnu vrijednost i utjecaj programa i akcija Unije. Aktivnosti vidljivosti unaprijedit će također transparentnost i odgovornost pri upotrebi sredstava.

(5) Korisnik IPA II podnosi izvještaj o svojim aktivnostima vidljivosti i komunikacije Odboru za praćenje IPA-e i sektorskim odborima za praćenje.

NASLOV III ZAŠTITA PODATAKA I POVJERLJIVOST

Član 25. Zaštita podataka

(1) Korisnik IPA II će obezbijediti razumnu zaštitu ličnih podataka. Lični podaci znače svaku informaciju vezanu za fizičko lice. Svaka radnja izvršena na ličnim podacima, kao što je prikupljanje, evidentiranje, organiziranje, pohranjivanje, prilagodba ili izmjena, učitavanje, konsultiranje, upotreba, objelodanjivanje, brisanje ili uništenje, temeljit će se na pravilima i procedurama Korisnika IPA II i bit će izvršena samo ako je to neophodno za provedbu pomoći u okviru IPA II.

(2) Korisnik IPA II će posebno poduzeti odgovarajuće tehničke i organizacione bezbjednosne mjere u vezi sa prirođenim rizicima svake takve operacije i prirodom informacija u vezi sa datim fizičkim licem, u cilju:

(a) Sprječavanja svake neovlaštene osobe da dobije pristup računarskim sistemima kojima se obavljaju takve operacije, posebno neovlašteno čitanje, kopiranje, izmjena ili uklanjanje medija za pohranjivanje; neovlašteno unošenje podataka, te svako neovlašteno objelodanjivanje, izmjena ili brisanje pohranjenih informacija;
(b) Obezbjeđivanja da ovlašteni korisnici IT sistema kojim se obavljaju takve operacije mogu pristupiti samo informacijama na koje se odnose njihova prava pristupa;
(c) Kreiranje svoje organizacione strukture tako da zadovolji gore navedene zahtjeve.

Član 26. Povjerljivost

(1) Korisnik IPA II je saglasan da dokumentacija koju posjeduje subjekt naveden u podtačkama (ii) i (iii) člana 58., stav (1) tačka c) Finansijske uredbe kojem je Komisija povjerila zadatke za provedbu budžeta, može biti dostavljena Komisiji od strane tog subjekta isključivo u svrhu praćenja izvršenja tih zadataka. Komisija će poštivati aranžmane povjerljivosti dogovorene između Korisnika IPA II i tog subjekta sukladno odredbama ovog sporazuma.

(2) Ne dovodeći u pitanje član 50., Korisnik IPA II i Komisija će sačuvati povjerljivost svakog dokumenta, informacije ili drugog materijala direktno povezanih sa provedbom pružanja IPA II pomoći koji su klasificirani kao povjerljivi.

(3) Strane će prije objelodanjivanja takvih informacija pribaviti prethodnu pisanu saglasnost jedna od druge.

(4) Strane ostaju obavezane povjerljivošću pet godina nakon završetka perioda izvršenja.

NASLOV IV ODOBRAVANJE OLAKŠICA I OPOREZIVANJE

Član 27. Odobravanje olakšica za provedbu programa i izvršenje ugovora

1) Da bi se obezbijedila učinkovita provedba programa u okviru IPA II, Korisnik IPA II poduzima sve potrebne mjere da bi obezbijedio:

   (a) Da u slučaju konkursnih procedura za usluge, nabavke ili radove kao i dodjele bespovratnih sredstava i *twinninga*, fizička ili pravna lica koja su prihvatljiva za učestvovanje u postupcima dodjele sukladno članu 19. imaju pravo na privremen smještaj i boravak ako važnost ili trajanje ugovora to opravdava. Ovo pravo se stječe samo nakon pokretanja postupka te ga imaju rukovodeće osobe i tehničko osoblje, uključujući stalnog *Twinning* savjetnika (RTS), koje je potrebno za provođenje studija i drugih pripremnih mjera za izradu ponuda/prijava/prijedloga. Ovo pravo istječe mjesec dana nakon odluke o dodjeli ugovora;
   (b) Da ponuđači i podnosioci mogu predati svoje ponude/prijave/prijedloge bez ikakvih prepreka kao što su dodatni pravni, administrativni ili carinski zahtjevi koji narušavaju jednak tretman među ponuđačima ili podnosiocima, osim ako su takvi zahtjevi sadržani u baznom programskom dokumentu kojeg je usvojila Komisija;
   (c) Da osoblje koje učestvuje u provedbi pomoći IPA II i članovi njihove uže porodice nemaju manje povoljne privilegije, povlastice i izuzeća od onih koji se obično odobravaju drugom međunarodnom ili inostranom osoblju zaposlenom u Bosni i Hercegovini, po bilo kojem drugom bilateralnom ili multilateralnom sporazumu ili aranžmanima za pomoć i tehničku saradnju;
   (d) Da osoblje koje učestvuje u provedbi pomoći IPA II i članovi njihove uže porodice imaju pravo ući u Bosnu i Hercegovinu, naseliti se u Bosni i Hercegovini**,** tu raditi te napustiti Bosnu i Hercegovinu, ako priroda baznog ugovora to opravdava;
   (e) Izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz robe, posebno stručne opreme, koja je potrebna za izvršenje baznog ugovora, sukladno postojećim zakonima, pravilima i odredbama Korisnika IPA II;
   (f) Da je uvoz izvršen u okviru IPA II oslobođen svih pristojbi ;
   (g) Izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore navedene robe, nakon potpunog izvršenja baznog ugovora;
   (h) Dodjelu ovlaštenja za uvoz ili kupovinu strane valute koja je potrebna za provedbu baznog ugovora i primjenu državnih propisa za kontrolu deviznog poslovanja na nediskriminirajući način prema ugovaračima, bez obzira na njihovo državljanstvo ili mjesto osnivanja;
   (i) Odobrenje svih dozvola potrebnih za vraćanje sredstava primljenih u vezi akcije koja se finansira u okviru IPA II, sukladno propisima za kontrolu deviznog poslovanja koji su na snazi u Bosni i Hercegovini;
   (j) Da su transakcije neophodne za izvršenje ugovora koji se finansiraju u okviru IPA II oslobođene od postupaka koje zahtijeva transfer plaćanja za robu i/ili usluge njihovim ugovaračima u inostranstvu putem banaka ili finansijskih institucija koje posluju u Bosni i Hercegovini.

2) Korisnik IPA II obezbjeđuje punu saradnju svih nadležnih organa. On također obezbjeđuje pristup firmama u državnom vlasništvu i drugim Vladinim ustanovama koje su uključene ili su potrebne u provedbi programa ili za izvršenje ugovora.

3) Nakon stupanja na snagu ovog ugovora, Korisnik IPA II usvaja ili mijenja zakonodavstvo i/ili zakonodavne akte koji su potrebni za provođenje zahtjeva postupaka utvrđenih u ovom članu, a da pritom postupci budu što jednostavniji, razumniji i učinkovitiji.

Član 28. Pravila o porezima, carinama i drugim fiskalnim troškovima

1) Osim ako je drugačije navedeno u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o finansiranju, uvozne carine, porez na dodatu vrijednost (PDV) i ostali indirektni i direktni porezi i nameti i/ili troškovi jednakog učinka nisu prihvaljivi troškovi u okviru IPA II. Ovo pravilo se također primjenjuje na sufinansiranje koje obezbjeđuje Korisnik IPA II i na primaoce IPA II pomoći.
2) Primjenjuju se sljedeće odredbe:
   (a) Dozvoljen je ulazak svakog uvoza ugovarača Unije u Bosnu i Hercegovinu, a da ne podliježu uvoznim carinama, porezu na dodatu vrijednost (PDV), i ostalim indirektnim porezima i posebnom porezu na potrošnju ili bilo kojim drugim sličnim porezima, troškovima ili pristojbama jednakog učinka. Ovakvo oslobođenje se primjenjuje samo na uvoze koji su povezani s robom isporučenom i/ili uslugama pruženim i/ili radovima izvršenim od ugovarača Unije u okviru ugovora Unije. Bosna i Hercegovina obezbjeđuje da dotični uvozi budu pušteni za isporuku ugovaračima Unije od mjesta ulaza kako je propisano odredbama ugovora i za neposredno korištenje što je potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez ikakvog odlaganja ili sporova oko izmirenja gore spomenutih carina, poreza ili pristojbi.
   (b) Ugovarači Unije su oslobođeni plaćanja PDV-a za sve usluge pružene i/ili robu nabavljenu i/ili radove izvršene u okviru ugovora Unije. Roba nabavljena ili usluge pružene ili radovi izvršeni od nekog ugovarača za ugovarača Unije također su oslobođeni plaćanja PDV-a ukoliko su povezani s ciljevima ili aktivnostima u okviru ugovora Unije.
   (c) Oslobođenje od plaćanja predviđeno u stavu (b) se u načelu sprovodi kroz prethodno (*ex-ante*) oslobođenje. Gdje to tehnički i/ili praktično nije izvedivo, ono se sprovodi kroz povrat/odbitak ulaznog poreza.

   Ako se primjenjuje prethodno (*ex-ante*) oslobođenje, ugovarač Unije ili ugovarač koji nabavlja robu i/ili pruža usluge i/ili obavlja radove za ugovarača Unije, izdaje račun bez PDV-a, a za koji Korisnik IPA II obezbjeđuje da je unaprijed uspostavljen učinkovit mehanizam i postupci za prethodno (*ex-ante*) oslobođenje od plaćanja PDV-a.

   Ako se primjenjuje postupak povrata, ugovarači Unije i ugovarači koji rade za ugovarače Unije dobijaju povrat PDV-a direktno od nadležnog poreznog organa nakon predaje pismenog zahtjeva nadležnom poreznom organu uz koji se prilaže potrebna dokumentacija koja je prema propisima Bosne i Hercegovine potrebna za povrat PDV-a.

   Ugovarač Unije te ugovarač ugovarača Unije imaju pravo na prijeboj ili odbitak svakog ulaznog PDV-a koji je plaćen u vezi nabavljene robe i/ili pruženih usluga i/ili izvršenih radova unutar pomoći IPA II koji su oslobođeni od plaćanja PDV-a, kao što je predviđeno u ovom sporazumu, prema bilo kojem PDV-u kojeg su oni naplatili za bilo koje svoje redovne poslovne transakcije izvan okvira IPA II.

   Nadležni porezni organ završava svaki zahtjev za oslobođenje, povrat poreza i odbitak ulaznog poreza unutar najviše 60 kalendarskih dana bez ikakvih troškova osim najmanje i razumne upravne pristojbe.

(d) Dobit ili dohodak proizašao iz ugovora Unije oporeziv je u Bosni i Hercegovini sukladno državnom/lokalnom sistemu oporezivanja. Međutim, fizička i pravna lica, uključujući strano osoblje i RTS, koji su rezident ili su osnovani u državama članicama Europske unije ili u drugim državama koje su prihvatljive u okviru IPA II osim Korisnika IPA II, koje izvršavaju ugovore Unije su oslobođeni od plaćanja poreza na dobit ili dohodak u Bosni i Hercegovini, uključujući poreze po odbitku te provizorne ili privremene poreze.

Grant Unije korisniku granta neće se tumačiti kao dobit ili dohodak tom korisniku granta. Gdje se generira dobit iz Ugovora o grantu, Komisija ima pravo na povrat procenta profita sukladno uslovima osnovnog ugovora. Preostala dobit može biti oporeziva prema državnom/lokalnom poreskom sistemu.

(e) Rashodi ugovarača Unije su oslobođeni od plaćanja posebnog poreza na potrošnju ili od bilo kojih drugih poreza ili pristojbi koji imaju jednak učinak na rashode u vezi robe koju je taj ugovarač Unije nabavio i/ili usluga koje je pružio i/ili radova koje je izvršio prema ugovoru Unije.

(f) Oni koji imaju koristi od akcija i/ili ugovora i/ili aktivnosti koje se provode u okviru IPA II su oslobođeni od plaćanja poreza na poklone i nasljedstvo i poreza na prijenos kapitala ili od bilo kojih drugih poreza ili pristojbi koji imaju jednak učinak a proizilaze iz robe i/ili prava i/ili izgrađenih objekata i/ili sredstava koja su im prenesena bez ikakvog dodatnog razmatranja u okviru IPA II.

(g) Lične i kućanske potrepštine za ličnu upotrebu od strane fizičkih osoba (i članova njihove uže porodice), osim onih koji su angažirani lokalno, a koji izvršavaju zadatke koji su definirani u ugovorima o pružanju usluga i/ili ugovorima o radu i/ili ugovorima o grantu i/ili ugovorima o *twinningu* ili savezima, su oslobođeni od uvoznih dadžbina, PDV-a i ostalih indirektnih poreza i nameta a navedeni lični i predmeti za kućanstvo se nakon prestanka ugovora ponovo izvoze ili se rješavaju u državi, sukladno propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini.

(h) Ugovori Unije, ugovori koji su potpisani od ugovarača Unije kao i od partnera koji su u konzorciju ili u zajedničkom ulaganju ili sakorisnici i povezana lica u grantovima su oslobođeni od plaćanja administrativne i sudske takse, ili od bilo kojih drugih troškova jednakog učinka u Bosni i Hercegovini. Ovo oslobođenje od plaćanja također vrijedi za transakcije (uključujući ustupanje prava) i dokumente koji se odnose na plaćanja prema ugovaraču Unije, uključujući ugovore koji su zaključeni između korisnika granta/zajma (uključujući njihove partnere, povezana lica ili korisnike podgranta/podzajma) i njihove ugovarače (uključujući njihovo osoblje ili stručnjake pod ugovorom), te ugovore koji su zaključeni za nepredviđene ili privremene izdatke u okviru ugovora o pružanju usluga i ugovorima o radu.

(i) U svrhu ovog sporazuma, pojam „ugovarač Unije“ se tumači kao fizičko ili pravno lice koje koji u okviru ugovora Unije pruža usluge i/ili nabavlja robu i/ili izvršava radove. Pojam „ugovarač Unije“ se također odnosi na korisnike granta/zajma (uključujući partnere, povezana lica i korisnike podgranta/podzajma kao i *twinning* ugovarače), partnere u konzorciju ili zajedničkom ulaganju, ugovarače i RTS u okviru ugovora o *twinningu* kao i ugovarače u okviru Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija (TAIEX).

(j) Pojam „ugovor Unije“ znači svaki ugovor ili ugovor o grantu, uključujući ugovore za podgrantove/podzajmove i sporazume o delegiranju u okviru indirektnog upravljanja, kroz koji se finansira neka aktivnost u okviru IPA II, uključujući kofinansiranje od strane IPA II Korisnika ili primaoca IPA II pomoći, a kojeg potpisuje Europska komisija ili

Korisnik IPA II ili korisnik granta. Pojam „ugovor Unije“ također pokriva pružanje pomoći u okviru TAIEX-a te učestvovanje u programima Unije uključujući grantove primljene u okviru programa Unije ikofinansiranje takvih grantova.

(k) Ugovarači Unije koji provode ugovor Unije se također oslobađaju od plaćanja sljedećih troškova:

i. posebnog poreza na komunikacije;

ii. poreza na motorna vozila;

iii. posebnih troškova koje regionalne ili lokalne vlasti ili posebni odbori primjenjuju u kontekstu izvršenja ugovora koji nije srazmjeran s troškom koji je uključen u njihovo izvršenje ili u kontekstu posjedovanja jednakog učinka od poreza.

3) Kada god je to potrebno, Korisniku IPA II usvaja ili mijenja zakonodavstvo i/ili zakonodavne akte koji su potrebni za provođenje porezne odredbe u ovom sporazumu neposredno nakon njegovog stupanja na snagu.

4) Pravila i postupci spomenuti u ovom članu također se primjenjuju na sve slične poreze, davanja, namete, pristojbe jednakog učinka, koji se mogu pokrenuti nakon stupanja na snagu ovog sporazuma dodatno uz ili kao zamjena za postojeće.

5) U slučaju sukoba između odredbi u ovom članu i državnog zakonodavstva Korisnika IPA II, preovladavaju odredbe ovog sporazuma. U slučaju pristupanja Uniji, Korisnik IPA II će nastaviti primjenjivati odredbe iz članova 27. i 28. osim ako one nisu sukladne njegovim dužnostima prema relevantnoj pravnoj stečevini Europske unije.

ODJELJAK V PRAVILA O FINANSIJSKOM UPRAVLJANJU U OKVIRU POMOĆI IZ IPA II

NASLOV I OPĆE ODREDBE

Član 29. Prihvatljivost izdataka

(1) Stavka izdataka finansiranih sukladno Uredbi o IPA II neće biti predmetom bilo kakvog drugog finansiranja iz budžeta Unije.

(2) Prije zaključivanja relevantnih sporazuma o finansiranju i potpisivanja dodataka, izdaci kojima se izlože primaoci i plaćanja koja izvrši Korisnik IPA II neće biti prihvatljivi za finansiranje prema Uredbi za IPA II.

(3) Niže navedeni izdaci neće biti prihvatljivi za finansiranje prema Uredbi o IPA II:

(a) kupovina zemljišta i postojećih objekata, osim kada je opravdano prirodom akcije u odluci o finansiranju;

(b) ostali izdaci koji mogu biti precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(4) Konačni datum za prihvatljivost izdataka bit će preciziran u sporazumima o finansiranju.

Člaan 30. Intenziteti pomoći i stopa doprinosa Unije

(1) Pomoć iz IPA II podržat će provedbu reformskih nastojanja Korisnika IPA II, kako je navedeno u članu 1. Uredbe o IPA II. Posebni programi i samostalne akcije mogu zahtijevati finansijske doprinose i Korisnika IPA II i Unije.

(2) Kada su potrebni finansijski doprinosi i Korisnika IPA II i Unije, doprinos Unije izračunat će se u odnosu na prihvatljiv izdatak, na način definiran Sektorskim ili Sporazumom o finansiranju.

NASLOV II PRAVILA U VEZI SA INDIREKTNIM UPRAVLJANJEM OD STRANE KORISNIKA IPA II

Član 31. Prihvatljivost izdataka u okviru indirektnog upravljanja

U okviru programa ruralnog razvoja u oblasti politike za poljoprivredni i ruralni razvoj, primjenjuju se sljedeće posebne odredbe:

(a) Izdatak za tehničku pomoć u cilju podrške pripremi programa ruralnog razvoja i uspostavljanju sistema upravljanja i kontrole, može biti prihvatljiv prije datuma usvajanja odluke Komisije da se odobri program ruralnog razvoja, ali najranije 1. januara 2014. godine;

(b) Investicioni projekti u okviru programa ruralnog razvoja ostaju prihvatljivi za finansiranje od strane Unije uz uslov da ne budu podvrgnuti bitnim izmjenama u periodu od pet godina od posljednje uplate operativne strukture;

(c) U slučaju standardnih jediničnih troškova, jednokratnih iznosa koji nisu veći od 100,000 eura javnog doprinosa i paušalnog finansiranja, utvrđeni primjenom procenta na jednu ili nekoliko definiranih kategorija troškova, EU pokriva samo iznose predviđene za svaku mjeru u programima i na način definiran od strane relevantne IPARD agencije prije poziva na podnošenje zahtjeva.

Član 32. Revizorski trag

DDO će omogućiti dostupnost svih relevantnih informacija kako bi se obezbijedio dovoljno detaljan revizorski trag. Te informacije će obuhvatiti dokumentarne dokaze o zahtjevima za odobrenje isplata, o računovodstvenom evidentiranju i isplatama po takvim zahtjevima, te o postupanju s avansnim uplatama, garancijama i dugovanjima.

Član 33. Isplate iz doprinosa Unije

(1) Isplate doprinosa Unije vršit će se u granicama raspoloživih sredstava.

(2) Isplate će se vršiti u formi predfinansiranja, privremenih uplata i poravnanja završnog bilansa. U slučaju specifičnih programa i samostalnih akcija, kada se doprinosi traže i od Unije i od Korisnika IPA II, doprinos Unije finansiranju relevantnih akcija izračunat će se primjenom stope sufinansiranja predviđene u odluci o finansiranju na prihvatljiv izdatak potvrđen sukladno tački (a) člana 2., stav (4) Dodatka A ovom sporazumu, zavisno od maksimalnog iznosa doprinosa Unije predviđenom u odluci o finansiranju.

(3) Do 15. januara i 15. jula svake godine, Korisnik IPA II dostavlja Komisiji predviđene vjerovatne zahtjeve za isplatu za datu finansijsku godinu i za narednu finansijsku godinu, u vezi sa svim područjima politike i programima IPA II. Komisija može tražiti ažuriranje predviđanja, kako je

primjereno.

(4) Uplate Komisije u Državni fond izvršit će se u roku od 90 dana nakon što uslovi iz članova 34., 35. ili 37. budu ispunjeni. Komisija može narušiti ovaj rok za podnošenje zahtjeva za isplate kako bi tražila sve temeljne dokumente potrebne za pojašnjenje svih elemenata relevantnih za Izjavu o izdacima, uključujući informacije o prijavljivanju nepravilnosti sukladno članu 51. stavak (2) i Dodatku H ovom sporazumu.

(5) Iznosi navedeni u programima koje podnese Korisnik IPA II, u izjavama o izdacima, u zahtjevima za plaćanje i u izdacima navedenim u izvještajima o provedbi bit će izraženi u eurima. Korisnik IPA II će obezbijediti da, u svrhu finansijskih tokova između Komisije i Korisnika IPA II, kurs evidentiran za konverziju između eura i nacionalne valute bude mjesečni obračunski kurs eura kojeg utvrđuje Komisija za mjesec tokom kojeg je plaćeni izdatak unesen u račune Državnog fonda ili relevantne operativne strukture navedene u relevantnom Sporazumu o finansiranju.

(6) Isplate Komisije u Državni fond, zavisno od raspoloživosti budžetskih sredstava, vršit će se u eurima na račun za eure, sukladno odredbama predviđenim u članovima 34., 35. i 37. Sektorskog ili Sporazuma o finansiranju. Račun za eure bit će otvoren za svaki program i koristit će se isključivo za transakcije u vezi s tim programom.

(7) Korisnik IPA II obezbijedit će da primaoci dobiju ukupni iznos javnog doprinosa pravovremeno i u cijelosti. Neće biti zaračunata nikakva posebna ili druga ekvivalentna naknada kojom bi se smanjili ti iznosi za primaoce i javni doprinos i na taj način finansirana imovina neće podlijegati bilo kakvoj upravnoj ili sudskoj konfiskaciji, zapljeni ili sličnim odbicima.

(8) Kada je stanje računa za eure navedenog u stavu (6) nedovoljno za pokrivanje zahtjeva za plaćanje koje podnose primaoci do vremena primitka uplate od Komisije, Korisnik IPA II će koristiti državna sredstva za predfinansiranje doprinosa Unije. U takvim slučajevima, državna sredstva će se tretirati kao sredstva Unije i stav (6) će se primjenjivati u momentu kada se na računima Državnog fonda zabilježi cjelovita uplata nacionalnog doprinosa, ako postoji, i doprinosa Unije koji je predfinansiran iz nacionalnih sredstava.

(9) Pomoć u okviru IPA II može pokriti samo izdatke kojima se izloži i koje plati Korisnik IPA II sukladno pravilima prihvatljivosti na način predviđen Finansijskom uredbom, njenim Pravilima provedbe, Zajedničkom provedbenom uredbom, Provedbenom uredbom za IPA II i članovima 29., 30. i 31., te kako je predviđeno Sektorskim ili Sporazumom o finansiranju, ako je primjenjivo.

(10) Razmjena informacija u vezi s finansijskim transakcijama između Komisije i struktura i organa navedenih u članu 10., kada je primjereno, bit će izvršena elektronskim putem, primjenom procedura dogovorenih između Komisije i Korisnika IPA II.

Član 34. Predfinansiranje

(1) Minimum uslova za podnošenje zahtjeva za predfinansiranje je sljedeći:

(a) DDO je informirao Komisiju o otvaranju relevantnog računa za eure;

(b) relevantni Sporazum o finansiranju je zaključen i na snazi.

(2) Detaljne odredbe u vezi s izračunom predfinansirajućih uplata za godišnje i višegodišnje programe bit će predviđene Sektorskim i/ili Sporazumom o finansiranju.

(3) Ukupni iznos predfinansiranja bit će naplaćen najkasnije kada se program zatvori, osim ako je drugačije precizirano u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

Član 35. Privremene isplate

(1) Minimum uslova za privremene isplate je sljedeći:

(a) DDO je Komisiji uputio zahtjev za uplatu, uključujući Izjavu o izdacima s detaljnim prikazom nastalih i plaćenih troškova i, gdje je relevantno, informacije o predfinansiranju. Zahtjev za plaćanje također će uključiti relevantne informacije o provedbi, na način detaljno prikazan u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju;

(b) Poštuju se gornje granice doprinosa Unije, kako je predviđeno u odluci o finansiranju;

(c) DIPAK je Komisiji proslijedio Godišnji izvještaj o provedbi, sukladno članu 59., stav (1), uključujući posljednji;

(d) Sukladno tački b) člana 5., stav (3) Dodatka A ovom sporazumu, revizorski organ je Komisiji uputio najnovije Godišnje revizorsko mišljenje i Godišnji izvještaj o revizorskim aktivnostima;

(e) Relevantni Sporazum o finansiranju je na snazi;

(f) Dostavljena je svaka informacija koju je Komisija tražila.

(2) Ne dovodeći u pitanje Godišnje revizorsko mišljenje i analizu i prihvaćanje odluke o računovodstvenoj evidenciji, ako se čini da se važeći propisi ne poštuju ili ako se sredstva nepravilno koriste, isplate mogu biti obustavljene ili prekinute sukladno članu 60., stav (4) Finansijske uredbe i procedurama predviđenim u članovima 39. i 40.

Član 36. Provjera i prihvaćanje računovodstvenih postupaka

(1) Svrha ispitivanja i prihvaćanja računovodstvenog postupka je obezbjeđivanje da izdatak kojem se izložio i koji je platio Korisnik IPA II u kontekstu indirektnog upravljanja i za koji se može teretiti budžet Unije, bude usklađen s važećim propisima Unije, te da je računovodstvena evidencija kompletna, tačna i istinita.

(2) Ispitivanje i prihvaćanje računovodstvenog postupka se sastoji od:

(a) analize Izjave o izdacima koju je podnio DDO;

(b) analize završnog izvještaja o provedbi sukladno članu 59., stav (4);

(c) analize mišljenja koje je dostavio revizorski organ o Izjavi o izdacima koje je potkrijepljeno, gdje je to prikladno, izvještajem o revizorskoj aktivnosti;

(d) analize relevantnih dokumenata kako je navedeno u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju i, gdje je to prikladno, provjera na licu mjesta od strane Komisije, bez ograničenja ili restrikcija, sadržaja tih finansijskih izvještaja ili izjava i osnovnih transakcija, uključujući provjere izvršene kod primaoca;

(e) utvrđivanje, od strane Komisije, iznosa izdataka priznatih kao prihvaćenih u budžetu Unije nakon, kada je potrebno, *kontradiktorne procedure* i nakon što Korisnik IPA II bude informiran;

(f) izračuna finansijske korekcije kao rezultata razlike između prijavljenih izdataka i izdataka priznatih kao prihvaćenih za budžet Unije;

(g) povrata ili otplate, od strane Komisije, salda nastalog kao razlika između prihvaćenih izdataka za budžet Unije i iznosa koji je već isplaćen Korisniku IPA II.

(3) Ispitivanje i prihvaćanje računovodstvenog postupka iz stava (2) ne dovodi u pitanje mogućnost Komisije da kasnije dobije povrat neprihvatljivog izdatka na temelju revizija ili kontrola izvršenih tokom ili nakon provedbe programa.

Član 37. Poravnanje završnog bilansa

(1) Minimum zahtjeva za poravnanje završnog bilansa je sljedeći:

(a) DDO je dostavio Komisiji zahtjev za završnom uplatom, ako je primjenjivo, i završnu Izjavu o izdacima;

(b) DIPAK je dostavio Komisiji Završni izvještaj o provedbi sukladno članu 59., stav (9);

(c) revizorski organ je, sukladno podtački (iii) člana 5., stav (3), tačka (b) Dodatka A ovom sporazumu, Komisiji dostavio mišljenje o Izjavi o izdacima, uza Završni izvještaj o revizorskoj aktivnosti, kada je potrebno;

(d) relevantni Sporazum o finansiranju je na snazi;

(e) Komisija je završila ispitivanje i prihvaćanje računovodstvene procedure na način predviđen članom 36.

(2) Kada se ne podnese zahtjev za završno plaćanje, DDO mora Komisiji podnijeti konačnu finansijsku izjavu.

Član 38. Razrješenje obaveza u odnosu na neiskorištena sredstva u slučaju višegodišnjih programa s podijeljenim obavezama

(1) Komisija će automatski povući svaki dio budžetskih obaveza za program koji, do 31. decembra pete godine nakon godine u kojoj je nastalo budžetsko obavezivanje, nije iskorišten za svrhu predfinansiranja ili privremenog plaćanja ili za koji DDO nije predočio neku ovjerenu Izjavu o izdacima ili neki zahtjev za plaćanje. Raniji rok može biti preciziran u Sektorskom ili Sporazumu

o finansiranju.

(2) Komisija će pravovremeno informirati DDO-a kad god postoji rizik od razrješenja obaveze na način naveden u stavu (1).

Član 39. Prekidi isplata

(1) Bez obzira na vremensko(a) ograničenje(a) za isplatu definirano u članu 33., stav (4), Komisija može u cijelosti ili djelimično prekinuti isplate Korisniku IPA II radi dodatnih provjera kada:

(a) Komisija dođe u posjed pouzdanih informacija o postojanju značajnog propusta u funkcioniranju sistema unutrašnje kontrole ili da su izdaci koje je relevantni subjekt potvrdio povezani sa ozbiljnom nepravilnošću koja nije ispravljena;

(b) je potreban prekid u cilju sprječavanja značajnog narušavanja finansijskih interesa Unije.

(2) Komisija može ograničiti prekid na dio izdataka koji je obuhvaćen zahtjevom za isplatu na koju se odnose elementi navedeni u stavu (1). Komisija će Korisnika IPA II odmah informirati o razlogu prekida i zahtijevati njegova brza očitovanja i ispravljanje situacije ako je potrebno. Komisija će obustaviti prekid čim se poduzmu neophodne mjere.

Član 40. Obustave isplata

(1) Komisija može obustaviti isplate Korisniku IPA II, posebno kada se otkriju sistemske greške koje dovode u pitanje pouzdanost sistema unutrašnje kontrole subjekta o kojem se radi ili zakonitosti i regularnosti osnovnih transakcija.

(2) Korisniku IPA II bit će pružena mogućnost da se očituje u roku od dva mjeseca prije nego što Komisija odluči da izvrši obustavu sukladno stavu (1).

(3) Komisija će prekinuti obustavu isplata kada Korisnik IPA II poduzme neophodne mjere za uklanjanje sistemskih grešaka.

Ako Korisnik IPA II ne poduzme takve mjere, Komisija može odlučiti da stornira sav ili dio doprinosa programu iz IPA II sukladno članu 43.

Član 41. Povrat novca

(1) Svaka situacija definirana članom 51., stav (5) koja nastane u bilo koje vrijeme tokom provedbe pomoći u okviru IPA II ili koja je rezultat revizije može dovesti do povrata novca Komisiji od strane Korisnika IPA II.

(2) DDO će Komisiji vratiti doprinos isplaćen Korisniku IPA II od onih koji su se našli u situaciji definiranoj u članu 51., stav (5) ili koji su imali koristi od takve situacije, sukladno nacionalnim postupcima za povrat javnih sredstava. Činjenica da DDO nije uspio da vrati sva ili dio sredstava neće spriječiti Komisiju da vrati sredstva od Korisnika IPA II.

Član 42. Finansijska poravnanja od strane Korisnika IPA II

DDO će izvršiti finansijska poravnanja kada se u akcijama ili programima otkrije situacija definirana u članu 51., stav (5), storniranjem cijelog ili djelimičnog doprinosa Unije relevantnim akcijama ili programima. DDO će uzeti u obzir prirodu i ozbiljnost nepravilnosti i finansijski gubitak doprinosa Unije.

Član 43. Finansijske ispravke od strane Komisije

(1) Kako bi obezbijedila da se sredstva iz IPA II koriste sukladno važećim propisima, Komisija će pregledati i prihvatiti procedure u vezi sa računovodstvenom evidencijom na način preciziran u članu 36. i mehanizme za finansijske ispravke sukladno članu 17. Provedbene uredbe IPA II, te kako je detaljno definirano u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(2) Do finansijskih ispravki može doći iz sljedećih razloga:

(a) identificiranje svake situacije definirane u članu 51., stav (5); ili

(b) identificiranje slabosti ili propusta u sistemima upravljanja i kontrole kod Korisnika IPA II;

(c) praćenje postupaka na temelju izvještaja i mišljenja revizorskog organa od strane Komisije.

(3) Ako Komisija zaključi da su izdaci u okviru programa obuhvaćenih IPA II nastali i plaćeni na način kojim se krše važeći propisi, odlučit će o iznosima koji trebaju biti isključeni iz finansiranja od strane Unije.

(4) Izračun i utvrđivanje svake takve ispravke, kao i s njima povezanih povrata, vršit će Komisija, na temelju kriterija i postupaka predviđenih u stavovima (5) do (7) ovog člana i članova 36. i 44.

(5) Finansijske ispravke bit će izvršene na odgovarajući način kompenziranjem u situacijama navedenim u stavu (2).

(6) Komisija će izvršiti finansijske ispravke na temelju utvrđivanja iznosa koji su nepravilno utrošeni i na temelju finansijskih implikacija po budžet. U situaciji kada se takvi iznosi ne mogu precizno odrediti u svrhu vršenja pojedinačnih ispravki, Komisija može primijeniti paušalne ispravke ili ispravke temeljene na ekstrapolaciji nalaza.

(7) Prilikom odlučivanja o iznosu korekcije, Komisija uzima u obzir prirodu i ozbiljnost svake situacije definirane u članu 51., stavak (5) i/ili obim i finansijske implikacije slabosti ili nedostataka utvrđenih u sistemu upravljanja i kontrole u relevantnom programu.

Član 44. Procedura za finansijske ispravke i prihvaćanje obračuna

(1) Prije donošenja odluke o finansijskoj korekciji, uključujući odluke donesene na temelju ispitivanja i prihvaćanja procedura u vezi sa računovodstvenom evidencijom, Komisija će informirati DDO-a o svojim provizornim zaključcima i tražiti njegov/njen komentar u roku od dva mjeseca.

Kada Komisija predloži finansijsku ispravku na temelju ekstrapolacije nalaza ili paušalnog iznosa iz člana 43., stav (6), Korisniku IPA II bit će pružena prilika da dostavi informacije koje bi Komisiji omogućile da ustanovi stvarni obim svake situacije definirane u članu 51., stav (5), kroz pregled relevantne dokumentacije. U dogovoru s Komisijom, Korisnik IPA II može ograničiti obim ovog pregleda na dio ili uzorak relevantne dokumentacije. Osim u opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za ovu provjeru neće biti duže od dva mjeseca nakon dvomjesečnog perioda navedenog u prvom stavku. Dodatni detalji mogu biti precizirani u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(2) Komisija donosi odluku nakon što uzme u obzir sve dokaze koje dostavi Korisnik IPA II.

Član 45. Ponovna upotreba doprinosa Unije

(1) Resursi stornirani iz doprinosa Unije nakon finansijskih korekcija na temelju člana 43. isplaćuju se u budžet Unije.

(2) Doprinos storniran ili vraćen od strane Korisnika IPA II sukladno članu 42. ne može biti ponovo korišten za aktivnost ili aktivnosti koje su bile predmetom povrata ili podešavanja niti, kada je do povrata ili podešavanja došlo uslijed sistemske nepravilnosti, za tekuće aktivnosti u okviru ukupnog ili dijela programa ili akcije u kojima je došlo do sistemske nepravilnosti.

Član 46. Otplata

(1) Korisnik IPA II izvršit će svaku otplatu u opći budžet Unije prije datuma dospijeća navedenog u nalogu za povrat sačinjenog sukladno članu 79. Finansijske uredbe. Datum dospijeća bit će posljednji dan drugog mjeseca nakon izdavanja naloga.

(2) Svako kašnjenje u otplati rezultira obračunom kamate za kašnjenje u plaćanju, počevši od datuma dospijeća pa do datuma stvarnog plaćanja. Stopa takve kamate iznosit će jedan i po procenat iznad stope koju primjenjuje Europska centralna banka u svojim glavnim operacijama refinansiranja prvog radnog dana u mjesecu na koji pada datum dospijeća.

NASLOV III ZATVARANJE PROGRAMA

Član 47. Zatvaranje programa pod indirektnim upravljanjem od strane Korisnika IPA II

(1) Komisija će u pisanoj formi informirati Korisnika IPA II o zatvaranju programa.

(2) Komisija neće zatvoriti program i neće izvršiti poravnanje završnog bilansa za Korisnika IPA II bez prethodne analize i prihvaćanja računovodstvene evidencije na način predviđen članom 36.

(3) Zatvaranjem programa ne dovodi se u pitanje pravo Komisije da kasnije izvrši finansijske korekcije.

(4) Detaljniji propisi o zatvaranju programa mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

Član 48. Zatvaranje programa pod direktnim i indirektnim upravljanjem kod subjekata koji nisu Korisnici IPA II

(1) Program se zatvara kada budu zatvoreni svi ugovori i grantovi finansirani ovim programom.

(2) Komisija će u pisanoj formi informirati Korisnika IPA II o zatvaranju programa.

(3) Zatvaranjem ugovora ili granta ne dovodi se u pitanje pravo Komisije da kasnije izvrši finansijske korekcije.

(4) Detaljniji propisi o zatvaranju programa mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

Član 49. Zadržavanje dokumentacije

Korisnik IPA II će šest godina od datuma završetka operativne provedbe Sporazuma o finansiranju zadržati svu dokumentaciju relevantnu za postupke nabavke i dodjele granta, ugovore, dodatak, relevantnu prepisku i sve relevantne dokumente u vezi sa uplatama i povratima.

Vremenski period naveden u prvom podstavu bit će narušen u slučaju sudskog postupka ili propisno opravdanog zahtjeva Komisije.

NASLOV IV NADGLEDANJE, KONTROLA I REVIZIJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA

Član 50. Nadgledanje, kontrola i revizija od strane Komisije i Europskog revizorskog suda

(1) Svi sporazumi o finansiranju, kao i svi rezultirajući programi, akcije i naknadni ugovori podliježu nadgledanju, kontroli i reviziji od strane Komisije, uključujući Europski ured za borbu protiv prevara (OLAF), i revizije Europskog revizorskog suda.

Pod indirektnim upravljanjem od strane Korisnika IPA II, ovim je obuhvaćeno i pravo Komisije i Delegacije Unije u Bosni i Hercegovini da, prema potrebi, provedu mjere kao što su:

(a) prethodne (*ex-ante*) provjere konkursne procedure i ugovaranja koje vrše povezane operativne strukture;

(b) naknadne (*ex-post*) kontrole tenderske procedure, ugovaranja, izvršenja ugovora, uključujući finansijsko upravljanje u tom smislu i programske aktivnosti koje su izvršile povezane operativne strukture;

(c) nadgledanje u vezi sa funkcioniranjem osnovnih sistema upravljanja i kontrole.

Propisno ovlašteni posrednici ili predstavnici Komisije ili OLAF-a imat će pravo da izvrše svaku tehničku i finansijsku provjeru koju Komisija ili OLAF mogu smatrati potrebnim u cilju provedbe programa, akcije ili ugovora, uključujući obilaske lokacija i prostorija na/u kojima se provode aktivnosti finansirane iz IPA II. Komisija će o takvim misijama unaprijed izvijestiti relevantne državne organe.

(2) Korisnik IPA II će odrediti službu (Služba za koordiniranje borbe protiv prevara)[17] kako bi olakšao djelotvornu saradnju i razmjenu informacija, uključujući informacije operativne prirode, s OLAF-om.

Ta služba će pod indirektnim upravljanjem imati zadatak da koordinira administrativne i operativne obaveze i da predlaže izmjene i dopune nacionalnog zakonodavstva, prema potrebi, u cilju zaštite finansijskih interesa Unije. Služba će, između ostalog, predvoditi kreiranje/provedbu državnih strategija za zaštitu finansijskih interesa Unije, identificirati moguće slabosti u nacionalnim sistemima za upravljanje sredstvima Unije, uključujući dodijeljenu pomoć u okviru IPA II, obezbijediti dovoljno kapaciteta ljudskih resursa za ove zadatke, uključujući obuku osoblja za borbu protiv prevare, pružiti podršku saradnji između nacionalnih administracija, tužilaštava i OLAF-a, razmijeniti informacije o nepravilnostima i slučajevima sumnje na prevare s nacionalnim administracijama i OLAF-om i obezbijediti ispunjenje svih obaveza prema Uredbi (EC, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[18], Uredbe Vijeća (Euratom, EC) br. 2988/1995[19] i Uredbe Vijeća (EC, Euratom) br. 2185/1996[20].

(3) Korisnik IPA II dostavlja sve tražene informacije i dokumentaciju, uključujući sve kompjuterizirane podatke, i poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama instruiranim da vrše revizije ili kontrole.

(4) Korisnik IPA II na odgovarajući način vodi evidenciju i računovodstvene podatke u cilju identificiranja usluga, materijala, radova i grantova finansiranih u okviru relevantnog Sporazuma o finansiranju. Korisnik IPA II također će obezbijediti da posrednici ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF-a, imaju pravo da kontroliraju svu relevantnu dokumentaciju i račune u vezi sa stavkama finansiranim u okviru relevantnog Sporazuma o finansiranju i da pomažu Europskom revizorskom sudu da vrši revizije u vezi sa korištenjem pomoći u okviru IPA II.

(5) Kako bi se obezbijedila učinkovita zaštita finansijskih interesa Unije, Komisija, uključujući OLAF, može izvršiti provjere i kontrole na licu mjesta i dokumenata sukladno Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (EC, Euratom) br. 2185/1996. Te provjere i kontrole bit će pripremljene i poduzete u uskoj saradnji s Korisnikom IPA II koji će pravovremeno biti

[17]Ova služba ne čini dio struktura navedenih u članu 10., pa njeno uspostavljanje nije preduslov za povjeravanje zadataka u vezi sa provedbom budžeta.

[18] Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. septembra 2013. godine u vezi sa istragama Europskog ureda za borbu protiv prevara (OLAF), kojom se ukida Uredba (EC) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredba Vijeća (Euratom) br. 1074/1999, (OJ L 248, 18. septembra 2013. godine, str.1)

[19] Uredba Vijeća (EC, Euratom) br. 2988/1995 od 18. decembra 1995. godine o zaštiti finansijskih interesa Europskih zajednica (OJ L 312, 23. decembra 1995. godine, str. 1)

[20] Uredba Vijeća (Euratom, EC) br. 2185/96 od 11. novembra 1996. godine u vezi sa provjerama i kontrolama na licu mjesta, koje vrši Komisija u cilju zaštite finansijskih interesa Europskih zajednica od prevara i drugih nepravilnosti (OJ L 292, 15. novembra 1996. godine, str. 2)

informiran o cilju, svrsi i pravnoj osnovi provjera i kontrola, kako bi mogao pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik IPA II će odrediti službu koja će na zahtjev OLAF-a pomagati u vršenju istraga sukladno Uredbi (EU,EURATOM) br. 883/2013 i Uredbi (EC, Euratom) br. 2185/1996. Služba navedena u stavu (2) može ispuniti ovaj zadatak ako ima administrativna i ovlaštenja za kaznenu istragu. Ako to Korisnik IPA II želi, provjere i kontrole na licu mjesta mogu se vršiti zajedno. Kada se učesnici u aktivnostima finansiranim u okviru IPA II odupiru provjerama i kontrolama na licu mjesta, Korisnik IPA II, postupajući sukladno nacionalnim propisima, Komisiji/OLAF-u pruža pomoć koju trebaju kako bi izvršili svoju dužnost vršenja provjere i kontrole na licu mjesta.

Komisija/OLAF u najkraćem mogućem vremenu izvještavaju Korisnika IPA II o svakom dokazu ili sumnji u vezi sa prevarom ili nepravilnostima koje su otkrili tokom provjere ili kontrole na licu mjesta. U svakom slučaju, Komisija/OLAF će biti obavezna da izvjesti gore navedeni nadležni organ o rezultatima ovih provjera i inspekcija.

(6) Gore opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve primaoce i podugovarače koji su primili pomoć u okviru IPA II, uključujući sve povezane informacije koje će se pronaći u dokumentaciji nadležnog organa Korisnika IPA II u vezi sa nacionalnim doprinosom, ako postoji.

(7) Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda, u okviru indirektnog upravljanja, računi i operacije Državnog fonda i, kada je primjenjivo, operativne strukture mogu biti provjereni prema odluci Komisije, od strane same Komisije ili od strane vanjskog revizora kojeg odredi Komisija.

Član 51. Zaštita finansijskih interesa Unije

(1) Sukladno članu 60., stav (3) Finansijske uredbe, Korisnik IPA II kojem su povjereni zadaci za provedbu budžeta, prilikom izvršavanja tih zadataka spriječit će, otkriti i ispraviti nepravilnosti i prevaru. U tom smislu, Korisnik IPA II, sukladno načelu proporcionalnosti, provodi prethodne (*ex-ante*) i naknadne (*ex-post*) kontrole, uključujući kontrole na licu mjesta reprezentativnih i/ili na riziku temeljenih uzoraka transakcija, kako bi obezbijedio da akcije finansirane iz budžeta budu učinkovito provedne i pravilno primijenjene. Korisnik IPA II također će u tom smislu izvršiti povrat nepropisno plaćenih sredstava i, prema potrebi, pokrenuti sudski postupak.

(2) Korisnik IPA II će obezbijediti istragu i djelotvorno postupanje sa slučajevima sumnji na prevaru, sukoba interesa i nepravilnosti i pod indirektnm upravljanjem obezbijedit će funkcioniranje mehanizma kontrole i prijavljivanja na način predviđen članom 16. Provedbene uredbe IPA II. Korisnik IPA II će bez odlaganja Komisiji prijaviti sumnju na prevaru i druge nepravilnosti koje su predmetom primarnog upravnog ili sudskog zaključka, i redovno je informirati o napredovanju upravnog ili sudskog postupka. Izvještavanje se vrši elektronskim sredstvima korištenjem modula kojeg je u tu svrhu obezbijedila Komisija. Pored odredbi o izvještavanju iz Dodatka H ovom sporazumu, dodatni detalji mogu biti predviđeni u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(3) Nadalje, Korisnik IPA II će pod indirektnim upravljanjem poduzeti odgovarajuću mjeru za sprječavanje i suzbijanje svake aktivne ili pasivne korupcione prakse u bilo kojoj fazi postupka nabavke ili postupka dodjele granta ili za vrijeme provedbe odgovarajućih

ugovora.

(4) Korisnik IPA II, uključujući osoblje odgovorno za programiranje i provedbu zadataka u okviru aktivnosti finansiranih iz IPA II, poduzet će sve mjere predostrožnosti kako bi izbjegli svaki rizik u vezi sa sukobom interesa i neodložno će informirati Komisiju o svakom takvom sukobu interesa ili svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa.

(5) U smislu ovog člana, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) *Greška* znači nenamjerne greške u pisanju i tehničke greške koje počini Korisnik IPA II ili primalac pomoći u okviru IPA II;

(b) *Nepravilnost* znači svako kršenje odredbe važećih propisa i ugovora kao rezultat radnje ili propusta od strane ekonomskog operatera koje ima ili bi trebalo da ima učinak ugrožavanja općeg budžeta Unije terećenjem općeg budžeta neopravdanom stavkom izdataka;

(c) *Ekonomski operater* znači svako fizičko ili pravno lice ili drugi subjekt koji učestvuje u provedbi pomoći u okviru IPA II;

(d) *Sistemska nepravilnost* znači svaku nepravilnost koja se može ponavljati, uz veliku vjerovatnoću pojave u sličnim vrstama operacija, što dovodi do ozbiljnog narušavanja učinkovitog funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole, uključujući propust da se uspostave odgovarajuće procedure sukladno važećim propisima;

(e) *Prevara* znači svaki namjerni postupak ili propust u vezi sa: upotrebom ili predočavanjem lažnih, netačnh ili nekompletnih izjava ili dokumenata, što ima za rezultat otuđivanje ili nepropisno zadržavanje sredstava iz općeg budžeta Unije ili budžeta kojima upravlja Europska unija ili kojima se upravlja u ime Europske unije, neotkrivanje informacija čime se krši konkretna obaveza s istim učinkom ili pogrešna primjena tih sredstava u svrhe koje nisu one za koje su prvobitno dodijeljena;

(f) *Sumnja na prevaru* znači nepravilnost koja dovodi do pokretanja upravnog ili sudskog postupka na državnom nivou u cilju utvrđivanja postojanja hotimičnog ponašanja, posebno prevare, kako je gore navedeno;

(g) *Aktivna korupcija* znači namjernu radnju bilo koga ko obećava ili daje, direktno ili putem posrednika, korist bilo koje vrste nekom službenom licu za tu osobu ili za treću stranu kako bi djelovala ili se suzdržala od djelovanja sukladno svojoj dužnosti na način kojim se šteti ili je vjerovatno da će štetiti finansijskim interesima Unije;

(h) *Pasivna korupcija* znači namjerno postupanje državnog službenika koji, direktno ili putem posrednika, traži ili dobija korist bilo koje vrste za sebe ili za treću stranu, ili prihvaća obećanje za ostvarenje koristi, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja sukladno svojoj službenoj dužnosti na način kojim se šteti ili je vjerovatno da će štetiti finansijskim interesima Unije;

(i) *Sukob interesa* znači situaciju u kojoj je nepristrano i objektivno vršenje funkcija finansijskog aktera ili druge osobe kompromitirano iz razloga koji obuhvaćaju porodicu, emotivni život, političku ili etničku pripadnost, privredne interese ili bilo koji drugi interes koji dijeli s primaocem.

(j) *Primarni upravni ili sudski zaključak* znači prvu pisanu procjenu nadležnog organa, upravnog ili

sudskog, kojom se, na temelju konkretnih činjenica, zaključuje da je počinjena nepravilnost, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se takav zaključak može naknadno izmijeniti ili povući kao rezultat događanja tokom upravnog ili sudskog postupka.

Definicije pobrojane u ovom članu neće se tumačiti kao uvođenje nove vrste kaznenog djela u kazneni zakon Bosne i Hercegovine ili kao njegove izmjene.

ODJELJAK VI PRAĆENJE, PROCJENA I IZVJEŠTAVANJE

NASLOV I PRAĆENJE

Član 52. Odbor za praćenje IPA-e

(1) Komisija i Korisnik IPA II uspostavljaju Odbor za praćenje IPA-e najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog Sporazuma o finansiranju. Ovaj će Odbor sprovesti i odgovornosti Odbora za praćenje IPA-e sukladno Uredbi Vijeća (EK) br. 1085/2006.

(2) Odbor za praćenje IPA-e vrši kontrolu ukupne učinkovitosti, djelotvornosti, kvaliteta, koherentnosti, koordinacije i poštivanja zakonitosti u vezi sa provedbom svih aktivnosti u svrhu ispunjenja ciljeva predviđenih sporazumima o finansiranju i strateškim dokumentima za zemlju. U tom smislu, kada je relevantno, polazi od informacija primljenih od sektorskih odbora za praćenje.

(3) Odbor za praćenje IPA-e može iznijeti prijedloge Komisiji, DIPAK-u i DDO-u u cilju obezbjeđivanja bolje povezanosti i koordinacije pomoći IPA II na način predviđen strateškim dokumentima za zemlju i, ako je relevantno, strateškim dokumentima više zemalja ili Uredbom za IPA II, te povećanja ukupne učinkovitosti, djelotvornosti, utjecaja i održivosti takve pomoći. Odbor također može dati preporuke za korektivna djelovanja relevantnom(im) sektorskom(im) odboru(ima), kako bi se obezbijedilo ostvarenje ciljeva IPA II i povećala učinkovitost i djelotvornost pomoći IPA II. U tom smislu, kada je relevantno, uzet će u obzir zaključke i preporuke donesene tokom praćenja i procjena koje pokrenu Komisija i/ili Korisnik IPA II.

(4) Odbor za praćenje IPA-e usvaja svoj Poslovnik o radu u dogovoru sa DIPAK-om, DDO-om i Komisijom.

(5) Odbor za praćenje IPA-e sastojat će se od predstavnika Komisije, DIPAK-a i drugih relevantnih državnih organa i tijela Korisnika IPA II i, kada je relevantno, međunarodnih organizacija, uključujući međunarodne finansijske institucije i druge zainteresirane strane, kao što su organizacije civilnog društva i organizacije iz privatnog sektora. Predstavnici zainteresiranih strana biraju se sukladno pravilima i kriterijima definiranim u Poslovniku o radu Odbora za praćenje IPA-e i u dogovoru sa Komisijom. Predstavnik Komisije i DIPAK će kopredsjedati sastancima Odbora za praćenje IPA-e.

(6) Odbor za praćenje IPA-e sastaje se najmanje jednom godišnje. Na inicijativu Komisije ili Korisnika IPA II, mogu se sazivati i *ad hoc* sastanci, posebno na tematskoj osnovici.

(7) Kada se pod direktnim upravljanjem ne uspostavljaju sektorski odbori za praćenje,

navedeni u članu 53., Odbor za praćenje IPA-e izvršava funkcije navedene u stavu (3) ovog člana.

Član 53. Sektorski odbor za praćenje

(1) Pod indirektnim upravljanjem od strane Korisnika IPA II, Korisnik IPA II kroz područje politike ili program uspostavlja sektorske odbore za praćenje te, na sektorskom nivou kada je moguće, najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog Sporazuma o finansiranju u vezi sa odnosnim područjem politike ili programom, nakon konsultiranja s Komisijom. Kada je moguće, sektorski odbori za praćenje mogu biti uspostavljeni na *ad hoc* osnovici primjenom drugih metoda provedbe.

(2) Svaki sektorski odbor za praćenje kontrolira učinkovitost, djelotvornost, kvalitet, koherentnost, koordinaciju i poštivanje zakonitosti u vezi s provedbom aktivnosti u okviru područja politike ili programa, te njihovu usklađenost sa relevantnim državnim i, kada je relevantno, regionalnim sektorskim strategijama. Pomoću pokazatelja u vezi sa polaznom situacijom, mjeri se napredak po pitanju ostvarivanja ciljeva aktivnosti i njihovih očekivanih učinaka, rezultata i utjecaja, kao i napredak u pogledu finansijskog izvršenja.

(3) Podržan(i) izvještajima operativn(ih)e struktur(a)e, sektorski odbori za praćenje posebno :

(a) kontroliraju napredak u ostvarivanju ciljeva, postizanju planiranih učinaka i rezultata, te procjeni utjecaja i održivosti tekućih programa i aktivnosti, istovremeno obezbjeđujući koherentnost sa tekućim dijalogom o politici, povezanim državnim i regionalnim sektorskim strategijama, te aktivnostima više država i/ili regionalnim aktivnostima u zemlji;

(b) kontroliraju godišnje izvještaje o provedbi, uključujući finansijsko izvršenje aktivnosti;

(c) ispituju relevantne nalaze i zaključke, kao i prijedloge za aktivnosti na ispravci pogrešaka proistekle iz provjera na licu mjesta, provjere i procjena, ako je moguće;

(d) raspravljaju o svim relevantnim aspektima funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole;

(e) raspravljaju o svim problematičnim pitanjima i aktivnostima;

(f) prema potrebi, razmatraju ili daju prijedloge za izmjenu programa i svaku drugu korektivnu radnju kako bi se obezbijedilo ostvarivanje ciljeva aktivnosti i povećala učinkovitost, djelotvornost, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II;

(g) kontroliraju mjere poduzete u vezi sa informiranjem, publicitetom, transparentnošću, vidljivošću i komunikacijom, sukladno članovima 23. i 24.

Ostale posebne odredbe mogu biti definirane u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

(4) Operativni zaključci, uključujući sve preporuke, donose se na kraju sastanaka sektorskih

odbora za praćenje. Ovi zaključci su predmet adekvatnog praćenja i razmatranja na narednim sastancima Odbora i predstavljaju temelj za izvještavanje Odbora za praćenje IPA-e o napretku učinjenom sukladno članu 52., stav (2).

(5) Svaki sektorski odbor za praćenje usvaja svoj poslovnik o radu, koji će biti izrađen u konsultaciji sa operativnom strukturom, DIPAK-om i Komisijom.

(6) Sektorski odbor za praćenje sastavljen je od predstavnika relevantnih državnih organa i tijela, drugih zainteresiranih strana, kao što su partneri iz oblasti privrede, društva i okoliša i, kada je relevantno, međunarodnih organizacija, uključujući finansijske institucije i organizacije civilnog društva. Komisija učestvuje u radu Odbora. Predstavnici zainteresiranih strana biraju se prema pravilima i kriterijima definiranim Poslovnikom o radu. Visokorangirani predstavnik Korisnika IPA II predsjedava sastancima sektorskog odbora za praćenje. Zavisno od područja politike ili programa, Komisija može biti kopredsjedatelj na sastancima odbora.

(7) Sektorski odbori za praćenje sastaju se najmanje dvaput godišnje. *Ad hoc* sastanci također mogu biti sazvani.

(8) Tokom provedbe programa i aktivnosti na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 i Uredbe o uspostavi IPA II, sektorski odbori za praćenje uspostavljeni na temelju člana 19. Uredbe o provedbi IPA II, također razmatraju rad sektorskih odbora za praćenje uspostavljenih na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006, posebno po pitanju programa i aktivnosti u okviru relevantne komponente IPA ili područja politike ili sektora.

Član 54. Ostale aktivnosti praćenja

(1) Korisnik IPA II primjenjuje transparentne, nediskriminirajuće i učinkovite postupke kontrole u vezi sa aktuelnom provedbom povjerenih zadataka, uključujući redovne, sistemske i adekvatno planirane naknadne kontrole praćenja kako bi se ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II.

(2) Ostale platforme praćenja mogu se uspostaviti zavisno od potrebe. O njihovim aktivnostima i ishodima izvještaj se podnosi Odboru za praćenje IPA-e.

NASLOV II PROCJENA

Član 55. Opća načela procjene pomoći u okviru IPA II

(1) Pomoć IPA II podliježe procjenama sukladno članu 30., stav (4) Finansijske uredbe, u cilju poboljšanja njene relevantnosti, koherentnosti, kvaliteta, učinkovitosti i djelotvornosti, dodate vrijednosti Unije, konzistentnosti i sinergije sa relevantnim dijalogom o politici.

(2) Ciljevi procjene uključuju:

(a) procjenu uslova za provedbu pomoći, njen učinak, budući i sadašnji, i njenu konzistentnost sa ciljevima politike postavljenim u cilju ostvarivanja dugoročnih utjecaja i ciljeva;

(b) procjenu relevantnosti dogovorenih rezultata i indikatora utjecaja za ostvarivanje dugoročnih, globalnih utjecaja i ciljeva;

(c) procjenu procesa za izradu programa i sistema praćenja i, kada je potrebno provedbenih aranžmana;

(d) postizanje odgovornosti za pomoć prema institucijama EU-a i javnosti u vezi sa isplativošću ulaganja i korištenjem sredstava;

(e) učenje korisnih lekcija u cilju poboljšanja kvaliteta i kreiranja budućih politika i intervencija.

U navedene svrhe, procjene će biti pravovremeno okončane, a zaključci proizašli iz njih se uzimaju u obzir u narednom ciklusu izrade programa i provedbe, te u donošenju odluka o raspodjeli resursa.

(3) Procjene se mogu izvršiti na nivou kreiranja politike, te tematskom, strateškom, programskom i operativnom nivou , kao i na nivou države ili regije.

(4) Mogu se izvršiti i *prethodne* (*ex-ante*) procjene. Te procjene imaju za cilj optimiziranje raspodjele budžetskih resursa u okviru programa i poboljšanje kvaliteta u izradi programa. Njima se utvrđuju i ocjenjuju razlike, nedostaci i potencijal za razvoj, ciljevi koje treba ostvariti, očekivani rezultati, kvantificirani ciljevi, koherentnost, ako je potrebno, predložene strategije i kvalitet procedura za provedbu, praćenje, ocjenu i finansijsko upravljanje.

(5) *Prijelazne* procjene vrše se, kada je potrebno, sukladno članu 18. Pravila za provedbu Finansijske uredbe. Prijelaznom procjenom ocjenjuje se učinak pomoći i dobijeni rezultati, te naučene lekcije u smislu dodijeljenih ljudskih i finansijskih resursa kako bi se provjerila njihova usklađenost sa postavljenim ciljevima. Pored toga, Komisija može izvršiti provjere strateških dokumenata na nivou zemlje ili regije.

(6) *Naknadnim (ex-post)* procjenama ocjenjuje se relevantnost, dodata vrijednost Unije, djelotvornost, učinkovitost, utjecaj i održivost IPA II pomoći u smislu ostvarivanja postavljenih ciljeva.

(7) Procjenama se uzima u obzir održivi razvoj kao cilj i relevantno zakonodavstvo Unije. Dugoročniji utjecaji i održivost efekata IPA II pomoći procijenit će se sukladno pravilima i procedurama koje su u dato vrijeme na snazi.

(8) Odbor za praćenje IPA-e i sektorski odbori za praćenje uzimaju u obzir rezultate procjena.

(9) Komisija razrađuje metode procjene, uključujući standarde i ciljeve kvaliteta, te mjerljive pokazatelje. Korisnik IPA II se pridržava tih metoda prilikom vršenja procjena.

Član 56. Procjene od strane Komisije

(1) Kada Komisija vrši procjene sukladno članu 12. i članu 17. Zajedničke provedbene uredbe,

Korisnik IPA II će Komisiji pružiti podršku dostavljajući sve potrebne podatke i informacije, sukladno međunarodnim obavezama u pogledu učinkovitosti pomoći, kako bi izvršila praćenje i procjenu relevantnih aktivnosti, uključujući pokazatelje za mjerenje napretka na nivou države, na način predviđen državnim strateškim dokumentima

Član 57. Procjene Korisnika IPA II pod indirektnim upravljanjem

(1) Korisnik IPA II kojem je povjereno izvršenje budžeta u vezi sa pružanjem pomoći u okviru IPA II je odgovoran za procjene programa kojima upravlja, sukladno članu 55.
(2) Korisnik IPA II , u konsultaciji s Komisijom, sastavlja plan procjene u kojem će biti prikazane aktivnosti na procjeni koje namjerava izvršiti u različitim fazama provedbe.

NASLOV III IZVJEŠTAVANJE

Član 58. Opći zahtjevi izvještavanja Komisije

Do 15. februara sljedeće finansijske godine, DIPAK dostavlja Komisiji Godišnji izvještaj o provedbi IPA II pomoći. Izvještaj slijedi model koji je u privitku Sporazuma o finansiranju, i posebno će obuhvatiti sljedeće:

(a) uključenost Korisnika IPA II u programiranje, praćenje i procjenu, te komunikaciju i vidljivost;

(b) probleme koji su iskrsli u ispunjavanju potrebnih uslova i obezbjeđivanju održivosti, poduzete/planirane mjere u vezi s njima, glavne horizontalne probleme i mjere poduzete za njihovo ublažavanje i probleme koji su se pojavili tokom provedbe aktivnosti;

(c) informacije o pokazateljima definiranim u strategijama za zemlju i u programima preciziranim u Dijelu III ovog okvirnog sporazuma.

Svi drugi zahtjevi u vezi s izvještavanjem mogu se precizirati u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

Član 59. Zahtjevi u vezi sa izvještavanjem Komisije prema indirektnom upravljanju od strane Korisnika IPA II sukladno članu 60., stav (5) Finansijske uredbe

(1) Pored zahtjeva predviđenih u članu 58., DIPAK dostavlja Komisiji, uz primjerak dostavljen DDO-u i revizorskom organu, do 15. februara naredne finansijske godine Godišnji izvještaj o provedbi povjerenog izvršenja budžeta. Izvještaj se temelji na informacijama koje pruže provedbene strukture i slijedi model u privitku Sporazuma o finansiranju i obuhvaća sljedeće:

(a) sažetak glavnih postignuća;

(b) sažetak svih značajnijih problema do kojih je došlo u provedbi izvršenja budžeta i svih naknadno poduzetih mjera;

(c) kvantitativne i kvalitativne informacije o napretku ostvarenom u ispunjavanju ciljeva, rezultata i pokazatelja predviđenih državnim strateškim dokumentima i programskim dokumenatima, preciziranim u Dijelu III;

(d) preporuke za korektivne/daljnje aktivnosti.

(2) Do 15. februara sljedeće finansijske godine, DDO, uz dostavljanje primjerka DIPAK-u i revizorskom organu, dostavlja Komisiji:

(a) Godišnje finansijske izvještaje ili izjave po obračunskoj osnovici na način preciziran u Sporazumu o finansiranju, sastavljene prema formatu godišnjih finansijskih izvještaja ili izjava koji se nalaze u privitku Sporazuma o finansiranju, i u kojem se jasno prave razlike između prihvaćenih troškova i izvršenih plaćanja;

(b) Godišnju izjavu o upravljanju po programu, koja je sačinjena sukladno Dodatku C ovog sporazuma i koja obuhvaća:

(i) ukupnu odgovornost za finansijsko upravljanje sredstvima EU-a u Bosni i Hercegovini za zakonitost i regularnost temeljnih transakcija,

(ii) odgovornost za učinkovito funkcioniranje sistema za upravljanje i internu kontrolu u okviru IPA II.

Ukoliko nije moguće dobiti potrebne potvrde sukladno Dodatku C ovog sporazuma, DDO će informirati Komisiju o razlozima i eventualnim posljedicama, uz poduzete ili planirane aktivnosti na rješavanju situacije i zaštiti interesa Europske unije; i

(c) rezime izvještaja o internim revizijama i kontrolama koje izvrši upravljačka struktura, čime se pruža dobra osnovica za Izjavu o upravljanju. Takav sažetak obuhvaća analizu prirode i obim grešaka i slabosti utvrđenih u sistemima, poduzete ili planirane korektivne mjere, te daljnje informacije u vezi sa izvještajima revizorskog organa.

(3) Do 15. marta sljedeće finansijske godine, revizorski organ dostavlja Revizorsko mišljenje Komisiji i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine uz primjerak DIPAK-u i DDO-u, popraćen Godišnjim izvještajem revizorskog organa o aktivnostima, kako je detaljno prikazano u tački (ii) člana (5)(3)(b) Dodatka A i Dodataka D i E ovom sporazumu.

(4) Na kraju provedbe svakog programa i do isteka roka preciziranog u Sporazumu o finansiranju, DIPAK podnosi – na temelju izvještaja operativnih struktura navedenih u članu 60., stav (1) – Završni izvještaj koji obuhvaća ukupni period provedbe i koji može uključiti i posljednji Godišnji izvještaj.

(5) DIPAK podnosi Završni izvještaj o provedbi IPA II pomoći, koji obuhvaća ukupni period provedbe programa usvojenih od 1. januara 2014. godine do 31. decembra 2020. godine.

(6) DDO redovno izvještava o podacima u vezi s finansijskom provedbom, primjenom elektronskog prijenosa podataka. Detaljna odredba o učestalosti, formatu i vrsti prenesenih podataka bit će sadržana u sporazumima o finansiranju.

Član 60. Izvještaji operativnih struktura pod indirektnim upravljanjem Korisnika IPA II

(1) Operativne strukture dostavljaju sve potrebne informacije DIPAK-u i DDO-u u svrhu sastavljanja izvještaja predviđenih u članovima 58. i 59.

(2) Zavisno od aktivnosti ili programa pod njenom odgovornosti, od operativne strukture se može zahtijevati da sastavi detaljni Godišnji izvještaj kojim se obuhvaća kompletna finansijska godina, koji DIPAK treba podnijeti Komisiji nakon što ga pregleda nadležni sektorski odbor za praćenje. Svi zahtjevi u vezi s izvještavanjem, pored zahtjeva predviđenih u stavu (1), bit će definirani u Sektorskom ili Sporazumu o finansiranju.

Član 61. Jezik

Svi izvještaji, procjene i svi drugi dokumenti u vezi sa pripremom ili provedbom IPA II programa koje treba dostaviti Komisiji, sastavljaju se na engleskom jeziku.

ODJELJAK VII ODREDBE O VIŠEGODIŠNJIM AKCIONIM PROGRAMIMA UZ PODIJELJENE OBAVEZE

Član 62. Načela provedbe višegodišnjih akcionih programa uz podijeljene obaveze primijenjene u okviru indirektnog upravljanja Korisnika IPA II

(1) Pomoć iz IPA II može se primijeniti u okviru indirektnog upravljanja kroz višegodišnje akcione programe uz podijeljene obaveze predviđene u članu 189., stav (3) Finansijske uredbe i članu 6., stav (3) Zajedničke provedbene uredbe. Takve programe priprema Komisija, na temelju sektorskog(ih) operativnog(ih) programa ili dokumenata o aktivnostima, kako je primjereno, koje sačinjavaju relevantne operativne strukture. Sektorski operativni programi ili dokumenti o aktivnostima donose se u uskoj konsultaciji s Komisijom i relevantnim zainteresiranim stranama.

Sektorski operativni programi sadrže sve informacije predviđene relevantnim instrukcijama Komisije, uključujući, između ostalog:

(a) procjenu srednjoročnih potreba i ciljeva;

(b) pregled konsultacija relevantnih zainteresiranih strana;

(c) opis izabranih strateških aktivnosti;

(d) finansijsku tabelu u kojoj se precizira, za svaku godinu, za svaku aktivnost i, indikativno, za svaku povezanu aktivnost, ukupni iznos doprinosa Unije;

(e) predložene modalitete procjene i praćenja;

(f) indikativnu listu glavnih projekata, ako postoje;

(g) gdje je relevantno, opis državnih struktura i organa za upravljanje i kontrolu operativnog programa, sukladno članu 10. i Dodatku A ovom sporazumu.

(2) Kao dio višegodišnjeg akcionog programa uz podijeljene obaveze definirane u stavu (1), iz pomoći se mogu finansirati glavni projekti. U smislu ovog člana, *glavni projekat* znači projekat koji se sastoji od niza radnji, aktivnosti ili usluga i koji je, kao takav, namijenjen ostvarivanju nedvojbenih i nedjeljivih zadataka čija je privredna ili tehnička priroda tačno određena, koji ima jasno definirane ciljeve i čija ukupna cijena premašuje 10 miliona EUR.

(3) Glavni projekti se podnose Komisiji, na odobrenje od strane Korisnika IPA II. Odluka kojom se odobrava projekat definirat će fizički predmet i prihvatljivi trošak. Nakon odluke, uslijedit će bilateralni sporazum s Korisnikom IPA II, kojim se propisuju ti elementi.

(4) Prilikom podnošenja glavnog projekta Komisiji, Korisnik IPA II dostavlja sve informacije koje se zahtijevaju relevantnim instrukcijama Komisije, uključujući, između ostalog:

(a) informacije o subjektu odgovornom za provedbu;

(b) informacije o karakteru investicije;

(c) vremenski raspored za provedbu;

(d) procjenu ukupnog društvenoekonomskog bilansa operacije;

(e) analizu utjecaja na okoliš, i

(f) finansijski plan.

(5) U smislu ovog člana, *aktivnost* znači komponentu akcije koja se može jasno definirati kroz troškove i doprinos EU-a, kao i vrstu finansiranja (npr. nabavka, grant, itd.) koju izaberu operativne strukture relevantnog programa ili programa u okviru njihove odgovornosti, koja doprinosi ostvarivanju ciljeva neke akcije. U kontekstu finansijskih instrumenata, aktivnost čine finansijski doprinosi iz programa za finansijske instrumente i naknadna finansijska pomoć koju obezbjeđuju ti finansijski instrumenti.

(6) U slučaju glavnih projekata predviđenih u stavu (3), izdaci neće biti prihvatljivi prije nego što bude usvojena odluka Komisije kojom se odobrava taj glavni projekat.

(7) U okviru višegodišnjih programa sa podijeljenim obavezama, Komisija ima pravo da zahtijeva prethodno podnošenje prijedloga i za aktivnosti koje ne potpadaju pod definiciju glavnih projekata. U pogledu tih aktivnosti, izdaci neće biti prihvatljivi prije nego što Komisija zvanično informira Korisnika IPA II da je aktivnost odobrena.

(8) U pogledu aktivnosti koje trebaju biti finansirane iz pomoći u okviru IPA II i višegodišnjih akcionih programa sa podijeljenim obavezama kako je predviđeno u stavu (1) koje po okončanju generiraju neto prihod, prihvatljivi izdaci bit će unaprijed umanjeni uzimajući u obzir potencijal aktivnosti za generiranje neto prihoda tokom određenog referentnog vremenskog perioda koji obuhvaća i provedbu aktivnosti i period nakon njenog okončanja.

U smislu ovog stava, *neto prihod* znači priliv novca kojeg korisnici izravno uplaćuju za robu ili usluge pružene kroz aktivnost, kao što su naknade koje korisnici izravno snose za upotrebu infrastrukture, prodaju ili iznajmljivanje zemljišta ili zgrada, ili plaćanja za usluge umanjeno za sve operativne troškove i zamjenske troškove za opremu s kratkim rokom trajanja nastale tokom relevantnog perioda. Uštede operativnih troškova generirane kroz aktivnost tretirat će se kao neto prihod, osim ako su kompenzirani kroz jednako umanjenje u poslovanju. Kada svi investicioni troškovi koji su direktno povezani i potrebni za aktivnost nisu prihvatljivi za finansiranje iz pomoći u okviru IPA II, neto prihod bit će raspoređen proporcionalno prihvatljivim i neprihvatljivim dijelovima troškova investiranja. Detaljne odredbe za izračun neto prihoda bit će definirane u odnosnom Sporazumu o finansiranju.

(9) Ovaj član se ne primjenjuje na višegodišnje programe ruralnog razvoja s podijeljenim obavezama.

ODJELJAK VIII ODREDBE O PROGRAMIMA PREKOGRANIČNE SARADNJE

NASLOV I OPĆE ODREDBE

Član 63. Oblici prekogranične saradnje

(1) Pomoć u okviru ovog odjeljka ima za cilj unapređivanje dobrosusjedskih odnosa, jačanje integracije u Uniju i unapređivanje društveno-privrednog razvoja kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative.

(2) Prekogranična saradnja će obezbijediti pomoć za sljedeće:

(a) Prekograničnu saradnju između jedne ili više država članica i jednog ili više Korisnika pomoći u okviru IPA II;

(b) Prekograničnu saradnju između jednog ili više Korisnika pomoći u okviru IPA II;

(c) Prekograničnu saradnju u kojoj države prihvatljive prema Europskom instrumentu za susjedstvo učestvuju u programima prekogranične saradnje u okviru pomoći iz IPA II.

(3) Ovaj odjeljak se primjenjuje na prekograničnu saradnju predviđenu tačkama (b) i (c) stava (2). Pravila koja se primjenjuju na prekograničnu saradnju predviđenu u tački (a) stava (2) definirat će se u sporazumima o finansiranju koji će se zaključiti na temelju člana 8. ovog sporazuma.

Član 64. Dodatne definicije za prekograničnu saradnju

U svrhu ovog odjeljka, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) “operacija” znači projekat, ugovor, akciju ili skupinu projekata koje izabere ugovorni

organ datog programa, ili koji su u njegovoj nadležnosti, a kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva tematskog prioriteta ili tematskih prioriteta na koje se odnose;

(b) "korisnik" znači državni ili privatni organ odgovoran za pokretanje ili za pokretanje i provođenje operacija;

(c) "javni izdaci" znače svaki državni doprinos finansiranju operacija čiji je izvor budžet državnih, regionalnih ili lokalnih organa, budžet Unije koji se odnosi na pomoć u okviru IPA II, budžet udruženja državnih organa ili tijela kojima upravlja javno pravo a čija je misija državna služba.

Član 65. Intenzitet pomoći i stopa pružanja pomoći u okviru IPA II

(1) Odlukom Komisije kojom se usvaja Program prekogranične saradnje utvrdit će se stopa sufinansiranja i maksimalni iznos pomoći u okviru IPA II, na temelju:

(a) ukupno prihvatljivih izdataka, uključujući javne i privatne izdatke; ili

(b) prihvatljivih javnih izdataka.

(2) Stopa sufinansiranja Unije na nivou svakog tematskog prioriteta neće biti manja od 20%, niti veća od 85% prihvatljivih izdataka. Stopa sufinansiranja za tehničku pomoć iz člana 72. iznosit će 100%.

NASLOV II PRAVILA ZA IZRADU PROGRAMA

Član 66. Tematski prioriteti i koncentriranje prekogranične saradnje u okviru pomoći iz IPA II

(1) Za svaki program prekogranične saradnje, države učesnice izabrat će najviše četiri tematska prioriteta navedena u Dodatku J ovom sporazumu.

(2) Programi prekogranične saradnje obuhvatit će i posebnu raspodjelu budžeta za operacije tehničke pomoći na način predviđen u članu 72.

Član 67. Geografska pokrivenost

Države učesnice i Komisija usaglasit će popis prihvatljivih regija koje će biti obuhvaćene Programom prekogranične saradnje.

Član 68. Priprema, procjena, odobrenje i izmjena i dopuna Programa prekogranične saradnje

(1) Programi prekogranične saradnje izrađuju se sukladno modelu programa koji dostavi Komisija i izradit će ih države učesnice zajedno.

(2) Za svaki izabrani tematski prioritet, države učesnice dogovaraju konkretne ciljeve, očekivane rezultate, ciljeve i pokazatelje, te vrste aktivnosti koje treba podržati, uključujući utvrđivanje glavnih ciljanih grupa i korisnika.

(3) Korisnik IPA II pomoći u mjestu ugovornog organa elektronskim putem podnosi Program prekogranične saradnje Komisiji na odobrenje.

(4) Komisija procjenjuje konzistentnost Programa prekogranične saradnje sa Provedbenom uredbom za IPA II i njihov efektivni doprinos izabranim tematskim prioritetima definiranim u Dodatku J ovom sporazumu, te ciljevima definiranim u strategijama.

(5) Komisija iznosi svoje primjedbe u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja Programa prekogranične saradnje. Države učesnice pružaju Komisiji sve potrebne dodatne podatke i, kada je potrebno, revidiraju predloženi Program prekogranične saradnje.

(6) Prilikom odobravanja Programa prekogranične saradnje nakon formalnog podnošenja, Komisija mora obezbijediti da svaka njena primjedba na odgovarajući način bude uzeta u obzir.

(7) Na inicijativu država učesnica ili Komisije u dogovoru sa državama učesnicama, programi prekogranične saradnje mogu biti izmijenjeni.

(8) Zahtjevi za dopunu Programa prekogranične saradnje koje podnesu države učesnice bit će propisno potkrijepljeni i posebno će izložiti očekivani utjecaj izmjena na Program prekogranične saradnje u smislu ostvarivanja ciljeva programa. Ovi zahtjevi će biti popraćeni revidiranim programom. Stavovi (3) do (6) primjenjuju se na izmjene i dopune Programa prekogranične saradnje.

Izmjene i dopune mogu se zahtijevati u jednom ili više slučajeva kako slijedi:

(a) nakon srednjoročnog pregleda strategija koji dovodi do promjena strategija kojima se bitno utječe na programe prekogranične saradnje, uključujući promjene lokacije ugovornog organa ili finansijskog plana;

(b) nakon značajnih društvenoekonomskih promjena na području obuhvaćenom programom;

(c) kako bi se uzele u obzir velike promjene u prioritetima Unije, države ili regije;

(d) nakon rezultata procjena iz člana 55.

Član 69. Bilateralni aranžmani između država učesnica za upravljanje programima prekogranične saradnje provedenim u okviru indirektnog upravljanja

U okviru indirektnog upravljanja, države učesnice će za ukupni period trajanja Programa prekogranične saradnje zaključiti bilateralni aranžman u kojem se navode odnosne odgovornosti za provedbu relevantnog Programa prekogranične saradnje. Bilateralni aranžman, između ostalog, obuhvaća:

(a) opis glavnih provedbenih struktura i njihove uloge i odgovornosti;

(b) opis upravljačkih, finansijskih, kontrolnih i revizorskih aranžmana za program prekogranične saradnje;

(c) aranžmane u vezi sa glavnim provedbenim procedurama, uključujući proces odabira operacija i aranžmana za Program prekogranične saradnje i praćenje na nivou operacija;

(d) aranžmane za obezbjeđivanje zakonitosti i regularnosti izdataka kojima su se izložili korisnici, i za obezbjeđivanje izvršenja provjera definiranih u članu 4., stav (3), tačke (b) i (x) Dodatka A ovom sporazumu:

(e) korektivne mjere u slučaju provedbenih poteškoća;

(f) aranžmane za garantiranje dobrog finansijskog upravljanja sredstvima doznačenim za Program prekogranične saradnje, uključujući povrat iznosa koji su nepravilno isplaćeni;

(g) aranžmane za oslobađanje od plaćanja poreza na način predviđen članom 28.

NASLOV III OPERACIJE

Član 70. Odabir operacija

(1) Operacije izabrane u okviru Programa prekogranične saradnje donijet će jasne prekogranične utjecaje i pogodnosti.

(2) Operacije u okviru Programa prekogranične saradnje bira ugovorni organ putem poziva za podnošenje prijedloga kojima se obuhvaća kompletno kvalificirano područje.

(3) Države učesnice također mogu odrediti operacije i izvan poziva za dostavljanje prijedloga. U tom slučaju te operacije će se posebno navesti u Programu prekogranične saradnje iz člana 68.

(4) Operacije izabrane za prekograničnu saradnju uključuju korisnike iz najmanje dvije države učesnice. Korisnici će sarađivati u razvoju i provedbi operacija. Pored toga, sarađivat će ili u popunjavanju osobljem ili u finansiranju operacija, ili u jednom i u drugom.

(5) Operacija se može provesti u samo jednoj državi učesnici, uz uslov da su definirani prekogranični utjecaji i pogodnosti.

Član 71. Korisnici

(1) Za programe prekogranične saradnje predviđene u članu 63., stav (2), tačka b), korisnici se određuju kod Korisnika pomoći u okviru IPA II koji učestvuje u programu. Za programe prekogranične saradnje iz člana 63., stav (2), tačka c), korisnici se određuju kod Korisnika

pomoći u okviru IPA II ili u državi obuhvaćenoj Europskim instrumentom za susjedstvo, koja učestvuje u programu.

(2) Svi korisnici granta određuju jednog korisnika operacije u Programu prekogranične saradnje kao vodećeg korisnika.

(3) Vodeći korisnik preuzima odgovornost za obezbjeđivanje finansijske provedbe cjelokupne operacije, prati da li se operacija provodi sukladno uslovima predviđenim ugovorom i uspostavlja aranžmane s drugim korisnicima u cilju garantiranja dobrog finansijskog upravljanja sredstvima doznačenim za operaciju, uključujući aranžmane za povrat nepravilno isplaćenih sredstava.

Član 72. Tehnička pomoć

(1) Svaki program prekogranične saradnje uključuje posebnu budžetsku raspodjelu za operacije tehničke pomoći.

(2) Iznos sredstava za pomoć u okviru IPA II koji treba biti dodijeljen za tehničku pomoć je ograničen na 10% ukupnog iznosa dodijeljenog Programu prekogranične saradnje.

(3) Operacije tehničke pomoći, između ostalog, mogu uključiti:

(a) pripremu, upravljanje, praćenje, procjenu, informiranje, komunikaciju, umrežavanje, rješavanje žalbi, kontrolne i revizorske aktivnosti u vezi sa provedbom Programa prekogranične saradnje;

(b) aktivnosti na jačanju administrativnih kapaciteta za provedbu Programa prekogranične saradnje;

(c) akcije na smanjenju administrativnog opterećenja za korisnike, uključujući sistem za elektronsku razmjenu podataka, te akcije na jačanju kapaciteta i razmjenu najbolje prakse između organa vlasti u zemljama učesnicama i korisnika za upravljanje i upotrebu pomoći u okviru IPA II.

Ove akcije se mogu odnositi na ranije i kasnije periode razvijanja programa.

(4) Odstupajući od člana 31., stav (1), izdaci za tehničku pomoć u cilju podrške pripremi Programa prekogranične saradnje i uspostavljanju sistema upravljanja i kontrole mogu biti prihvatljivi prije datuma usvajanja odluke Komisije za odobrenje Programa prekogranične saradnje, ali najranije 1. januara 2014. godine.

NASLOV IV PROVEDBA

Član 73. Načini provedbe

(1) Programi prekogranične saradnje provode se u okviru direktnog ili indirektnog upravljanja.

(2) Programima prekogranične saradnje upravlja jedan ugovorni organ na način određen

odlukom Komisije kojom se odobrava relevantni Program prekogranične saradnje.

NASLOV V PROGRAMSKE STRUKTURE I ORGANI I NJIHOVE NADLEŽNOSTI

Član 74. Strukture i organi za upravljanje prekograničnom saradnjom (PGS)

(1) Sljedeće strukture navedene u članu 10. uključene su u upravljanje programima prekogranične saradnje kod Korisnika pomoći u okviru IPA II:

(a) Državni IPA koordinatori država koje učestvuju u Programu prekogranične saradnje i, po potrebi, koordinatori teritorijalne saradnje;

(b) Državni dužnosnik za ovjeravanje i upravljačka struktura učesnika Korisnika pomoći u okviru IPA II gdje je smješten ugovorni organ kada se prekogranični program provodi kroz indirektno upravljanje;

(c) Operativne strukture u svim državama učesnicama koje usko sarađuju u izradi programa i provedbi relevantnog Programa prekogranične saradnje. U slučaju indirektnog upravljanja, operativna struktura obuhvaća ugovorni organ;

(d) Revizorski organ kada se Program prekogranične saradnje provodi kroz indirektno upravljanje.

(2) Države učesnice formiraju Zajednički odbor za praćenje (u daljnjem tekstu: „ZOP“) koji ispunjava i ulogu sektorskog odbora za praćenje iz člana 53.

(3) Zajednički tehnički sekretarijat (u daljnjem tekstu: „ZTS“) je uspostavljen da pomogne Komisiji, operativnim strukturama i ZOP-u.

Član 75. Državni IPA koordinator

Državni IPA koordinatori država učesnica su zajedno odgovorni za obezbjeđivanje da ciljevi zacrtani u predloženim programima prekogranične saradnje budu usaglašeni s ciljevima strategije za IPA II.

Član 76. Operativne strukture

(1) Operativne strukture su uspostavljene u okviru administracije svake države učesnice kako bi pripremile, provele i upravljale programima prekogranične saradnje. Iste operativne strukture mogu se koristiti u više od jednog Programa prekogranične saradnje.

(2) U okviru indirektnog upravljanja, operativna struktura zemlje kojoj je povjeren zadatak realiziranja budžeta za dati Program prekogranične saradnje uključuje i ugovorni organ.

(3) Operativne strukture država učesnica usko sarađuju u zadacima od obostranog interesa.

Zajedno ispunjavaju sljedeće funkcije i preuzimaju niže navedene odgovornosti:

(a) priprema Programa prekogranične saradnje sukladno članu 68. ili njegovim revidiranjima;

(b) priprema bilateralnog sporazuma sukladno članu 69. u slučaju indirektnog upravljanja i obezbjeđivanje njegove provedbe;

(c) saradnja u obezbjeđivanju da zadaci iz stava (4) i stava (5) ovog člana budu izvršeni;

(d) obezbjeđivanje učestvovanja na sastancima ZOP-a i drugim bilateralnim sastancima;

(e) imenovanje svog (svojih) predstavnika u ZOP-u;

(f) formiranje Zajedničkog tehničkog sekretarijata (ZTS) i obezbjeđivanje da je na odgovarajući način popunjen osobljem;

(g) priprema i provedba strateških odluka ZOP-a;

(h) podržavanje rada ZOP-a i pružanje informacija potrebnih za izvršavanje njegovih zadataka, posebno podataka u vezi sa napredovanjem operativnog programa u ostvarivanju posebnih ciljeva prema tematskom prioritetu predviđenom u Programu prekogranične saradnje;

(i) uspostavljanje sistema prikupljanja pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične saradnje;

(j) izrada godišnjih i završnih izvještaja o provedbi, na način predviđen članom 80;

(k) priprema i provedba smislenog plana o komunikaciji i vidljivosti;

(l) izrada godišnjeg plana rada za ZTS kojeg treba odobriti ZOP.

(4) Ukoliko se Program prekogranične saradnje provodi u okviru indirektnog upravljanja, operativna struktura Korisnika pomoći iz IPA II gdje je smješten ugovorni organ, pored odredbi člana 4. Dodatka A ovom sporazumu:

(a) imenuje članove odbora za procjenu i obezbjeđuje da odbor za procjenu uključi još jednog člana s pravom glasa iz države u kojoj se ne nalazi ugovorni organ, dok ugovorni organ imenuje, jer to je njegovo isključivo pravo, predsjedavajućeg i sekretara Odbora;

(b) izvršava operativno praćenje i upravljanje operacijama u uskoj saradnji sa drugom državom učesnicom.

(5) Ako operativna struktura Korisnika pomoći iz IPA II gdje je smješten ugovorni organ ne može izvršiti provjere predviđene u članu 4., stav (3), tačke b) i x) Dodatka A ovom sporazumu na cijelom području obuhvaćenom programom, države učesnice dogovaraju način upravljanja funkcijama provjere. Aranžmani za vršenje takvih provjera su zacrtani u bilateralnom aranžmanu predviđenom u članu 69.

Član 77. Revizorski organ

(1) Revizorski organ za Program prekogranične saradnje je takav organ koji se nalazi u državi u kojoj je smješten ugovorni organ.

(2) Funkcije revizorskog organa predviđene su članom 5. Dodatka A ovom sporazumu.

(3) Ako revizorski organ iz stava 1. nema ovlaštenje za direktno vršenje svojih funkcija na cijeloj teritoriji obuhvaćenoj Programom prekogranične saradnje, pomaže mu skupina revizora sastavljena od predstavnika svake zemlje koja učestvuje u Programu prekogranične saradnje. Skupinom revizora predsjedava revizorski organ Korisnika pomoći u okviru IPA II gdje je smješten ugovorni organ za Program prekogranične saradnje. Konkretni aranžmani za vršenje takvih funkcija navedeni su u bilateralnom aranžmanu iz člana 69.

Član 78. Zajednički odbor za praćenje (ZOP)

(1) Države učesnice uspostavljaju ZOP najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu prvog Sporazuma o finansiranju.

(2) Svaka država učesnica imenuje svoga predstavnika u ZOP.

(3) ZOP se sastoji od DIPAK-a ili koordinatora za teritorijalnu saradnju, po potrebi, i predstavnika država učesnica (državni, regionalni, lokalni organi), uključujući operativne strukture za prekograničnu saradnju i, kada je relevantno, druge zainteresirane strane, kao što su organizacije civilnog društva. Komisija učestvuje u radu ZOP-a u savjetodavnom svojstvu.

(4) Država učesnica u kojoj nije smješten ugovorni organ predsjedava ZOP-om.

(5) ZOP održava sjednice najmanje dvaput godišnje. *Ad-hoc* sastanci također mogu biti sazvani na inicijativu država učesnica ili Komisije.

(6) ZOP usvaja svoj Poslovnik o radu koji treba biti sačinjen u konsultaciji s operativnim strukturama i Komisijom.

(7) Svaka država učesnica ima jednaka prava glasovanja bez obzira na broj imenovanih predstavnika.

(8) ZOP:

(a) je odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, konkretnih ciljeva, ciljanih korisnika i konkretnog fokusa svakog poziva za dostavljanje prijedloga koje potvrđuje Komisija;

(b) ispituje i pruža savjetodavno mišljenje o popisu prioriteta izabranih putem poziva za

dostavljanje prijedloga prije donošenje odluke o dodjeli granta. Ugovorni organ usvaja konačnu odluku o dodjeli granta;

(c) pravi uvid u napredak u vezi sa ostvarivanjem posebnih ciljeva, očekivanih rezultata i ciljeva prema tematskom prioritetu na način predviđen Programom za prekograničnu saradnju, na temelju informacija koje dostave operativne strukture zemalja učesnica. Napredak se prati prema pokazateljima utvrđenim u Programu prekogranične saradnje;

(d) ispituje relevantne nalaze i zaključke, te prijedloge za naknadne korektivne radnje koje proizilaze iz provjera na licu mjesta, praćenja i procjena, ako postoje;

(e) odobrava svaki prijedlog za revidiranje Programa prekogranične saradnje. Kad god je potrebno, može iznijeti predloge za izmjenu i dopunu Programa prekogranične saradnje na način predviđen članom 68., kako bi se obezbijedilo ostvarivanje ciljeva Programa prekogranične saradnje i povećala učinkovitost dobrog funkcioniranja, utjecaj i održivost pomoći u okviru IPA II. ZOP također može dati preporuke za način poboljšanja provedbe Programa prekogranične saradnje;

(f) ispituje i odobrava plan komunikacije i vidljivosti za Program prekogranične saradnje;

(g) ispituje i odobrava plan procjene predviđen članom 57., stav (2);

(h) ispituje i odobrava godišnje i završne izvještaje o provedbi predviđene u članu 80.;

(i) ispituje i odobrava godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

(9) ZOP izvještava Odbor za praćenje IPA države u kojoj se nalazi ugovorni organ.

Član 79. Zajednički tehnički sekretarijat (ZTS)

(1) Za svaki program prekogranične saradnje uspostavlja se ZTS kako bi pomogao Komisiji, operativnim strukturama i ZOP-u. On je smješten u zemlji u kojoj je smješten i ugovorni organ. ZTS može imati regionalni ured u drugim zemljama učesnicama.

(2) Rad ZTS-a se finansira iz budžeta za tehničku pomoć.

(3) Osoblje ZTS-a su državljani zemalja koje učestvuju u Programu prekogranične saradnje.

(4) ZTS-om upravlja operativna struktura tamo gdje je smješten ugovorni organ.

(5) Za svaku godinu operativne strukture izrađuje se plan rada ZTS-a i upućuje se ZOP-u na pregled i odobrenje.

(6) ZTS može, između ostalog, biti nadležan i za sljedeće zadatke:

(a) organiziranje sastanaka ZOP-a, uključujući sastavljanje i distribuiranje zapisnika;

(b) pomoć potencijalnim aplikantima u traženju partnera i izradi projekata, organiziranju dana informiranja i radionica; razvijanje i održavanje mreže zainteresiranih strana;

(c) informiranje korisnika granta o provedbi projekta;

(d) podržavanje rada odbora za procjenu;

(e) pripremanje, obavljanje i izvješavanje o obilascima u svrhu praćenja Programa prekogranične saradnje;

(f) uspostavljanje sistema za prikupljanje pouzdanih informacija o provedbi Programa prekogranične saradnje;

(g) davanje doprinosa izradi godišnjih i finansijskih izvještaja o provedbi Programa prekogranične saradnje;

(h) planiranje i provođenje informativne kampanje i drugih aktivnosti u vezi sa podizanjem javne svijesti o Programu prekogranične saradnje, uključujući objavljivanje reklamnog materijala o Programu prekogranične saradnje i održavanje internetske stranice Programa prekogranične saradnje.

NASLOV VI IZVJEŠTAVANJE

Član 80. Godišnji i završni izvještaji o provedbi

(1) Sukladno članu 60. operativne strukture pripremaju Godišnji i Završni izvještaj o provedbi za svaki program prekogranične saradnje u svrhu ispunjenja zahtjeva koji se odnose na izvještavanje na način predviđen u članu 58. i članu 59. Završni izvještaj može obuhvatiti posljednji Godišnji izvještaj. Izvještaj slijedi model koji se nalazi u privitku Sporazuma o finansiranju i, između ostalog, uključuje:

(a) napredak ostvaren u provedbi Programa prekogranične saradnje i posebno u ostvarivanju specifičnih ciljeva prema tematskim prioritetima, uključujući kvantitativne i kvalitativne elemente koji ukazuju na napredak u vezi sa ciljevima;

(b) informacije o koracima poduzetim u cilju obezbjeđivanja kvaliteta i učinkovitosti provedbe, a posebno o:

(i) mjerama praćenja, uključujući aranžmane za prikupljanje podataka i, kada je potrebno, mjerama za procjenu,

(ii) sažetku svih značajnih problema koji su uočeni u provedbi Programa prekogranične saradnje i svim poduzetim korektivnim mjerama,

(iii) preporukama za korektivne akcije;

(c) poduzete mjere u cilju obezbjeđivanja vidljivosti i objave Programa prekogranične saradnje;

(d) detaljne informacije o finansijskom izvršenju Programa prekogranične saradnje.

Informacije iz tačke (d) obezbjeđuje ugovorni organ programa i unosi u izvještaje u okviru indirektnog upravljanja.

(2) Nakon provjere i odobrenja od strane ZOP-a, izvještaji se prikladno šalju DIPAK-u i DDO-u, Korisnika koji učestvuje u pomoći u okviru IPA II gdje se nalazi ugovorni organ, a radi podnošenja Državnim IPA koordinatorima drugih država učesnica i Komisiji u okviru zahtjeva koji se odnose na izvještavanje na način predviđen članovima 58. i 59.

ODJELJAK IX ZAVRŠNE ODREDBE

Član 81. Komunikacija

Razmjena informacija i dokumenata između Komisije i Korisnika pomoći u okviru IPA II u pogledu programa, akcionih dokumenata, te njihovim izmjenama i dopunama, kao i dokumentacije u vezi sa provedbom akcija, vrši se u najvećoj mogućoj mjeri elektronskim putem. Aranžmani u vezi sa razmjenom informacija su dogovoreni između Komisije i Korisnika pomoći u okviru IPA II i predviđeni u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o finansiranju.

Član 82. Konsultacije

(1) Sva pitanja u vezi sa izvršavanjem ili tumačenjem ovog sporazuma predmet su konsultacija između ugovornih strana ovog sporazuma, a prema potrebi i izmjena i dopuna ovog sporazuma.

(2) U slučaju neizvršenja obaveze iz ovog sporazuma koja nije bila predmet pravovremeno donesenih korektivnih mjera, Komisija može odgoditi finansiranje aktivnosti u okviru IPA II.

(3) Korisnik IPA II pomoći može u cjelini ili djelimično odustati od provedbe aktivnosti u okviru pomoći iz IPA II. U tom smislu, Korisnik IPA II pomoći dostavlja obavijest o tome najmanje 6 mjeseci unaprijed. Ugovorne strane utvrđuju detalje navedenog odustajanja razmjenom pisama ili izmjenom i dopunom relevantnog Sporazuma o finansiranju. zavisno od slučaja.

Član 83. Usaglašavanje razlika, arbitraža

(1) Razlike koje proizilaze iz tumačenja ili provedbe ovog okvirnog sporazuma rješavaju se sporazumno putem konsultacija predviđenih u članu 82. Ugovorne strane u pisanom obliku iznose svoja stajališta i svako rješenje koje smatraju mogućim. Ugovorna strana odgovara na zahtjev koji uputi druga strana za prijateljsku nagodbu u roku od 30 dana. Nakon isteka ovog perioda ili, ako pokušaj za prijateljskom nagodbom ne završi dogovorom u roku od 60

dana od prvog zahtjeva, svaka strana može informirati drugu da postupak prijateljske nagodbe smatra neuspjelim.

(2) Ukoliko se prijateljskom nagodbom ne postigne rješenje, svaka od ugovornih strana može uputiti predmet na arbitražu Stalnog arbitražnog suda na temelju Pravila o arbitraži Stalnog arbitražnog suda iz 2012. godine koja su važeća na dan stupanja na snagu ovog sporazuma.

(3) Jezik koji će se koristiti u arbitražnom postupku je engleski. Organ za imenovanje bit će Generalni sekretar Stalnog arbitražnog suda, na osnovu pisanog zahtjeva koji je podnijela bilo koja ugovorna strana. Strane su saglasne da će poštivati arbitražnu odluku. Odluka arbitra je obavezujuća za sve strane i protiv nje nije moguće uložiti žalbu.

Član 84. Sporovi sa trećim stranama

(1) Ne dovodeći u pitanje nadležnost suda koji je u ugovoru u vezi sa finansiranjem iz IPA II označen kao sud nadležan za sporove proistekle između strana tog ugovora, Unija na teritoriji Bosne i Hercegovine uživa imunitet od tužbe, uključujući arbitražni postupak, osim u slučaju predviđenom članom 83. ovog sporazuma, i pravnog postupka u pogledu bilo kakvog spora između Europske komisije i/ili Korisnika pomoći u okviru IPA II i treće strane, ili između trećih strana, a koji se direktno ili indirektno odnosi na pružanja pomoći Korisniku u okviru ovog IPA II prema ovom sporazumu, osim ako se Unija izričito ne odrekne svog imuniteta.

(2) U svim pravnim ili upravnim postupcima pred sudom, tribunalom ili upravnom instancom u Bosni i Hercegovini, Korisnik IPA II pomoći brani svoj imunitet i zauzima stav koji u cijelosti uzima u obzir interese Unije. Prema potrebi, Korisnik IPA II pomoći i Komisija nastavljaju konsultacije o stavu koji će zauzeti.

Član 85. Obavijesti

(1) Sve obavijesti u vezi sa ovim sporazumom vrše se u pisanoj formi i na engleskom jeziku. Svako priopćenje mora biti potpisano i dostavljeno kao izvorni dokument ili skenirani izvorni dokument.

(2) Sve obavijesti u vezi sa ovim sporazumom dostavljaju se na sljedeće adrese:

Za Komisiju:
Generalni direktorat za proširenje
Rue de la Loi 15
B-1049 Brussels, Belgium
Faks: +32 229 68727
e-mail: elarg-c@ec.europa.eu

Za IPA II Korisnika:
Državni IPA koordinator
Direkcija za Europske integracije
Trg BiH 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Faks: +387 33 703 198
e-mail: info@dei.gov.ba

Član 86. Dodaci

Dodaci ovom sporazumu smatraju se sastavnim dijelom ovog okvirnog sporazuma.

Član 87. Stupanje na snagu

Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada posljednja ugovorna strana u pisanoj formi informira drugu da je Sporazum odobren sukladno nacionalnim zakonodavstvom ili procedurom te strane.

Član 88. Primjenjivost Okvirnog sporazuma za IPA-u

Okvirni sporazumi zaključeni između Komisije i Bosne i Hercegovine ostaju važeći za pomoć usvojenu prema ranijim instrumentima pretpristupne pomoći, sve dok se ta pomoć ne završi sukladno odredbama relevantnih okvirnih sporazuma.

Član 89. Izmjene i dopune

Svaka izmjena i dopuna koju su dogovorile ugovorne strane bit će sačinjena u pisanoj formi i činit će sastavni dio ovog sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu sukladno procedurom predviđenom u stavu (1) člana 87.

Član 90. Prestanak

(1) Ovaj sporazum bit će na snazi neograničen vremenski period, ukoliko ga bilo koja ugovorna strana ne raskine pisanom obaviješću.

(2) U slučaju prestanka ovog sporazuma, svaka pomoć čije izvršenje još traje završava se, osim u slučaju poštivanja prava stečenih na temelju posebnih ugovora o finansiranju iz IPA sredstava.

Ovaj sporazum sačinjen je u dva primjerka na engleskom jeziku.

Potpisano, za i u ime Bosne i Hercegovine, u Sarajevu dana:

Potpisao/la: 14.05.2015.

Dr. Denis Zvizdić
Predsjedavajući Vijeća ministara

Potpisano, za i u ime Komisije, u Sarajevu, dana:

Potpisao/la: 11.05.2015.

Gosp. Jean-Eric Paquet

Direktor

DODATAK A

Funkcije i odgovornosti struktura, organa i tijela sukladno članu 10. ovog okvirnog sporazuma

Uvodna napomena:

Ovim popisom se prikazuju glavne funkcije i zajedničke odgovornosti struktura, organa vlasti i relevantnih tijela. Ne treba se smatrati iscrpnim. On predstavlja dopunu osnovnom dijelu ovog sporazuma.

Član 1. Državni IPA koordinator (DIPAK)

Korisnik IPA II imenuje Državnog IPA koordinatora. DIPAK je visoko pozicionirani predstavnik Vlade ili državne administracije Korisnika IPA II, sa odgovarajućim ovlaštenjem. Pored funkcija i odgovornosti predviđenih članom 6., stav (2), članom 16., stav (2) i članovima 59. i 75. ovog sporazuma, kada su zadaci provedbe budžeta povjereni Korisniku IPA II, DIPAK:

(a) poduzima mjere da obezbijedi da se tokom provedbe IPA II pomoći ciljevima navedenim u akcijama ili programima za koje su povjereni zadaci provedbe budžeta pristupilo na odgovarajući način;

(b) sukladno članu 57. ovog sporazuma, koordinira izradu plana procjene u konsultaciji s Komisijom, predstavljanjem aktivnosti procjene koje treba izvršiti u različitim fazama provedbe prema odredbama člana 55. ovog sporazuma.

Član 2. Državni dužnosnik za ovjeravanje (DDO)

(1) Državnog dužnosnika za ovjeravanje imenuje Korisnik IPA II pomoći. DDO je visoko pozicionirani predstavnik Vlade ili državne administracije Korisnika IPA II pomoći, sa odgovarajućim ovlaštenjem.

(2) DDO snosi ukupnu odgovornost za finansijsko upravljanje IPA II pomoći u Bosni i Hercegovini i za obezbjeđivanje zakonitosti i regularnosti izdataka. DDO je posebno odgovoran za:

(a) upravljanje knjigovodstvenom evidencijom za IPA II i finansijskim operacijama;

(b) efikasno funkcioniranje sistema interne kontrole za provedbu IPA II pomoći sukladno Dodatku B ovom sporazumu.

Prilikom obavljanja ovih funkcija, DDO može vršiti provjere na licu mjesta.

(3) U svrhu stava 2(a), DDO, uz podršku Državnog fonda, posebno obavlja sljedeće zadatke:
(a) sastavlja i Komisiji podnosi detaljno obrazložene Izjave o izdacima:
(i) nastalim i plaćenim troškovima,
(ii) i, kada je primjenjivo, uključuje informacije o predfinansiranju u zahtjeve za

plaćanje, te potvrđuje da su rezultat pouzdanih akrualnih računovodstvenih sistema uspostavljenih sukladno tački (b), da su tačne i temeljene na provjerljivim potkrepljujućim dokumentima, te da su podvrgnute provjerama od strane operativnih struktura i upravne strukture. Na kraju provođenja programa, DDO dostavlja završnu Izjavu o izdacima;

(b) obezbjeđuje postojanje akrualnog računovodstvenog sistema koji evidentira i pohranjuje, u kompjuteriziranom obliku, računovodstvene podatke za svaku akciju/aktivnost/operaciju i koji podržava sve podatke potrebne za sastavljanje zahtjeva za plaćanje i godišnjih finansijskih izvještaja ili izjava. Takav sistem pravovremeno pruža tačne, kompletne i pouzdane informacije i također uključuje podatke o iznosima koji su za povrat, o iznosima koji su vraćeni i o iznosima povučenim nakon obustave svih ili dijela IPA II pomoći za program ili akciju ili program;

(c) obezbjeđuje prijenos sredstava operativnim strukturama ili primaocima;

(d) provjerava, kada je potrebno, postojanje i tačnost sufinansirajućih elemenata i obezbjeđuje postojanje dostatnih resursa u Državnom fondu za rješavanje problema mogućih nedostataka zbog kašnjenja u prijenosu sredstava iz Komisije ili naloga za povratom koje ona izda;

(e) izvršava potrebna finansijska podešavanja u vezi sa nepravilnostima prema članu 51., sukladno članu 17. Provedbene uredbe IPA II i članu 42. ovog sporazuma, i povrat doprinosa Unije koji je isplaćen primaocu na temelju nacionalnih procedura za povrat ukoliko dođe do situacije predviđene članom 51., stav 5) i, na način previđen članom 41. ovog sporazuma.

(f) prilikom sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja ili izjava i zahtjeva za plaćanje na način predviđen u tački (a) stava (3), uzima u obzir rezultate svih revizija koje je izvršilo izvršio revizorski organ ili koje su izvršene u okviru nadležnosti revizorskog organa;

(g) je kontakt osoba za protok finansijskih informacija između Komisije i Korisnika IPA II pomoći, kao i za sva pitanja u vezi sa finansijskim odredbama ovoga sporazuma.

(4) U smislu stava 2(b), DDO, uz podršku Ureda za podršku DDO-u, posebno obavlja sljedeće zadatke:

(a) pruža uvjeravanja u vezi sa zakonitošću i regularnošću temeljnih transakcija;

(b) uvodi efikasne i razmjerne mjere protiv prevara, uzimajući u obzir ustanovljene rizike, te obezbjeđuje dostavljanje izvještaja sukladno članu 51., stav (2), uz istovremeno redovno informiranje Službe za koordiniranje suzbijanja prevara iz člana 50., stav (2) o tim izvještajima;

(c) odgovoran je za praćenje kontinuiranog ispunjavanja važećih zahtjeva iz tačaka (a), (b) i (d) člana 12., stav (3) i Dodatka B ovom sporazumu od strane rukovodeće strukture i operativnih struktura, a u slučaju neispunjenja tih zahtjeva, za neodložno informiranje Komisije i poduzimanje odgovarajućih zaštitnih mjera u pogledu izvršenih plaćanja ili zaključenih ugovora;

(d) obezbjeđuje postojanje i učinkovito funkcioniranje sistema interne kontrole za provedbu IPA II pomoći;

(e) obezbjeđuje izvještavanje o sistemima upravljanja i kontrole i prati razvijanje programa i provedbenih kapaciteta osoblja u okviru operativnih struktura uključenih u izradu programa i provedbu akcija;

(f) obezbjeđuje postojanje i funkcioniranje sistema izvještavanja i informiranja;

(g) prati situaciju po pitanju revizorskih izvještaja revizorskog organa, izrađenih sukladno tački 5., stav (2) Dodatka A ovom sporazumu. Tom prilikom, DDO :

(i) odlučuje da li su potrebna bilo kakva poboljšanja sistema upravljanja i interne kontrole, evidentira odluke u vezi s tim i obezbjeđuje pravovremenu provedbu tih poboljšanja,

(ii) izvršava podešavanja u zahtjevima za plaćanje upućenih Komisiji, prema potrebi;

(h) prilikom sastavljanja izjave uprave iz tačke (b) člana 59., stav (2), uzima u obzir rezultate svih revizija koje je izvršio revizorski organ ili koje su izvršene u okviru nadležnosti revizorskog organa;

(i) neodložno informira Komisiju o svakoj bitnoj promjeni u vezi sa sistemima upravljanja i kontrole, radi ispitivanja i odobrenja prije primjene;

(j) koordinira, kada je relevantno, pripremu konsolidiranih akcionih planova baveći se svim neriješenim slabostima otkrivenim u sistemima upravljanja i kontrole.

(5) DDO sastavlja i do 15. februara naredne finansijske godine, Komisiji dostavlja dokumente predviđene članom 59., stav (2) ovog okvirnog sporazuma.

Član 3. Rukovodeća struktura

(1) Rukovodeću strukturu čini Državni fond i Ured za podršku DDO-u. Zadaci i odgovornosti Državnog fonda i Ureda za podršku su adekvatno podijeljeni.

(2) Državni fond je odgovoran DDO-u i smješten je u ministarstvu na državnom nivou IPA II Korisnika sa središnjom budžetskom nadležnošću, i postupa kao središnji trezorski subjekt. Pruža podršku DDO-u u izvršavanju njegovih/njenih zadataka, posebno zadataka upravljanja računima IPA II i finansijskim operacijama predviđenim članom 2., stav (3) ovog dodatka i odgovoran je za izvršavanje zadataka finansijskog upravljanja u pogledu IPA II pomoći, pod odgovornošću DDO-a.

(3) Državni fond je posebno odgovoran za:

(a) držanje i organiziranje središnjih bankovnih računa IPA-e;

(b) traženje sredstava i primanje svih uplata iz budžeta Unije;

(c) odobravanje prijenosa takvih uplata operativnim strukturama ili primaocima;

(d) povrat sredstava u budžet Unije nakon naloga za povrat koje izda Komisija;

(e) podršku DDO-u u pripremi finansijskog izvještavanja Komisije;

(f) funkcioniranje kompjuteriziranog akrualnog računovodstvenog sistema koji pravovremeno pruža tačne, kompletne i pouzdane informacije.

(4) Kada je potrebno, razmjena informacija s Komisijom u vezi sa finansijskim transakcijama vrši se elektronskim putem, primjenom procedura usaglašenih između Komisije i korisnika IPA II pomoći.

(5) Ured za podršku DDO-u odgovara DDO-u i pomaže DDO-u u ispunjavanju zadataka navedenih u članu 2., stav (4) i (5) ovog dodatka.

Član 4. Operativna(e) struktura(e)

(1) Operativna(e) struktura(e) je (su) uspostavljene u okviru administracije Korisnika IPA II pomoći, kako bi pripremile, provele i upravljale pružanjem IPA II pomoći.

(2) Operativna struktura je odgovorna za pripremu, provedbu, informiranje i vidljivost na način predviđen u članu 23. i članu 24. ovog sporazuma, za programe praćenja i izvještavanja i procjenu u vezi s tim, kada je relevantno, sukladno načelu dobrog finansijskog upravljanja. Odgovorna je za obezbjeđivanje zakonitosti i regularnosti izdataka nastalih provedbom programa u okviru njene odgovornosti.

(3) Operativna struktura izvršava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

(a) U vezi sa upravljanjem programom, operativna struktura:

(i) prati provedbu programa, predlaže izmjene i dopune, prema potrebi, i sektorskom odboru za praćenje dostavlja informacije o napredovanju programa u smislu ostvarivanja programskih ciljeva, posebno onih koji se temelje na definiranim ključnim događajima i s njima povezanim pokazateljima (ciljevi), te finansijske podatke;

(ii) dostavlja sve informacije potrebne za izvještaje koje sastavljaju DIPAK i DDO i koji se podnose Komisiji na način predviđen članom 59. ovog sporazuma. Može se zahtijevati sastavljanje detaljnog Godišnjeg izvještaja koji obuhvaća cijelu finansijsku godinu, a koji DIPAK treba podnijeti Komisiji, nakon pregleda nadležnog sektorskog odbora za praćenje;

(iii) s operativnom strukturom razmjenjuje sve informacije relevantne za izvršenje dodijeljenih zadataka i za provedbu akcija;

(iv) odgovorna je za izradu plana procjene i vršenje, ako je potrebno, prethodne

(*ex-ante*), prijelazne i naknadne (*ex-post*) provjere programa kojima upravlja, na temelju odredaba člana 55. ovog sporazuma.

(b) U vezi sa odabirom i kontrolom akcija i finansijskim upravljanjem, operativna struktura, sukladno relevantnim članovima ovog sporazuma:

(i) obezbjeđuje da se akcije biraju za finansiranje i odobravanje prema procedurama i kriterijima primjenjivim na područje politike ili program;

(ii) uređuje procedure za nabavku i dodjeljivanje granta i ugovaranje;

(iii) uspostavlja procedure za obezbjeđivanje zadržavanja svih dokumenata u vezi sa nabavkom, dodjelom granta, ugovaranjem, upravljanjem finansijama, kontrolama i revizijama potrebnim za obezbjeđivanje odgovarajućeg revizorskog traga;

(iv) vrši plaćanja prema i traži povrat od primaoca IPA II pomoći;

(v) obezbjeđuje da svi organi u okviru operativne strukture koji su uključeni u provedbu akcija vode ili odvojeni računovodstveni sistem ili odgovarajuću računovodstvenu kodifikaciju za sve transakcije u vezi sa akcijom;

(vi) obezbjeđuje da DDO dobije sve potrebne informacije o procedurama i verificiranjima upravljanja u vezi sa izdacima;

(vii) uspostavlja akrualni računovodstveni sistem koji u kompjuterskom obliku evidentira i pohranjuje računovodstvenu evidenciju za svaku akciju/aktivnost i koji podržava sve podatke potrebne za sastavljanje zahtjeva za plaćanje i Godišnjeg finansijskog izvještaja ili izjave i za obavezivanja i plaćanja, te praćenje provedbe akcije;

(viii) uspostavlja sistem za pravovremeno izvještavanje o nepravilnostima i za učinkovite i razmjerne mjere za suzbijanje prevara, uzimajući u obzir utvrđene rizike;

(ix) uspostavlja sistem za priznavanje svih dospjelih iznosa i za unošenje u glavnu knjigu dužnika svih dugovanja, uključujući nepravilnosti, prije njihovog primitka;

(x) provjerava da li su svi nastali izdaci koji su plaćeni i prijavljeni DDO-u usklađeni sa važećim zakonom Unije i nacionalnim zakonom, programom, uslovima za podršku akciji i uslovima ugovora, da li su roba i usluge isporučeni i da li su ispravni zahtjevi primaoca za plaćanje.

Ove provjere upravljanja obuhvaćaju administrativne, finansijske, tehničke i fizičke aspekte svake akcije, i obuhvaćaju:

- potpunu administrativnu provjeru potkrepljujuće dokumentacije u pogledu svake preuzete obaveze i plaćanja,
- fizičke provjere na licu mjesta, za čiju učestalost i obim će se u obzir

uzeti, između ostalog, vrsta akcije, iznos uključenih javnih troškova i nivo utvrđenog rizika;

(xi) obezbjeđuje internu reviziju organa u okviru operativne strukture;

(xii) obezbjeđuje poštivanje zahtjeva u pogledu informacija, javnosti, transparentnosti, vidljivosti i komunikacije na način predviđen članovima 23. i 24. Okvirnog sporazuma.

(c) Organi u okviru operativne strukture u pisanoj formi evidentiraju aranžmane koje formalno sklope između sebe. Rukovodioci tih organa su jasno određeni i odgovorni za dodijeljene zadatke. Korisnik IPA II pomoći im omogućuje da izvrše svoje dužnosti i odgovornosti. Oni odgovaraju rukovodiocu operativne strukture, kada je primjenjivo.

Član 5. Revizorski organ

(1) Korisnik IPA II pomoći obezbjeđuje postojanje revizorskog organa koji je nezavisan od DIPAK-a, DDO-a, upravljačke strukture i operativne(ih) strukture(a) i koji će imati potrebnu finansijsku samostalnost. Postupa sukladno međunarodno prihvaćenim standardima. Rukovodioca revizorskog organa imenuje Korisnik IPA II pomoći. On/a posjeduje odgovarajuću stručnost, znanje i iskustvo u oblasti revizije, kako bi mogao/la obavljati potrebne zadatke.

(2) Revizorski organ obavlja reviziju sistema upravljanja i kontrole, akcija, transakcija i završnih obračuna sukladno međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima i sukladno strategiji za reviziju. Ti standardi mogu biti dopunjeni dodatnim smjernicama i definicijama Komisije.

(3) Pod nadležnošću njegovog rukovodioca, revizorski organ posebno izvršava sljedeće funkcije i preuzima sljedeće odgovornosti:

(a) priprema strategiju revizije jednom u tri godine, na temelju uzorka iz Dodatka G ovom sporazumu koji će se ažurirati jednom godišnje. Strategija revizije sadrži metodologiju revizije, metode uzorkovanja za revizije akcija i transakcija i planiranja revizija. Revizije će imati za cilj provjeru:

(i) kompletnosti, tačnosti i vjerodostojnosti godišnjih finansijskih izvještaja ili izjava i temeljnih godišnjih knjigovodstvenih izvještaja,

(ii) djelotvorno i učinkovito funkcioniranje sistema upravljanja, kontrole i nadgledanja,

(iii) zakonitost i regularnost temeljnih transakcija.

Revizorski organ Komisiji podnosi revizorsku strategiju za naredne tri godine do kraja novembra svake godine, a jedan primjerak dostavlja DDO-u. Kada se sistem zajedničkog upravljanja i kontrole primjenjuje na više od jednog programa, za dotične programe ili akcije može se primijeniti jedna revizorska strategija;

(b) sastavlja i podnosi Komisiji i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, a primjerak dostavlja i DIPAK-u i DDO-u, sljedećih izvještaja i mišljenja:

(i) do 15. marta svake godine, **Godišnje revizorsko mišljenje** sukladno drugoj tački člana 60., stav (5) Finansijske uredbe prema uzorku prikazanom u Dodatku E ovog sporazuma, o godišnjim finansijskim izvještajima ili izjavama i temeljnim knjigovodstvenim izvještajima za prethodnu finansijsku godinu, obuhvaćajući njihovu kompletnost, tačnost i vjerodostojnost, i o funkcioniranju sistema upravljanja, kontrole i nadzora, te zakonitosti i regularnosti temeljnih transakcija,

(ii) do 15. marta svake godine, zajedno sa Godišnjim revizorskim mišljenjem, **Godišnji izvještaj o revizorskoj aktivnosti** prema uzorku iz Dodatka D ovom sporazumu, pružajući zaključke revizija izvršenih sukladno revizorskoj strategiji tokom relevantnog perioda i potkrepljujući Godišnje revizorsko mišljenje. Godišnji izvještaj o revizorskoj aktivnosti prezentira, između ostalog, sve utvrđene nedostatke sistema upravljanja, kontrole i nadzora i sve korektivne mjere koje su poduzeli ili planirali DDO, Državni fond i/ili relevantne operativne strukture,

(iii) **Mišljenje o svakom završnom izvještaju o izdacima** koje je DDO podnio Komisiji za zatvaranje bilo kojeg programa ili bilo kojeg njegovog dijela. Takvo mišljenje će se baviti validnošću zahtjeva za konačnom isplatom i tačnošću finansijskih informacija. Kada je potrebno, Završni izvještaj o revizorskoj aktivnosti potkrepljuje mišljenje. Mišljenje o svakom završnom izvještaju o izdacima sastavlja se prema uzorku iz Dodatka F ovom sporazumu. Revizorski organ dostavlja mišljenje u roku od tri mjeseca od datuma podnošenja relevantnog Završnog izvještaja o izdacima od strane DDO-a;

(c) Dodatni posebni zahtjevi u vezi sa revizorskom strategijom i/ili izvještajima i mišljenjima navedenim u tački b) mogu se predvidjeti u Sektorskom sporazumu ili Sporazumu o finansiranju.

DODATAK B

OKVIR UNUTRAŠNJE KONTROLE

Standardni popis područja i relevantnih zahtjeva sukladno tački (a) stava (3) člana 12.

1. Kontrolno okruženje

(a) Politika etike i integriteta

- demonstriranje posvećenosti organizacije integritetu i etičkim vrijednostima;
- obezbjeđivanje da kultura organizacije koju zahtijeva najviše rukovodstvo bude shvaćena u cijeloj organizaciji;
- obezbjeđivanje postojanja procedura za utvrđivanje i izbjegavanje sukoba interesa.

(b) Nadgledanje zadataka delegiranih podređenima koje vrši uprava

- obezbijediti postojanje procedura i struktura praćenja, uključujući izvještaje podređenih aktera;
- obezbijediti da je odgovornost podržana proaktivnim i kontinuiranim nadzorom.

(c) Uspostavljanje struktura, linija izvještavanja, i ovlaštenja i odgovornosti

- obezbijediti da su strukture definirane i uspostavljene na svim nivoima tako da omoguće ostvarivanje definiranih ciljeva i dodjeljivanje zadataka, odnosno, funkcija subjektima;
- obezbijediti da svi subjekti i pojedinci imaju odgovarajuću pravnu osnovicu i puno zakonsko ovlaštenje za izvršavanje dodijeljenih zadataka i funkcija;
- obezbijediti postojanje linija izvještavanja u okviru i između subjekata, kojima se garantira potrebni protok informacija u svrhu upravljanja aktivnostima svakog subjekta i omogućava odgovornost za sve nivoe organizacije;
- obezbijediti da su ovlaštenje i stepen odgovornosti definirani i dodijeljeni na temelju demonstrirane stručnosti i dodijeljenih zadataka:

(i) Više rukovodstvo – zadržava ovlaštenje za donošenje značajnih odluka, pregleda zadatke rukovodstva, donosi direktive i smjernice i uspostavlja kontrolu kako bi se omogućilo rukovodstvu i drugom osoblju da shvati i izvrši svoje odgovornosti u pogledu interne kontrole,

(ii) Rukovodstvo – usmjerava i olakšava izvršenje direktiva i uputstava višeg rukovodstva na relevantnom nivou subjekta,

(iii) Osoblje – shvaća standarde postupanja subjekta, rizike procijenjene u odnosu na ciljeve i relevantne kontrolne aktivnosti na svojim nivoima, očekivani protok informacija i komunikacije, te aktivnosti praćenja relevantne za ostvarivanje njihovih ciljeva,

(iv) Eksterni pružaoci usluga – poštuju obim ovlaštenja i odgovornosti za sve angažirane osobe koje nisu zaposlenici, onako kako odredi rukovodstvo,

(d) Planiranje osoblja, angažiranje, zadržavanje, obuka i ocjenjivanje

- obezbijediti da na svim nivoima postoji odgovarajući broj i kvalitet osoblja, u cilju ostvarivanja ciljeva;
- obezbijediti da niti jedan uposlenik nije u nedoumici po pitanju svojih odgovornosti u vezi sa ostvarivanjem postavljenih ciljeva;
- obezbijediti ažuriranost izjava o nadležnosti, opisa poslova, itd., te da su svi uposlenici upoznati s njima;
- obezbijediti da je određeno osoblje na „osjetljivim radnim mjestima" i da se vrše odgovarajuće kontrole (uključujući, kada je potrebno, politike rotiranja) „osjetljivih radnih mjesta".

(e) Odgovornost za dodijeljene zadatke i odgovornosti

- uspostavljanje mjerenja učinka, poticaja i drugih primjerenih nagrada na svim nivoima u odnosu na ostvarivanje ciljeva;
- obezbjeđivanje redovne procjene učinka osoblja na svim nivoima i obavljanje odgovarajućeg praćenja, na primjer, u smislu nagrađivanja ili disciplinskih mjera;
- obezbjeđivanje da u organizaciji postoji pozitivni pritisak u svrhu ostvarivanja ciljeva i da se izbjegava negativni pritisak, na primjer, u smislu nerealnih ciljeva rada ili kontradiktornih ciljeva.

2. Upravljanje rizikom

(a) Postavljanje ciljeva

- obezbijediti da su ciljevi postavljeni na svim nivoima i dovoljno jasni da omoguće identificiranje i procjenu rizika u vezi sa ciljevima;
- obezbijediti da *operativni ciljevi* pruže jasan fokus kako bi se omogućilo doznačavanje potrebnih resursa za ostvarivanje željenih ciljeva rada;
- obezbijediti da *eksterni i interni ciljevi izvještavanja* obuhvate aspekte pouzdanosti, pravovremenosti i transparentnosti izvještaja;
- obezbijediti da *ciljevi u smislu poštivanja zakona* odražavaju situaciju u kojoj se sve aktivnosti vrše sukladno važećim pravilima i propisima.

(b) Utvrđivanje postojanja rizika, procjena i reagiranje

- obezbijediti sveobuhvatno utvrđivanje rizika na svim nivoima, te da određivanje rizika obuhvaća sve značajne interne i eksterne faktore za dati subjekt;
- obezbijediti provođenje odgovarajuće procjene rizika, nakon utvrđivanja postojanja rizika, uključujući procjenu vjerovatnoće i utjecaja utvrđenih rizika;
- obezbijediti da uprava definira i na odgovarajući način odreagira na utvrđene i procijenjene rizike u svrhu ublažavanja svakog negativnog utjecaja na ostvarivanje ciljeva.

(c) Rizik od prevare

- obezbijediti da se mogućnost za prevaru i nepravilnosti uzme u obzir prilikom procjene rizika za ostvarivanje ciljeva;
- obezbijediti da se nepravilnosti uočene na nižem nivou u organizaciji na odgovarajući način prijave i prate, uključujući zaštitu za „zvizdače".

(d) Utvrđivanje i procjena promjena koje utječu na sistem internih kontrola

- obezbijediti da uprava identificira i procijeni važne promjene, i interno i eksterno, koje mogu utjecati na učinkovitost internih kontrola i imati utjecaj na ostvarivanje ciljeva organizacije.

3. Kontrolne aktivnosti

(a) Odabir i razvoj kontrolnih aktivnosti

- obezbijediti na svim nivoima organizacije utvrđivanje i razvijanje kontrolnih aktivnosti koje doprinose ublažavanju rizika za ostvarivanje ciljeva;
- obezbijediti da jedan rukovodilac bude odgovoran za sve aspekte transakcije u slučajevima preuzimanja obaveza ili plaćanja prema trećim stranama;
- obezbijediti da kontrolne aktivnosti, između ostalog, uključe sljedeće:

(i) prije odobrenja transakcije, aspekte te transakcije treba provjeriti najmanje jedan uposlenik, osim onog/onih koji je inicirao tu transakciju. Za isti spis, ista osoba ne može i inicirati i vršiti provjeru (načelo četvero očiju),

(ii) pravila za svaku vrstu poziva na učestvovanje u postupku za nabavku i dodjelu granta, koja pružaju odgovarajući pravni okvir za sve takve procese preuzimanja obaveza,

(iii) procedure, uključujući kontrolne liste, za svaki poziv na učestvovanje u postupku za nabavku i dodjelu granta (npr. tehničke specifikacije, odbori za procjenu, izvještavanje o iznimkama, itd.), kojima se obezbjeđuje da svaki uposlenik ima jasnu predstavu o svojim odgovornostima u tim oblastima,

(iv) pravila i postupci u vezi sa objavljivanjem kojima se obezbjeđuje ispunjavanje zakonskih uslova,

(v) procedure plaćanja, uključujući procedure za potvrđivanje prijenosa i/ili uslovi prihvatljivosti, „na licu mjesta" kada je potrebno, obezbjeđujući da se plaćanja vrše samo na temelju opravdanih zahtjeva za plaćanje koji ispunjavaju sve ugovorene uslove,

(vi) procedure za praćenje prijenosa sufinansiranja kojima se obezbjeđuje ispunjavanje zakonskih uslova,

(vii) budžetske procedure kojima se obezbjeđuje raspoloživost sredstava u svim slučajevima u kojima se garantira da organizacija može ispuniti svoje ugovorne obaveze,

(viii) procedure za kontinuitet operacija kojima se obezbjeđuje utvrđivanje značajnih rizika za kontinuitet (npr. u vezi sa gubitkom podataka, odsutnost osoba, itd.) i postojanje planova za vanredne situacije,

(ix) računovodstvene postupke kojima se obezbjeđuje kompletno, tačno i transparentno računovodstvo koje slijedi međunarodno prihvaćena računovodstvena načela,

(x) postupke sravnjenja kojima se obezbjeđuje da se, kada je potrebno, vrši sravnjivanje računovodstvenih bilansa prema informacijama treće strane,

(xi) izvještavanje o iznimkama, između ostalog, iznimkama od standardnih procedura odobrenim na odgovarajućem nivou, neodobrenim iznimkama i propustima kontrole kad god se ustanove, kojim se obezbjeđuje da se odstupanje od uobičajene prakse uvijek evidentira i unosi u knjige, te kontrolira na odgovarajućim nivoima,

(xii) procedure arhiviranja kojima se obezbjeđuje dostupnost dokumenata za kontrolu kroza sve potrebne periode tokom kojih moraju biti čuvani,

(xiii) podjelu dužnosti, čime se obezbjeđuje da se različiti zadaci tokom trajanja neke operacije dodjeljuju različitom osoblju kako bi se obezbijedile automatske unakrsne kontrole.

(b) Sigurnosne kontrolne aktivnosti

- obezbijediti postojanje odgovarajućih sigurnosnih procedura (IT i drugo) za čuvanje imovine i podataka od neovlaštenih kontakata i fizičkog oštećenja;
- obezbijediti postojanje odgovarajućih prava pristupa, u smislu i fizičkog i elektronskog pristupa na svim nivoima.

(c) Politike i procedure u vezi sa kontrolnim aktivnostima

- obezbijediti postojanje pisanih politika i procedura kojima se utvrđuje ono što se očekuje na svim nivoima i preciziraju detaljne akcije;
- obezbijediti postojanje jasnih obaveza i odgovornosti za izvršenje kontrolnih aktivnosti;
- obezbijediti da politike i procedure obuhvate tempiranje kada kontrolna aktivnost i svaka korektivna aktivnost treba biti izvršena;
- obezbijediti da u izvršenju kontrolne aktivnosti pitanja za koja je utvrđeno da trebaju biti praćena budu propisno istražena i da se u vezi s njima poduzela potrebna korektivna akcija;
- obezbijediti da kontrolnu aktivnost vrši stručno osoblje, sa stalnim fokusom na rizike koje ta aktivnost treba ublažiti;
- obezbijediti da rukovodstvo i više rukovodstvo, kada je potrebno, periodično

preispituje politike i procedure i s njima povezane kontrolne aktivnosti radi kontinuirane relevantnosti i učinkovitosti.

4. Informacije i komunikacija

(a) Informacije kao podrška funkcioniranju internih kontrola

- obezbijediti na svim nivoima postojanje procesa za utvđivanje informacija koje su potrebne i očekivane u svrhu podrške funkcioniranju drugih komponenata interne kontrole i ostvarivanja ciljeva organizacije;
- obezbijediti pribavljanje informacija iz svih relevantnih izvora, uključujući interne i eksterne izvore;
- obezbijediti da se informacije dobiju iz relevantnih izvora i obrade u smislene, primjenjive informacije u cilju ispunjavanja definiranih zahtjeva u pogledu informacija;
- obezbijediti da je pružena informacija pravovremena, aktuelna, tačna, validna, kompletna, dostatna, dostupna, zaštićena i provjerljiva, te zadržana kako bi se koristila u ocjeni internih kontrola i ostvarivanja ciljeva.

(b) Interna komunikacija

- obezbijediti postojanje procesa za dostavljanje potrebnih informacija kako bi se omogućilo svim uposlenicima, uključujući rukovodstvo, da shvate i izvrše svoje odgovornosti po pitanju interne kontrole;
- obezbijediti postojanje komunikacije između višeg rukovodstva i drugih nivoa organizacije tako da više rukovodstvo dobije informacije potrebne za ispunjavanje njegove uloge u pogledu ciljeva organizacije;
- obezbijediti postojanje odvojenih kanala komunikacije, kao što su hitne linije (*hotlines*) „zvizdača“, koji služe kao mehanizam zaštićen od propusta, kojima se omogućuje anonimna ili povjerljiva komunikacija kada standardni kanali nisu u funkciji ili su neučinkoviti;
- obezbijediti da izabrani način komunikacije uzme u obzir tajming, primaoca i karakter informacije.

(c) Eksterna komunikacija

- obezbijediti postojanje procesa za dostavljanje potrebnih informacija u relevantnom formatu i pravovremeno za eksterne strane, uključujući Europsku komisiju, Europski sud revizora, itd.;
- obezbijediti kanale za dolazeću komunikaciju kojima se dostavljaju informacije od vanjskih strana koje svim nivoima organizacije, uključujući više rukovodstvo, pružaju relevantne informacije;
- obezbijediti da relevantne informacije eksternih strana, uključujući Europsku komisiju, Europski sud revizora, itd. stignu do relevantnih nivoa organizacije, uključujući više rukovodstvo;
- obezbijediti postojanje odvojenih kanala komunikacije, npr. u slučaju potkazivanja ili „zvizdača“, kojima se omogućuje anonimna i povjerljiva komunikacija sve do nivoa višeg rukovodstva;
- obezbijediti da izabrani način komunikacije uzme u obzir tajming, primaoca i karakter informacije, kao i zakonske i regulatorne zahtjeve i očekivanja.

5. Praćenje okvira unutrašnje kontrole[21]

(a) Tekuće i posebno praćenje

- obezbijediti postojanje tekućeg i posebnog praćenja kojim se obezbjeđuje prisutnost i funkcioniranje komponenata interne kontrole na svim nivoima;
- obezbijediti da više rukovodstvo dobije rezultate funkcioniranja njegovog sistema na nižim nivoima;
- obezbijediti da tekuće praćenje vrši nadležno rukovodstvo na nivou svakog subjekta u organizaciji;
- obezbijediti da redovno konkretno praćenje obavlja funkcija interne revizije kako bi višem rukovodstvu omogućila nezavisnu kontrolu sistema na nižim nivoima.

(b) Procjena, evidentiranje i dostavljanje informacija o nedostacima utvrđenim internom kontrolom

- obezbijediti da nadležno rukovodstvo i po potrebi više rukovodstvo procijeni rezultate tekućeg i posebnog praćenja;
- obezbijediti da se o nedostacima informiraju strane odgovorne za poduzimanje korektivnih mjera, te više rukovodstvo, ako je potrebno;
- obezbijediti da rukovodstvo i po potrebi više rukovodstvo prati da li se nedostaci rješavaju na odgovarajući način i u postavljenim rokovima.

[21]Kroz aktivnost praćenja procjenjuje se da li su kontrole u okviru svake od pet komponenata interne kontrole prisutne i u funkciji kako je planirano, pri čemu se kontrolnom aktivnošću reagira na konkretne rizike. Unutar organizacije, nadzor kroz linijsko upravljanje mogao bi biti razmotren kao kontrolna aktivnost i pregled, na primjer, pomoću funkcije kontrole kvaliteta kao aktivnosti praćenja.

DODATAK C

Model Izjave o upravljanju[22]

Ja, niže potpisani/na (*prezime, ime, zvanje ili funkcija*), Državni dužnosnik za ovjeravanje iz Bosne i Hercegovine, za program (*naziv programa, CCI*) utemeljen na provedbi (*naziv programa*) tokom godine (*godina*) prema vlastitoj prosudbi i svim informacijama kojima raspolažem, uključujući rezultate moga izravnog nadzora i rada interne revizije. Također, na temelju revizija i kontrola u vezi sa izdacima uključenim u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji tokom godine (*godina*), i s obzirom na moje obaveze proistekle iz Provedbene uredbe Komisije(EU) br. 447/2014 i posebno člana 9. te uredbe,

izjavljujem sljedeće:

- informacije iz godišnjih finansijskih izvještaja ili izjava pravilno su predočene, kompletne su i tačne sukladno članu 23., stav (1), tačka b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014;

- izdaci uneseni u Godišnje finansijske izvještaje ili izjave nastali su u planirane svrhe, sukladno Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 447/2014 i načelu dobrog finansijskog upravljanja[23];

- sistem upravljanja i kontrole[24] koji je uspostavljen radi programa, pruža dovoljno garancija u pogledu zakonitosti i regularnosti temeljnih transakcija.

- nadgledao/la sam rad sistema interne kontrole[25] u vezi sa provedbom IPA II pomoći i Sporazuma o finansiranju [ref. SF).

Potvrđujem da su nepravilnosti ustanovljene u završnim izvještajima o reviziji i kontroli u vezi sa finansijskom godinom sukladno članu 5., stav (2) Dodatka A Okvirnog sporazuma obrađene na odgovarajući način sukladno članu 2., stav (4), tačka (g) Okvirnog sporazuma. Kada je potrebno, odgovarajuće daljnje aktivnosti date su u vezi sa nedostacima u sistemu upravljanja i kontrole, prijavljenim u tim izvještajima ili i dalje traju u pogledu sljedećih potrebnih korektivnih mjera.....(ako je potrebno, navesti koje korektivne mjere se još uvijek primjenjuju na datum potpisivanja ove izjave).

Također potvrđujem da su troškovi koji podliježu stalnoj ocjeni zakonitosti i regularnosti isključeni iz izjave o troškovima i finansijskih izvještaja do zaključenja procjene, radi eventualnog uključivanja

[22]Na temelju člana 9. stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

[23] Načelo dobrog finansijskog upravljanja obuhvaća načela privrede, djelotvornost i učinkovitost. Načelo privrede zahtijeva da se resursi koji se koriste pravovremeno stave na raspolaganje, da su odgovarajuće količine i kvaliteta i najpovoljnije cijene. Načelo djelotvornosti odnosi se na najbolji odnos između angažiranih resursa i ostvarenih rezultata. Načelo učinkovitosti odnosi se na ostvarenje konkretnih ciljeva postavljenih u svrhu ostvarivanja planiranih rezultata. (Član 30. Uredbe (EU, EURATOM) br. 966/2012)

[24] Strukture i organi vlasti navedeni u članu 7., stav (I) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 koje uspostavi Korisnik IPA II pomoći i rukovodeća struktura navedena u članu 7., stav (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 koju uspostavi DDO.

[25] Operativna struktura i rukovodeća struktura.

u zahtjev za plaćanje u narednoj godini.

Nadalje, potvrđujem da učinkovite i razmjerne mjere protiv prevara postoje i odnose se na utvrđene rizike, te da ja nisam upoznat/a sa bilo kakvim neotkrivenim pitanjem u vezi sa provedbom programa koje bi moglo naškoditi ugledu ili finansijskom interesu Unije.

(Mjesto i datum izdavanja)

_____

Potpis

(Ime i službeno zvanje ili funkcija Državnog dužnosnika za ovjeravanje)

DODATAK D

Model Godišnjeg izvještaja o aktivnostima revizije[1]

upućenog

- Europskoj komisiji – Generalni direktorat
- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

1.1 Pojedinosti o nadležnom revizorskom organu i drugim organima uključenim u pripremu izvještaja.

1.2 Referentni period (odnosno, godina) i obim revizija (uključujući izdatke prijavljene Komisiji za odnosnu godinu).

1.3 Utvrđivanje područja sektora/politike obuhvaćenog/ih izvještajem, i njegove/njihove operativne strukture i rukovodeće strukture.

1.4 Opis koraka poduzetih u pripremi izvještaja i iznošenja revizorskog mišljenja.

2. SUŠTINSKE PROMJENE U SISTEMIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

2.1 Pojedinosti o svim suštinskim promjenama u sistemima upravljanja i kontrole, i potvrda usaglašenosti s članom 7. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, na temelju revizije izvršene od strane revizorskog organa sukladno članu 12. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

2.2 Navesti datume početka primjene ovih izmjena, datume izvještavanja o promjenama u revizorskom organu, te utjecaj tih promjena na revizorski rad.

3. IZMJENE REVIZORSKE STRATEGIJE

3.1 Pojedinosti o svim izvršenim ili predloženim promjenama u strategiji revizije, te o razlozima za nastanak tih promjena. Posebno navesti svaku izmjenu u metodi uzorkovanja koja se primjenjuje u reviziji operacija (vidjeti niže navedeni stav 5).

3.2 Revizorski organ razlikuje izmjene izvršene ili predložene u kasnijem stadiju, koje ne utječu na rad izvršen tokom referentnog perioda i izmjene izvršene tokom referentnog perioda koje utječu na revizorski rad i rezultate.

[1] Na temelju člana 12., stav (3) Provedbene uredbe komisije (EU) br. 447/2014

Uključiti samo izmjene uspoređene sa ranijom verzijom strategije za reviziju.

4. REVIZIJE SISTEMA

4.1 Pojedinosti o organima koji su izvršili revizije sistema, uključujući samo revizorski organ.

4.2 Tabela sažetka izvršenih revizija, uz navođenje organa/tijela koja su podvrgnuta reviziji, procjene ključnih zahtjeva za svaki organ/tijelo, obuhvaćenih pitanja[2] i usporedbe sa planiranom revizijom. Sažetak obuhvaća program (naziv i CCI), organ/tijelo koje je izvršilo revizije sistema, datum revizije, obim revizije uključujući obim ograničenja i organe/tijela podvrgnuta reviziji. U ovom odjeljku su prikazane horizontalne tematske revizije.

Period obuhvaćen revizijom	**1. Program (CCI i naziv)**	**2.Revizorski organ[3]**	**3. Organ/i podvrgnut/i reviziji**	**4. Datum revizije [4]**	**5. Obim revizije [5]**	**6. Glavni nalazi i zaključci**	**7. Problemi sistemskog karaktera i poduzete mjere**	**8. Procijenjeni i finansijski utjecaj (ako je primjenjivo)**	**9. Stanje praćenja (završeno/ili ne)**

4.3 Opis osnovice za odabir revizija u kontekstu revizorske strategije. Upućivanje na revizorsku strategiju koja se posebno primjenjuje na metodologiju procjene rizika i rezultate koji vode uspostavljanju plana revizije posebnih sistema. U slučaju da je izvršeno ažuriranje procjene rizika, to je opisano u gore navedenoj tački 3. koja obuhvaća izmjene revizorske strategije.

4.4 Ako je potrebno, pored gore navedene tabele, naredni odjeljak može sadržavati dodatne pojedinosti u vezi sa sljedećim:

4.4.1 Opis glavnih nalaza i zaključaka izvršene revizije sistema upravljanja i kontrole i njihovog funkcioniranja, uključujući dostatnost provjera u okviru upravljanja, postupke izdavanja potvrda i revizorski trag, adekvatno odvajanje funkcija i poštivanja zahtjeva i politika Unije, i

4.4.2 Pojedinosti o tome da li se smatralo da je bilo koji ustanovljeni problem sistemske prirode, i detalji o poduzetim mjerama, uključujući kvantifikaciju nepravilnih izdataka i svaku povezanu finansijsku ispravku.

4.5 Opis (kada je potrebno) konkretnih nedostataka u vezi sa upravljanjem finansijskim

[2] Ova pitanja trebaju odgovarati pitanjima navedenim u revizorskoj strategiji (ali ne isključivo njima), kao što su kvalitet provjera upravljanja, uključujući onu u vezi sa poštivanjem propisa o javnoj nabavci, propisa o državnoj pomoći, okolišnih zahtjeva, jednakih prilika, primjenu instrumenata finansijskog inženjeringa, učinkovitost IT sistema, izvještavanja o plaćanju i povratu, provedbi procjene rizika od prevara; pouzdanost podataka u vezi sa pokazateljima i glavnim događajima i napredovanju programa u ostvarivanju ciljeva.
[3] Pozivanje na organe koji su izvršili revizije sistema, uključujući samo revizorski organ.
[4] Datum revizije sprovedene na terenu.
[5] Organi podvrgnuti reviziji, horizontalna tematska revizija, ograničenja djelokruga,....

instrumentima, koji su otkriveni tokom revizija sistema i popratne aktivnosti državnih organa u cilju rješavanja tih nedostataka.

4.6 Nivo uvjeravanja pribavljenog nakon revizija sistema (nizak/prosječan/visok) i opravdanje.

5. REVIZIJE UZORAKA TRANSAKCIJA

5.1 Organi/tijela koja su izvršila revizije uzoraka, uključujući samo revizorski organ.

5.2 Opis primijenjene metodologije uzorkovanja i informacija o tome da li je ta metodologija usklađena sa strategijom revizije.

5.3 Utvrđivanje parametara korištenih za statističko uzorkovanje, stepen materijalnosti, stepen pouzdanosti, primijenjena stopa očekivane pogreške, izračun potrebnog uzorka i intervala, jedinica uzorkovanja, broj jedinica uzorkovanja u populaciji, broj jedinica uzorkovanja koje su stvarno podvrgnute reviziji.

5.4 Sravnjivanje izdataka prijavljenih Komisiji u finansijskoj godini sa uzorkovanim izdacima. Sravnjujuće stavke obuhvaćaju negativne stavke kada su u finansijskoj godini izvršene finansijske korekcije, kao i razlike između iznosa prijavljenih u eurima i iznosa u nacionalnoj valuti, kada je relevantno.

5.5 Kada postoje negativne stavke, potvrda da je s njima postupano kao sa odvojenom populacijom.

5.6 U slučaju primjene nestatističkog uzorkovanja, navesti razloge za primjenu metode sukladno članu 12., stav (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, procenat akcija/operacija/izdataka pokrivenih kroz reviziju, poduzetih koraka kako bi se obezbijedila nasumičnost odabira uzorka (i njegova reprezentativnost) i obezbijediti dostatnu veličinu uzorka čime se omogućuje revizorskom organu da sastavi validno Revizorsko mišljenje. Projicirana stopa pogreške također se izračunava u slučaju nestatističkog uzorkovanja.

5.7 Tabela sažetka (vidjeti ispod) rasčlanjenog, kada je potrebno, po programu u kojoj se navodi prihvatljivi izdatak prijavljen Komisiji tokom godine, iznos izdataka podvrgnutih reviziji i procenat izdataka podvrgnutih reviziji u odnosu na ukupne prihvatljive izdatke prijavljene Komisiji za posljednju godinu, kao i ukupni broj jedinica uzorkovanja u populaciji i broj jedinica uzorkovanja stvarno podvrgnutih reviziji u cilju dobijanja slučajnog uzorka.

Informacije u vezi sa slučajnim statističkim uzorkom razlikuju se od informacija u vezi sa drugim uzorcima, ako je primjenjivo (npr. komplementarni uzorci temeljeni na riziku).

5.8 Analiza glavnih rezultata revizija (stavke uzorka izabrane i podvrgnute reviziji, zajedno sa odnosnim iznosom i vrstama[6] pogreške po operaciji), kao i priroda[7] pronađenih pogrešaka, suštinski uzroci i predložene korektivne mjere, uključujući ublažavanje tih pogrešaka ubuduće.

[6] Nasumično, sistematično, iznimno.
[7] Na primjer: prihvatljivost, javna nabavka, državna pomoć.

5.9 Pojedinosti o najvjerovatnijoj stopi pogreške (ukupna stopa pogrešaka[8]) i, u slučaju primjene metode statističkog uzorkovanja, gornja granica stope pogrešaka kao reuzultat revizija operacija, i iznos otkrivenih nepravilnih izdataka i stopa pogrešaka kao rezultat revizije slučajnog uzorka.

5.10 Usporedba ukupne stope pogrešaka sa određenim stepenom materijalnosti, da bi se utvrdilo da li je populacija pogrešno navedena ili ne. Ako jeste, analizirati značaj ukupne stope pogreške za Revizorsko mišljenje i izvijestiti o preporučenim korektivnim mjerama.

5.11 Korekcije u vezi sa tekućom godinom koje izvrši operativna struktura/rukovodeća struktura prije podnošenja završne izjave o troškovima i finansijskih izvještaja Komisiji i koje su rezultat revizija operacija[9], uključujući paušalne ili pretpostavljene korekcije.

5.12 Rezidualna ukupna stopa pogrešaka[10] nakon provedbe gore navedenih korekcija i značaj za Revizorsko mišljene.

5.13 Informacije o rezultatima revizije komplementarnog (npr. temeljenog na riziku) uzorka, ako postoji.

5.14 Informacije o praćenju nepravilnosti, uključujući reviziju ranije prijavljenih rezidualnih stopa pogrešaka, kao rezultat svih naknadnih korektivnih akcija.

5.15 Pojedinosti o tome da li su neki utvrđeni problemi smatrani sistemskim, i poduzete mjere, uključujući kvantificiranje nepravilnih izdataka i sve relevantne finansijske korekcije.

5.16 Opis (kada je potrebno) posebnih nedostataka ili nepravilnosti u vezi sa finansijskim instrumentima. Kada je potrebno, ukazivanje na stopu pogreške u uzorku u vezi sa finansijskim instrumentima podvrgnutim reviziji.

5.17 Analiza glavnih rezultata revizija negativnih stavki, uključujući zaključke o tome da li negativne stavke koje su podvrgnute reviziji odgovaraju odlukama zemlje ili Komisije, i da li su usaglašene s iznosima unesenim u konta isplaćenih i primljenih iznosa tokom godine i iznosa koji trebaju biti vraćeni na kraju godine.

5.18 Zaključci izvedeni iz rezultata revizija u pogledu učinkovitosti sistema upravljanja i kontrole.

6. REVIZIJE GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA/ZAVRŠNIH RAČUNA/GODIŠNJIH OBRAČUNA

6.1 Navođenje organa/tijela koja su izvršila revizije godišnjih finansijskih izvještaja/završnih računa/godišnjih obračuna.

6.2 Opis revizorskog pristupa primijenjenog za provjeru elemenata godišnjih finansijskih

[8] Kako je definirano u članu 28., stav (14) Uredbe Komisije o delegiranju (EU) br. 480/2014.
[9] Ovo se odnosi i na korekcije jedinica uzorka podvrgnutog kontroli i na korekcije primijenjene kao rezultat ukupne stope pogrešaka.
[10] Ukupne pogreške minus pogreške predviđene stavom 5.11 podijeljene sa ukupnim stanovništvom.

izvještaja ili završnih računa/godišnjih obračuna definiran članom 12., stav (2) i članom 23., stav (1), tačka (b) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

6.3 Ukazivanje na zaključke izvedene iz rezultata revizija u pogledu kompletnosti, tačnosti i vjerodostojnosti Izjave o izdacima i finansijskih izvještaja, uključujući ukazivanje na izvršene finansijske korekcije koje su prikazane u Izjavi o izdacima i finansijskim izvještajima, kao naknadna aktivnost proistekla iz rezultata revizije transakcija/operacija.

6.4 Ukazivanje na to da li su neki utvrđeni problemi smatrani sistemskim, i poduzete mjere.

7. PRAĆENJE REVIZORSKE AKTIVNOSTI IZ RANIJIH GODINA

7.1 Informacije o dodatnim aktivnostima u vezi sa neispunjenim preporukama i o praćenju rezultata revizija sistema i revizija transakcija/operacija (uključujući revizije izvršene u vezi sa komplementarnim uzorkom) iz ranijih godina.

7.2 Naknadna dešavanja koja utječu na ranije mišljenje i raniji Godišnji izvještaj o revizorskoj aktivnosti iz člana 12., stav (3) Provedbenog propisa Komisije (EU) br. 447/2014.

8. OSTALE INFORMACIJE

8.1 Informacije o prijavljenoj prevari i sumnjama na prevaru, te o poduzetim mjerama.

8.2 Naknadna dešavanja nastala nakon podnošenja Izjave o izdacima i finansijskih izvještaja a prije dostavljanja Komisiji Godišnjeg izvještaja o revizorskoj aktivnosti iz člana 12., stav (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, i razmotrena prilikom utvrđivanja nivoa uvjeravanja i mišljenja od strane revizorskog organa.

8.3 Svaka druga informacija koju revizorski organ smatra relevantnom i važnom za dostavljanje Uniji, posebno da opravda Revizorsko mišljenje, iznosi se u ovom odjeljku.

9. UKUPNI NIVO UVJERAVANJA

9.1 Pojašnjenje o načinu dobijanja ukupnog nivoa uvjeravanja o pravilnom funkcioniranju sistema upravljanja i kontrole iz kombinacije rezultata revizija sistema i revizija operacija.

9.2 Kada ukupna stopa pogrešaka u vezi sa izdacima prijavljenim u zahtjevima za plaćanje u jednoj godini prelazi materijalni nivo, analizirati njezin značaj i procijeniti da li to ukazuje na ozbiljan problem(e) u funkcioniranju relevantnog sistema upravljanja i kontrole tokom godine. Kada je relevantno, uzeti u obzir rezultate neke druge revizije u državi ili Komisiji u vezi s tom godinom.

9.3 Procjena potrebne korektivne akcije iz sistemske i finansijske perspektive.

9.4 Procjena svih relevantnih naknadno izvršenih usaglašavanja i korektivnih akcija kao finansijskih korekcija uključenih u Izjavu o izdacima i finansijskim izvještajima i procijeniti rezidualnu stopu pogrešaka i potrebu za bilo kakvim dodatnim korektivnim mjerama iz sistemske i finansijske perspektive.

10. TABELA PRIJAVLJENIH TROŠKOVA I REVIZIJE UZORKA

			A	B		C	D	E		F	G	H=F-G	GI	JH
Fond	Referenca (CCI)	Program	Izdaci prijavljeni Komisiji u vezi sa datom godinom[1]	Izdaci u vezi sa finansijskom godinom podvrgnutom reviziji zbog slučajnog uzorka		Ukupan broj jedinica u populaciji	Broj jedinica za odabir uzorka za biranje slučajnog uzorka	Broj i procenat (stopa pogrešaka) nepravilnih izdataka u slučajnom uzorku[2]		Ukupno projicirana stopa pogrešaka	Ispravke kao rezultat ukupne stope pogrešaka	Rezidualna ukupna stopa pogrešaka	Ostali izdaci podvrgnuti reviziji[3]	Iznos nepravilnih izdataka u drugom uzorku izdataka
				Iznos[4]	%[5]			Iznos	%					

[1] Ova kolona odgovara "ukupnom iznosu prihvatljivih izdataka unesenih u knjigovodstvene sisteme rukovodeće strukture koja je uključena u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji. Izdaci trebaju odgovarati bruto izdacima uključenim u potraživanja plaćanja koja su prijavljena u vezi sa tom godinom, prije bilo kakvih korekcija izvršenih kao rezultat rada revizorskog organa za istu godinu.

[2] Kada slučajni uzorak obuhvaća više od jednog fonda ili programa, pružaju se podaci i procenat (stopa pogreške) nepravilnih izdataka za ukupni uzorak i ne mogu se pružiti samo na razini programa/fonda.

[3] Izdatak iz komplementarnog uzorka i izdatak za slučajni uzorak koji nije u referentnoj godini (iznos).

[4] Iznos izdataka podvrgnutih reviziji.

[5] Procenat izdataka podvrgnutih reviziji u vezi sa izdatkom prijavljenim Komisiji u referentnoj godini.

DODATAK E

Model Godišnjeg revizorskog mišljenja[1]

upućenog

- Europskoj komisiji – Generalni direktorat
- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

Ja, niže potpisani/a, rukovodilac revizorskog organa (*Korisnik IPA II pomoći*), nezavisan/na u smislu člana 12., stav (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, proveo/la sam revizorske postupke u vezi sa funkcioniranjem sistema upravljanja i kontrole na uzorku prijavljenih izdataka i finansijskih izvještaja sastavljenih od strane i pod odgovornošću Državnog dužnosnika za ovjeravanje (DDO) sukladno članu 7., stav (2) i članu 11. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, po pitanju programa.....[naziv programa, broj CCI] (u daljnjem tekstu: „program"), u cilju iznošenja Revizorskog mišljenja sukladno članu 12., stav (3) i članu 23., stav (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014. Ovo revizorsko mišljenje zadovoljava sljedeće standarde ..... [navesti međunarodne revizorske standarde koji su ispoštovani].

Također sam ocijenio/la konzistentnost Izjave o upravljanju koju je sastavio Državni dužnosnik za ovjeravanje (DDO) sukladno članu 9. stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, sa ovim revizorskim radom.

OBIM REVIZIJE

Revizija u vezi sa programom izvršena je prema strategiji revizije, uzimajući u obzir međunarodno prihvaćene revizorske standarde, u odnosu na godinu (*godina*), i navedena je u priloženom Godišnjem izvještaju o revizorskoj aktivnosti sukladno članu 12,. stav (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

Ili:
Obim revizije nije ograničen.

Ili:
Obim revizije je ograničen sljedećim faktorima:
(a)...
(b)...
(c) itd.

[1]Na temelju člana 12., stav (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

[Navesti svako ograničenje obima revizije, na primjer, svaki nedostatak potkrepljujuće dokumentacije, predmete u sudskom postupku, te iz niže navedenog odjeljka Mišljenje sa kvalifikacijom, procjenu iznosa izdataka i doprinosa Unije izloženih utjecaju, i utjecaj obima ograničenja na Revizorsko mišljenje.]

MIŠLJENJE

POUZDANOST GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ILI ZAVRŠNIH RAČUNA /GODIŠNJIH OBRAČUNA

Ili:
(Mišljenje bez kvalifikacije)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- Izjava o izdacima i finansijski izvještaji sadrže istinit i ispravan prikaz,

Po mom mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave.

Ili:
(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjerenje da:

- Izjava o izdacima i finansijski izvještaji sadrže istinit i ispravan prikaz,

osim u vezi sa sljedećim: .....[2]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara ..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.
Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija ..... [iznos u eurima i %].

Po mom mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, ili:

Po mom mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećim aspektima:.....

Ili:
(*Negativno mišljenje*)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

[2]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti organ ili organe i aspekt(e) njihovih sistema koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.

- Izjava o izdacima i finansijski izvještaji ne sadrže istinit i ispravan prikaz.

Ovo negativno mišljenje temelji se na .....[3]

Po mom mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećim aspektima:.....

[Revizorski organ može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[4]]

ZAKONITOST I REGULARNOST IZDATAKA I FUNKCIONIRANJE SISTEMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

Ili:
(Mišljenje bez kvalifikacije)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- je izdatak za koji se traži naknada od Komisije zakonit i regularan,

- postojeći sistemi upravljanja i kontrole pravilno funkcioniraju.

Po mom mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave.

Ili:
(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- je izdatak za koji se traži naknada od Komisije zakonit i regularan,

- postojeći sistemi upravljanja i kontrole pravilno funkcioniraju,

osim u vezi sa sljedećim (pojasniti o kojem gore navedenom aspektu(ima) se radi): .....[5]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara ..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.

[3]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti za svaki organ i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.
[4]Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizorskog organa.
[5]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti organ ili organe i aspekt(e) njihovih sistema koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.

Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija ..... [iznos u eurima i %].

Po mom mišljenju, izvršena revizija nije dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, ili:

Po mom mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećim aspektima:.....

Ili:
(*Negativno mišljenje*)

Na temelju gore navedenih revizorskih procedura i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- izdatak za koji se traži naknada od Komisije nije zakonit i regularan,

- postojeći sistemi upravljanja i kontrole nepravilno funkcioniraju.

Ovo negativno mišljenje temelji se na .....[6]

Po mom mišljenju, izvršena revizija je dovela u sumnju uvjeravanja iznesena u izjavi uprave, u sljedećim aspektima:.....

[Revizorski organ može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[7]]

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis
(Naziv i službeno zvanje ili funkcija određenog rukovodioca revizorskogorgana)

[6]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti za svaki organ i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.
[7]Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizorskog organa.

DODATAK F

Model Revizorskog mišljenja o Završnom izvještaju izdataka[1]

upućenog

- Europskoj komisiji – Generalni direktorat
- Vijeću ministara Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom IPA koordinatoru (DIPAK) iz Bosne i Hercegovine
- primjerak Državnom dužnosniku za ovjeravanje (DDO) iz Bosne i Hercegovine

1. UVOD

Ja, niže potpisani/a, rukovodilac revizorskog organa (država), nezavisan/na u radu u smislu člana 12., stav (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, proveo/la sam reviziju završnog računa izdataka za program (navesti program – naziv, komponenta, period, referentni (CCI) broj) sastavljenog pod odgovornošću Državnog dužnosnika za ovjeravanje (DDO) sukladno članu 9., stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, u cilju iznošenja Revizorskog mišljenja sukladno članu 12., stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014. Ovo revizorsko mišljenje zadovoljava sljedeće standarde ..... [navesti međunarodne revizorske standarde koji su ispoštovani].

Smatram da izvršena revizija pruža razumnu osnovu za moje mišljenje.

OBIM REVIZIJE

Revizija je izvršena sukladno članu 17., stav (1) Okvirnog sporazuma (FWA).

Ili:
Obim revizije nije ograničen.

Ili:
Obim revizije je ograničen sljedećim faktorima:
(a)...
(b)...
(c) itd.

[Navesti svako ograničenje obima revizije, na primjer, svaki nedostatak potkrepljujuće dokumentacije, predmete u sudskom postupku, te iz niže navedenog odjeljka Mišljenja sa kvalifikacijom, procjenu iznosa izdataka i doprinosa Unije izloženih utjecaju, i utjecaj obima ograničenja na Revizorsko mišljenje.]

MIŠLJENJE

[1]Na temelju člana 12., stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

Ili:
(Mišljenje bez kvalifikacije)

Na temelju gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da su:

- iznosi navedeni u završnom izvještaju o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvještaj unesen, validni i prihvatljivi,
- predočene finansijske informacije tačne. i
- izdaci uneseni u Završni izvještaj o izdacima zakoniti i regularni.

Ili:
(*Mišljenje sa kvalifikacijom*)

Na temelju gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da su:

- iznosi navedeni u završnom izvještaju o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvještaj unesen, validni i prihvatljivi,
- predočene finansijske informacije tačne, i
- izdaci uneseni u Završni izvještaj o izdacima zakoniti i regularni

osim u vezi sa sljedećim: .....[2]

Stoga procjenjujem da je utjecaj kvalifikacije(a) [ograničen] / [značajan].

Utjecaj odgovara ..... [iznos u eurima i %] ukupno prijavljenih izdataka.

Tako je iznos doprinosa Unije na koji je utjecala kvalifikacija ..... [iznos u eurima i %].

Ili:
(*Negativno mišljenje*)

Na temelju gore navedene revizije i u vezi s programom, opravdano iznosim uvjeravanje da:

- iznosi navedeni u završnom izvještaju o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje u koji je izvještaj unesen, nisu validni i prihvatljivi,
- predočene finansijske informacije nisu tačne, i/ili
- izdaci uneseni u Završni izvještaj o izdacima nisu zakoniti i regularni.

Ovo negativno mišljenje temelji se na .....[3]

[Revizorski organ može naglasiti i pitanje koje ne utječe na njegovo mišljenje, na način ustanovljen

[2]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti organ ili organe i aspekt(e) njihovih sistema koji ne ispunjavaju zahtjeve i/ili neučinkovito funkcioniraju.
[3]U slučaju da su utjecaju izloženi sistemi upravljanja i kontrole, navesti za svaki organ i za svaki aspekt razloge za negativno mišljenje.

međunarodno prihvaćenim standardima. Uskraćivanje mišljenja može se prihvatiti u iznimnim slučajevima.[4]]

(Mjesto i datum izdavanja)

Potpis:
(Naziv i službeno zvanje ili funkcija određenog rukovodioca revizorskog organa)

[4]Ti iznimni slučajevi trebaju se odnositi na nepredviđene, eksterne faktore izvan nadležnosti revizorskog organa.

DODATAK G

Model strategije revizije[1]

1. UVOD

1.1 Određivanje programa (naziv i CCI) obuhvaćenih revizorskom strategijom.
1.2 Određivanje revizorskog organa odgovornog za sastavljanje, praćenje i ažuriranje strategije revizije i svih drugih organa koji su dali doprinos.
1.3 Pojašnjenje primijenjene procedure za sastavljanje, praćenje i ažuriranje strategije revizije.
1.4 Preciziranje ukupnih ciljeva strategije revizije i koraci poduzeti za obezbjeđivanje usaglašenosti ciljeva kod svih revizorskih tijela.
1.5 Pojašnjenje svih funkcija i odgovornosti revizorskog organa, uz pozivanje na Izjavu o misiji, revizorsku povelju ili nacionalno zakonodavstvo, kako je primjereno.
1.6 Potvrđivanje nezavisnosti revizorskog organa sukladno članu 12., stav (1) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014 i njegove neophodne finansijske samostalnosti, sukladno članu 5., stav (1) Dodatka A Okvirnom sporazumu.

2. PRAVNA OSNOVA I OBIM

2.1 Naznaka svakog nacionalnog regulatornog okvira koji utječe na revizorski torgan i njegove funkcije.
2.2 Potvrda da strategija pokriva narednu godinu, i sljedeće dvije finansijske godine.

3. PROCJENA RIZIKA

3.1 Pojašnjenje primijenjene metode za ukupnu procjenu rizika, uključujući: naznaku faktora rizika koji su uzeti u obzir, uključujući faktore rizika za specifične tematske oblasti opisane u niže navedenom stavu 4.2.3 [uz ciljane procese i procjenu proceduralnih i organizacionih promjena, između ostalog], primijenjeno obračunavanje rizika, omjer u kojem su uzeti u obzir rezultati ranijih revizija organa i sistema, obuhvaćajući operativnu strukturu i rukovodeću strukturu.

3.2 Određivanje kontrola, uključujući njihov izgled, provedbu i operaciju na tri stepena:
- prvi stepen kontrola koje vrše administrativne strukture IPA-e,
- drugi stepen kontrola koje se, s jedne strane, vrše kroza sistem interne kontrole, a s druge, kroz funkciju interne revizije, i
- praćenje na visokom nivou koje vrši DDO kroz funkciju uvjeravanja.

3.3 Procedure za ažuriranje procjene rizika.

4. METODOLOGIJA

[1]Na temelju člana 12., stav 2 Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

4.1 Kratak opis metodologije revizije

Kratak opis glavnih koraka u revizorskom radu, kao što je: planiranje i izgled ciljeva revizija[2] koje treba ostvariti, vršenje revizija i prikupljanje dokaza, ocjena dokaza i donošenje zaključaka, izvještavanje[3], naknadne procedure[4] i aranžmani za kontrolu kvaliteta za rad revizorskog organa.

Pozivanje na postojeće priručnike ili procedure za reviziju, kada se ti koraci mogu detaljnije opisati.

Pozivanje na međunarodno prihvaćene revizorske standarde koje revizorski organ namjerava primijeniti.

Pozivanje na postojeće procedure za sastavljanje Godišnjeg izvještaja o revizorskim aktivnostima i Revizorskog mišljenja koji se trebaju dostaviti Komisiji sukladno članu 12., stav (3) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

4.2 Za revizije sistema:

4.2.1 Preciziranje organa koje treba podvrgnuti reviziji i povezani ključni elementi kontrole.

4.2.2 Naznaka svih revizija sistema u vezi sa ključnim elementima kontrole usmjerene prema određenim tematskim oblastima, kao što su:

- kvalitet provjera upravljanja, uključujući provjere u vezi sa poštivanjem pravila javne nabavke, okolišnim zahtjevima, jednakim prilikama;
- kvalitet odabira projekata i provjera upravljanja u vezi sa primjenom instrumenata finansijskog inženjeringa;
- funkcioniranje i sigurnost IT sistema i njihova povezanost sa IT sistemom(ima) Komisije;
- pouzdanost podataka u vezi sa pokazateljima, ostvarenim prekretnicama i napretku programa u ostvarivanju ciljeva koje dostavlja operativna struktura;
- izvještavanje o podizanjima i povratima novca;
- provedba učinkovitih i razmjernih mjera za suzbijanje prevara potpomognuta procjenom rizika od prevare.

4.3 Za revizije transakcija/operacija:

4.3.1 Navođenje metodologije uzorkovanja koju treba primijeniti sukladno članu 12., stav (2)

[2]Uključujući pozivanje na pragove materijalnosti i druge kvantitativne i kvalitativne faktore za razmatranje prilikom procjene materijalnosti revizorskih nalaza za glavne vrste revizija opisane u tačkama 4.2, 4.3 i 4.4 ove strategije.

[3] To znači pozivanje na različite faze izvještavanja (kao što je sastavljanje revizorskih izvještaja, postupak u slučaju kontradiktornosti između subjekta podvrgnutog reviziji i konačnih revizorskih izvještaja), rokovi za izvještavanje, naknadni procesi.

[4]Uključujući pozivanje na procedure za praćenje provedbe preporuka i korektivne mjere proistekle iz revizorskih izvještaja.

Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014, uključujući procedure za njenu reviziju, prema potrebi.

4.3.2 Kada je potrebno, opis pristupa nestatističkom uzorkovanju kojim se revizorskom organu omogućuje sastavljanje validnog Revizorskog mišljenja, na način predviđen u članu 12., stav (2) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

4.3.3 Opis procedure za davanje preporuke za odgovarajuće korake koje relevantni organi trebaju poduzeti kada se otkriju greške (ili pozivanje na revizorske priručnike ili procedure, kada se to pitanje izloži).

4.3.4 Opis postojećih procedura za klasificiranje i postupanje s otkrivenim greškama (ili pozivanje na revizorske priručnike ili procedure, kada se to pitanje izloži).

4.3.5 Navođenje aspekata u vezi sa revizijama finansijskih instrumenata, kada je primjenjivo.

4.3.6 Navođenje aspekata u vezi sa revizijama pojednostavljenih troškovnih opcija, sukladno članu 31., tačka (c) Okvirnog sporazuma, ako je primjenjivo.

4.4 Za revizije godišnjih finansijskih izvještaja ili završnih izvještaja/ godišnjih obračuna:

Navođenje revizorskog pristupa za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja ili završnih izvještaja/ godišnjih obračuna, procedure za davanje preporuke za odgovarajuće korake koje relevantni organi trebaju poduzeti kada se otkriju greške.

U revizorskom pristupu treba uzeti u obzir rezultate revizija sistema i revizija transakcija/operacija izvršenih u rukovodećoj strukturi i operativnoj strukturi, i provjere upravljanja predviđene u članu 4., stav (3), tačke b) i x) Dodatka A ovom sporazumu.

4.5 Procedure kojima se revizorskom organu omogućuje da utvrdi da li revizorska aktivnost dovodi u pitanje iznesena uvjeravanja ili odsutnost rezervi u Izjavi o upravljanju, sukladno članu 9., stav (4) Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 447/2014.

5. PLANIRANI REVIZORSKI RAD

5.1 Navođenje i pravdanje prioriteta i određenih ciljeva u vezi sa narednom godinom i dvije sljedeće godine, uz pojašnjenje povezanosti rezultata procjene rizika i planiranog revizorskog rada.

5.2 Planirane aktivnosti praćenja i nastavak aktivnosti u vezi sa prethodnim revizorskim nalazima.

5.3 Indikativna tabela revizorskih zadataka u vezi sa sljedećom godinom i dvije naredne godine za sistemske i tematske revizije, kako slijedi:

Organi /tijela ili konkretne tematske oblasti koje treba podvrgnuti reviziji	CCI	Naziv programa	Rezultat procjene rizika	20xx Cilj i obim revizije	20xx Cilj i obim revizije	20xx Cilj i obim revizije

6. PLANIRANI RESURSI

6.1 Obezbijediti organogram revizorskog organa.

6.2 Naznaka o planiranim resursima koje treba rasporediti u vezi sa sljedećom godinom i dvije naredne godine.

6.3 Naznaka o kvalifikacijama i iskustvu potrebnim za revizije rada osoblja i potrebe za obukom, kada je potrebno.

DODATAK H

Prijava sumnje na prevaru i drugih nepravilnosti u vezi sa Instrumentom za pretpristupnu pomoć (IPA II)

Član 1. Definicije

U svrhu prijavljivanja sumnje na prevaru i drugih nepravilnosti, primjenjuju se definicije o zaštiti finansijskih interesa Unije predviđene u članu 51. ovog sporazuma.

Član 2. Početno izvještavanje

(1) Korisnik IPA II pomoći informira Komisiju bez odlaganja o svakoj prevari na koju se sumnja i drugim nepravilnostima koje su bile predmetom primarnog upravnog ili sudskog zaključka, i redovno je izvještava o napredovanju upravnog i sudskog postupka.

U takvom izvještaju Korisnik IPA II pomoći u oba slučaja pruža podatke koji se odnose na sljedeće:

(a) instrument IPA II i relevantno područje politike, naziv i broj programa i relevantna akcija ili operacija;

(b) identitet uključenih fizičkih ili pravnih lica ili bilo kojeg drugog subjekta sudionika i njihova uloga, osim kada su te informacije nevažne za suzbijanje nepravilnosti, s obzirom na vrstu nepravilnosti o kojoj se radi;

(c) utvrđivanje regije ili područja u kojem je operacija izvršena uz upotrebu odgovarajućih informacija, kao što je nivo NUTS[56];

(d) prekršena(e) odredba(e);

(e) datum i izvor prvih informacija koje su dovele do sumnje da je počinjena nepravilnost;

(f) prakse koje se primjenjuju u počinjenju nepravilnosti;

(g) kada je potrebno, da li određena praksa pobuđuje sumnju da je izvršena prevara;

(h) način otkrivanja nepravilnosti;

(i) kada je primjereno, Korisnik IPA II pomoći i država članica i/ili uključene treće zemlje;

(j) period tokom kojeg, ili trenutak u kojem je nepravilnost počinjena;

(k) datum donošenja primarnog upravnog ili sudskog zaključka o nepravilnosti;

[56]Nomenklatura statističkih teritorijalnih jedinica.

(l) ukupni iznos prihvatljivih izdataka preciziranih u doprinosu Unije, sufinansiranju države i privatnom doprinosu;

(m) izdaci na koje utječe nepravilnost precizirana doprinosom Unije i državnim sufinansiranjem;

(n) iznos koji bi bio nepropisno plaćen da nepravilnost nije bila utvrđena prema doprinosu Unije i državnom sufinansiranju;

(o) priroda nepravilnog izdatka;

(p) obustava plaćanja, kada je potrebno, i mogućnost povrata.

(2) Kada neke informacije precizirane u stavu (1), i posebno informacije u vezi sa praksama koje se primjenjuju u počinjenju nepravilnosti i način na koji su otkrivene nisu dostupne ili ih treba korigirati, Korisnik IPA II pomoći, ukoliko je moguće, bez odlaganja dostavlja Komisiji nedostajuću ili tačnu informaciju.

(3) Ukoliko se nacionalnim zakonom zahtijeva povjerljivost istraga, za dostavljanje informacija potrebno je odobrenje nadležnog tribunala ili suda.

Član 3. Hitni slučajevi

Svaki Korisnik IPA II pomoći neodložno izvještava Komisiju i, kada je neophodno, državu članicu ili relevantne Korisnike IPA II pomoći, o svim otkrivenim nepravilnostima ili nepravilnostima za koje se pretpostavlja da su počinjene, kada postoji bojazan da bi veoma brzo mogle imati posljedice izvan svoje teritorije.

Član 4. Naknadno izvještavanje

(1) Pored informacija navedenih u članu 2., Korisnik IPA II pomoći Komisiji neodložno dostavlja referencu na svaki raniji izvještaj pripremljen sukladno tom članu, sa pojedinostima u vezi sa pokretanjem, zaključivanjem ili odustajanjem od bilo kakvih postupaka za izricanje administrativnih ili krivičnih kazni u vezi sa prijavljenim nepravilnostima, kao i o ishodu takvih postupaka.

U vezi sa nepravilnostima zbog kojih su izrečene kazne, Korisnik IPA II pomoći također navodi:

(a) da li su kazne administrativnog ili kaznenog karaktera;

(b) da li su kazne rezultat kršenja prava Unije ili nacionalnog prava;

(c) odredbe koje propisuju kazne;

(d) razloge za odustajanje od postupka za povrat;

(e) da li je ustanovljena prevara.

(2) Na pisani zahtjev Komisije, Korisnik IPA II pomoći pruža dodatne informacije u vezi sa konkretnom nepravilnošću ili skupinom nepravilnosti.

Član 5. Prijenos informacija elektronskim putem

Informacije navedene u članovima 2., 3. i 4., stav (1) prosljeđuju se na engleskom jeziku, elektronskim putem, primjenom modula koji u tu svrhu Komisija obezbjeđuje preko sigurne veze.

Član 6. Korištenje informacija

Komisija može svaku informaciju opće ili operativne prirode koju Korisnici IPA II pomoći dostave sukladno ovim odredbama iskoristiti za analizu rizika i može, na temelju pribavljenih informacija, sastaviti izvještaje i razviti sisteme ranog upozoravanja u svrhu učinkovitijeg utvrđivanja rizika.

Član 7. Upotreba eura

Kao valuta za izvještavanje o nepravilnostima, koristi se euro. Korisnik IPA II pomoći izvršava konverziju iznosa izdataka nastalih u nacionalnoj valuti u eure. Ti iznosi su konvertirani u eure primjenom mjesečnog obračunskog kursa Komisije u mjesecu tokom kojeg je izdatak unesen u knjige operativne strukture programa ili akcije o kojoj se radi. Komisija elektronski objavljuje kurs svakoga mjeseca.

Kada se iznosi izdataka evidentiraju u knjige državnog organa tokom perioda dužeg od mjesec dana, može se koristiti postojeći kurs u mjesecu tokom kojeg je izdatak posljednji put evidentiran. Kada se izdatak ne unese u knjige državnog organa koristi se posljednji kurs koji Komisija elektronski objavi.

Član 8. Zaštita ličnih podataka

(1) Korisnici IPA II pomoći poduzimaju sve potrebne mjere za sprječavanje svih neodobrenih objavljivanja ili pristupa informacijama navedenim u članovima 2., 3. i 4., stav (1).

(2) Informacije navedene u članovima 2., 3. i 4., stav (1) ne smiju se dostavljati osobama izvan Korisnika IPA II pomoći ili izvan osoba u okviru institucija Unije čije dužnosti zahtijevaju da imaju pristup tim informacijama, osim ako se Korisnik IPA II pomoći koji je dostavio takve informacije nije s tim izričito složio.

(3) Svi lični podaci obuhvaćeni informacijama iz članova 2., 3. i 4., stav (1) obrađuju se samo u svrhu preciziranu tim odredbama.

DODATAK I

Tematski prioriteti za pomoć

Pomoć može, po potrebi, biti usmjerena na sljedeće tematske prioritete:

(a) Poštivanje načela dobre javne uprave i upravljanja privredom. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: jačanje javne uprave, uključujući profesionalizam i depolitiziranje građanskog društva, ugrađivanje meritokratskih načela i obezbjeđivanje odgovarajućih administrativnih procedura; povećanje kapaciteta za jačanje makroprivredne stabilnosti i podršku napretku u cilju postizanja i funkcionalne tržišne privrede i konkurentnije privrede; podršku učestvovanju u mehanizmu multilateralnog fiskalnog nadzora Unije i sistemskoj saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama u osnovama privredne politike, te jačanje upravljanja javnim finansijama.

(b) Uspostavljanje i unapređivanje, od rane faze, pravilnog funkcioniranja institucija potrebnih za obezbjeđivanje vladavine prava. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: uspostavu nezavisnih, odgovornih i učinkovitih pravosudnih sistema, uključujući transparentno zapošljavanje temeljeno na zaslugama, procjenu i unapređenje sistema i učinkovite disciplinske procedure u slučajevima protivpravnog postupanja; obezbjeđivanje uspostave snažnih sistema za zaštitu granica, upravljanje migracionim tokovima i pružanje azila onima kojima je potreban; razvijanje djelotvornih instrumenata za sprječavanje i suzbijanje organiziranog kriminala i korupcije; unapređivanje i zaštita ljudskih prava, prava pripadnika manjina – uključujući Rome, te lezbijke, homoseksualce, biseksualce, transrodne i interspolne osobe – i temeljnih sloboda, uključujući slobodu medija.

(c) Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i organizacija socijalnih partnera, uključujući profesionalna udruženja, kod korisnika pomoći navedenih u Dodatku I Uredbi o programu IPA II i podsticanje umrežavanja na svim nivoima među organizacijama temeljenim na Uniji i korisnicima pomoći navedenim u Dodatku I Uredbi o programu IPA II, omogućavajući im da stupe u učinkovit dijalog sa društvenim i privatnim akterima.

(d) Ulaganje u obrazovanje, sticanje vještina i cjeloživotno učenje. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: unapređivanje jednakog pristupa kvalitetnom ranom djetinjstvu, osnovnom i srednjem obrazovanju; smanjivanje prijevremenog napuštanja škole; prilagodbu (VET) sistema stručnog obrazovanja i usavršavanja zahtjevima tržišta rada; poboljšanje kvaliteta i relevantnosti visokog obrazovanja; jačanje pristupa cjeloživotnom učenju i podrška ulaganju u infrastrukturu za obrazovanje i usavršavanje; posebno u pogledu smanjivanja teritorijalnog disparitеta i njegovanja nesegregacije u obrazovanju.

(e) Poticanje zapošljavanja i podrška radnoj mobilnosti. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: održivu integraciju mladih koji nisu u radnom odnosu, obrazovanju ili obuci (NEET) u tržište rada, između ostalog kroz mjere kojima se stimulira ulaganje u kvalitetno otvaranje radnih mjesta; podrška integraciji nezaposlenih osoba; te poticanje većeg učestvovanja u tržištu rada svih nedovoljno zastupljenih skupina. Ostale ključne oblasti intervencije odnose se na podršku jednakosti spolova, prilagodbu radnika i poduzeća promjenama, uspostavu održivog socijalnog dijaloga i moderniziranje i jačanje institucija tržišta rada.

(f) Unapređenje socijalne inkluzije i suzbijanje siromaštva. Intervencije u ovoj oblasti imaju za cilj: intergriranje marginaliziranih zajednica, poput romske; borba protiv diskriminacije temeljene na spolu, rasnoj i etničkoj pripadnosti, religiji ili uvjerenju, invalidnosti, starosnoj dobi ili seksualnoj orijentaciji; i veći pristup dostupnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, kao što je zdravstvena zaštita i usluge socijalne skrbi od općeg interesa, uključujući moderniziranje sistema socijalne zaštite.

(g) Unapređivanje održivog prometa i uklanjanje zastoja u ključnim mrežnim infrastrukturama, posebno ulaganjem u projekte visoke europske dodate vrijednosti. Određena ulaganja trebaju biti postavljena po prioritetu sukladno njihovom doprinosu mobilnosti, održivosti, smanjenim emisijama gasova sa efektom staklenika, relevantnosti sa vezama sa državama članicama i koherentnosti sa jedinstvenim europskim saobraćajnim područjem.

(h) Poboljšanje okruženja privatnog sektora i konkurentnosti poduzeća, uključujući pametnu specijalizaciju, kao ključne pokretače rasta, otvaranja radnih mjesta i povezanosti. Prioritet će dobiti projekti kojima se poboljšava poslovno okruženje.

(i) Jačanje istraživačkog rada, tehnološkog razvoja i inovacija, posebno kroz poboljšanje istraživačke infrastukture, poticajno okruženje i unapređenje umrežavanja i saradnje.

(j) Doprinos bezbijednosti i ispravnosti u nabavci hrane i održavanje raznolikih i održivih poljoprivrednih sistema u vitalnim ruralnim zajednicama i selu.

(k) Povećanje sposobnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora da se nosi sa pritiskom konkurencije i tržišnih sila, kao i da se sve više usklađuje s pravilima i standardima Unije, istovremeno težeći ostvarivanje privrednih, socijalnih i okolišnih ciljeva u uravnoteženom teritorijalnom razvoju ruralnih područja.

(l) Zaštita i poboljšanje kvaliteta okoliša, dajući doprinos smanjenju emisija gasova sa efektom staklenika, povećanje otpornosti na klimatske promjene i unapređenje upravljanja klimatskom akcijom i informiranjem. Finansiranje iz programa IPA II promovirat će politike za podršku promjeni prema učinkovitoj privredi u pogledu resursa, i sigurnoj i održivoj niskougljičnoj privredi.

(m) Unapređivanje mjera za pomirenje, izgrađivanje mira i povjerenja.

DODATAK J

Tematski prioriteti za pomoć za teritorijalnu saradnju

Pomoć za prekograničnu saradnju može, po potrebi, biti usmjerena na sljedeće tematske prioritete:

(a) unapređivanje zapošljavanja, radne mobilnosti i socijalne i kulturološke inkluzije preko granice između ostalog, na sljedeći način: integriranjem prekograničnih tržišta rada, uključujući prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative za zapošljavanje; informativne i savjetodavne službe i zajednička obuka; jednakost spolova; jednake mogućnosti; integriranje imigrantskih zajednica i ranjivih skupina; investiranje u javne servise za zapošljavanje; i podrška ulaganju u javno zdravstvo i socijalne službe;

(b) zaštita okoliša i unapređivanje prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja, sprječavanje i upravljanje rizikom, između ostalog, kroza: zajedničke akcije za zaštitu okoliša; unapređivanje održive upotrebe prirodnih resursa, učinkovitost resursa, obnovljive izvore energije i prijelaz na sigurnu i održivu niskougljičnu privredu; unapređivanje ulaganja u bavljenje posebnim rizicima, obezbjeđivanje otpornosti na djelovanje prirodnih nesreća i razvijanje sistema za upravljanje djelovanjem prirodnih nesreća i pripravnosti za izvanredne situacije;

(c) unapređivanje održivog saobraćaja i poboljšanje javne infrastrukture, između ostalog, smanjenjem izoliranosti kroz bolji pristup saobraćajnim, informativnim i komunikacionim mrežama i uslugama i ulaganjem u prekogranične sisteme i kapacitete u vezi sa vodama, otpadom i energijom;

(d) poticanje turizma i kulturnog i prirodnog nasljeđa;

(e) ulaganje u mlade, obrazovanje i sticanje vještina kroz, između ostalog, razvijanje i provedbu zajedničkog obrazovanja, stručnog obrazovanja, shema obuke i infrastrukturu za podršku zajedničkim aktivnostima mladih;

(f) unapređivanje lokalne i regionalne uprave i jačanje kapaciteta za planiranje i administrativnih kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti;

(g) jačanje konkurentnosti, poslovno okruženje i razvijanje malih i srednjih poduzeća, trgovine i ulaganja, između ostalog, kroz unapređenje i podršku poduzetništvu, posebno malim i srednjim poduzećima i razvijanje prekograničnih tržišta i internacionalizacije;

(h) jačanje istraživačkog rada, tehnološkog razvoja, inovacija i informativnih i komunikacionih tehnologija, između ostalog, kroz razmjenu ljudskih resursa i kapaciteta za razvoj istraživačkog rada i tehnologija.

Potvrđujem da ovaj prijevod u potpunosti odgovara originalu, koji je sastavljen na engleskom jeziku.
Datum: *10.03.2015.godine*
Stalni sudski tumač za engleski i njemački - Marina Čotić